

Libro de Oro Roncesvalles 2011

Dagboeken van de hospitaleros

Voorwoord

Voor de negende keer is ook in 2011 weer door een grote groep enthousiaste vrijwilligers van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob gehospitaliseerd in de pelgrimsherberg in Roncesvalles.

Maar dit jaar was alles anders. De hoofdlocatie voor de opvang van de pelgrims is niet meer de oude herberg Itzandegia met 120 bedden, maar de nieuwe *albergue* Aterpea met 183 bedden, verdeeld over drie etages. Het leek alsof die nieuwe, grotere herberg ook meer pelgrims aantrok. In 2010 overnachtten er 25.777 pelgrims in Roncesvalles, in 2011 waren dat er 37.545!! De toeloop was zo groot dat we nog veelvuldig pelgrims moesten onderbrengen in de oude herberg en we zelfs incidenteel het *campamento* openstelden om iedereen een plekje te geven.

In de nieuwe herberg is alles nieuw en moest het wiel opnieuw worden uitgevonden. Maar geleidelijk aan kreeg iedere ploeg het werk in de vingers of, zoals iemand het verwoordde, de fiets had eerst vierkante wielen die geleidelijk rond werden. Met grote inzet, sportiviteit en loyaliteit werden de werkzaamheden in de nieuwe herberg ter hand genomen, met als beloning de waardering en dank van de pelgrims én van het klooster. Aan alle hospitaleros grote dank!! Op de evaluatiebijeenkomst op 19 november 2011 kondigde Cor Slegers aan zich terug te trekken uit de werkgroep. Hij is een groot aantal jaren dé centrale figuur geweest in de Werkgroep Herbergen, en naar het klooster in Roncesvalles hét gezicht van de hospitaleros en het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Ook Annelies Ramakers maakte bekend zich voorjaar 2012 terug te trekken. Voor hun grote inbreng en inzet willen wij hen hartelijk bedanken. Alleen Gerard Konings blijft over. Dat betekent dat de leiding van de werkgroep een nieuwe vorm gaat krijgen. Er is een steungroep gevormd die zich hierover gaat beraden.

Dit *Libro de Oro* zijn 'de dagboeken van de hospitaleros' in chronologische volgorde. De schrijvers zijn de hospitaleros: hun stijl, woordkeus en zinsbouw is zo veel mogelijk ongewijzigd gelaten. Aan iedere periode zijn foto's toegevoegd; het viel niet mee een keuze te maken uit de honderden door de hospitaleros gemaakte foto's. Dank aan alle schrijvers en fotografen.

De redactiecommissie wenst u veel leesplezier toe.

Nijmegen/Soest, december 2011

De redactiecommissie:

Jasper Koedam en Frans Brons.

Inhoud en overzicht Hospitaleren in Roncesvalles 2011

Data (weken)	Hospitaleros	Pelgrims 2011 (2010)	Pagina
15/3-2/4 (12-13)	Gerard Konings, Annemiek de Jongh, Wim Tomassen, Pieter van de Ven	644 (1698)	1
1/4-16/4 (14-15)	Tiny & Leo Baeten, Frans Heirbaut, Nelly & Rony de Jong, Annemiek de Jongh	1219 (1407)	6
15/4-30/4 (16-17)	Jeanine Boshouwers, Helmut Brouwer, Loes Rikken-Spier, Jos Kloosterman, Boy Verhagen, Annemiek de Jongh, Eldert van der Sterre	2577 (1610)	11
29/4-14/5 (18-19)	Ernst van den Berg, Theo Bussink, Wiel Diels, Annemiek de Jongh, Jos Looijse, Arjan Mooij	3184 (2307)	17
13/5-28/5 (2005) (20-21)	Bea & Pablo Antón, Els Agricola-Brandsen, 19 Harry Brandsen, Gerard Konings, Marja Nijhuis		2905
27/5-11/6 (22-23)	Leo Eekels, Huub de Gier, Irma Gommers, Kees Heus, Jasper Koedam, Jozef Majoor	2653 (1972)	24
10/6-25/6 (24-25)	Riek van Koevorden, Toine van Moorsel, Marcel Sanders, Jan Segers, Ellen de Vries, Theo de Werd	1984 (1750)	32
24/6-9/7 (26-27)	Ria Bindels, Caty Kuijper, Lucy Flores, Sjaak Sies	2626 (1636)	36
8/7-23/7 (28-29)	Ria Bindels, Inge Egmond-Kr. von dem Borne, Wil Matti, Hans Olthof, Cor Slegers, Gerard van der Werf	2308 (1348)	44
22/7-6/8 (30-31)	Agnes Dubelaar, Clariet Goedhart, Herman Holtmaat, Gerard Konings, Marije de Nood, Annelies Ramakers	3406 (1522)	49
5/8-20/8 (32-33)	Nelly & Tiny van Breugel, Sabina & Piet Gijsbers, Annemieke & Geert Siebers	3420 (1403)	54
19/8-3/9 (34-35)	Henry Artz, Cor Musch, Margo & Rob Krommenhoek, Gerard Rosbergen, Tonny Willems	2846 (1443)	61
2/9-17/9 (36-37)	Marijke & Ep de Boer, Rem Jonker, Timji Kuijlaars, Gerard Zegers	3040 (2039)	71
16/9-1/10 (38-39)	Frans Brons, Mieke Huson, Joke Koek, Tijmen Stoof, Lies Tan, Jan-Willem van der Valk	2232 (1575)	76
30/9-15/10 (40-41)	Jacqueline Hoijtink, Joke de Kler, Liesbeth & Kees Marée, Noortje & Jos Spekman	1477 (1289)	85
14/10-29/10 (42-43)	Joop van Gool, Ria Janson, Rina Pluim, Karin Stolker, Gerard Zegers	680 (627)	95
28/10-10/11 (44-45)	Bernadette Baak, Wil & Gerard Siemes, Pieter van de Ven	287 (146)	105
Totaal: 34 weken	90 hospitaleros	37.545 (25.777)	

Week 12-13: 15 maart - 2 april 2011

Hospitaleros: Gerard Konings, Wim Tomassen, Pieter van de Ven, Annemiek de Jongh

Aantal pelgrims: 644 (2010: 1698)

We zijn weer aan het bitterballen kweken en salades aan het verzinnen om de zinnen te verzetten. De pelgrims zijn allemaal *entzückt* na alle negatieve berichten over de camino wanneer zij de werkelijkheid onder ogen zien. Wat een vriendelijke ontvangst, wat een praktische keuken, wat een lekker warme douches en wat is dit een wonderschoon gebouw. Natuurlijk heeft dat ook zijn invloed op ons gedrag en humeur. We lopen aan één stuk door te zingen, maken af en toe een dansje en hechten onze blik aan een oneindige vriendelijkheid.

Ja, ja, maar we begonnen deze eerste week nog in de winterherberg en dat was nog van het oude laken een pak... 37 plaatsen en de eerste de beste avond kwamen er al 40 *peregrinos*! Het regende dat het goot, het was berekoud, en goede raad was duur: na enig geharrewar en na diverse uitroepen van wachtende pelgrims: "*no tenemos dinero*", want ze waren niet van plan om naar La Sabina te gaan, werden er een paar *colchones* aangesleept om de stakkers in het voorportaal van het voormalige kantoor te herbergen. Eind goed, al goed. De volgende dag regende het nog harder, maar we hadden genoeg bedden. De derde dag regende het nog steeds, enzovoorts. En toen ging dus de nieuwe herberg open: zie bovenstaande poging tot lyrische poezie.

Zondag 20 maart

Nu is het zondag, we zijn drie dagen verder, de keuken is ingericht, we hebben allemaal een eigen kamer, het werk met de pelgrims loopt als een trein, tussen 14.00 uur en 16.00 uur wordt Marisol vervangen en de

meeste schoonmaakspullen staan ten slotte waar ze staan moeten. Iedereen happy. Oh ja, en de zon schijnt!!!

Gerard maakt voor allerlei doeleinden het ene geniale ontwerp na het andere: ik heb hem al aangeboden om mijn vaste slaaf te worden, Annemiek is alom aanwezig om met wie dan ook een praatje aan te knopen, Wim koestert de ene veronderstelling na de andere, om die vervolgens aan de feiten te toetsen, en Pieter, ja, Pieter is de onmisbare vervanger van Marisol in de kantoorkist: alle pelgrims die nat en vermoeid binnenkomen leven weer op wanneer ze hem zien. Zo doen we allemaal wat en vormen wij (bij tijd en wijle) een zeer harmonieus team.

Dinsdag 22 maart

Zo ging het vanmorgen: om 06.30 uur gingen de lampjes aan en de deuren open, om 08.00 uur zaten we aan de koffie en om 09.00 uur waren we klaar met poetsen! Er zijn nog zo weinig pelgrims dat we die steeds op een helft van de eerste slaapzaal kunnen bergen, terwijl wij met vier hospitaleros klaar staan om de zaak te kuisen; gauw gebeurd dus, lieden die na ons komen zullen wel meer te doen krijgen.

Tot 13.00 uur zijn we vrij, daarna vervangen wij van 14.00 tot 16.00 uur Marisol: *la Encargada de la oficina para los peregrinos*, zo omschrijft ze zelf haar functie. Wanneer *la encargada* weer terug is rennen wij een beetje met de pelgrims op en neer om ze naar hun bedjes te brengen.

Om 20.00 uur gaan de deuren weer dicht, wij zetten een door meester Gerard ontworpen bord op de kantoorkist zodat eventuele laatkomers de kamer kunnen vinden waar wij ons schuil houden. Tenslotte ligt dan ook vanavond weer de hele bubs op één oor.

Saaï hoor! Maar ja, daar zijn we het hier wel over eens, geluk is eigenlijk heel saaï, zo zonder drama. Met andere woorden: HET GELUK IS WEER EENS MET DE SAAIEN.

Twee weken geleden zat ik nog midden in het carnaval en nu midden in de sneeuw. Wat heeft dat nu met elkaar te maken? Op het eerste gezicht natuurlijk geen bal, maar als je erover nadenkt dan wordt duidelijk dat ze allebei te maken hebben met een duidelijke keuze. En waarom heb ik die keuze gemaakt? Ik heb als

muzikant voor carnaval gekozen omdat muziek maken betekent: samen optreden; of je speelt of je rust uit; of je speelt of je drinkt; je doet dus alles samen; er bestaat niets dat vervelender is dan alleen muziek maken. En waarom zit ik hier in de sneeuw als hospitalero? Ik zit hier, omdat ik met vier anderen mijn best doe de

pelgrims zo goed mogelijk te onthalen. Dat kun je alleen doen en dat kun je samen doen, zoals de pelgrim ook alleen kan aankomen en met meerderen kan arriveren.

Hier werk ik dus samen met anderen (we eten samen; we bespreken alles samen); ook alleen kan ik mijn best doen de pelgrims gastvrijheid aan te bieden in naam van het Colegiata (ik wijs hem/haar het bed; ik vertel de regels; ik maak schoon; ik houd mijn dagboek bij).

We beginnen vandaag met de gevleugelde uitdrukking: “WA NUKTA NOU”. Voor de analfabeten van het Brabants: het heeft niets te maken met een algemeen bekende uitdrukking, maar een carnavalsclub bij ons heet zo en het betekent “MAAK JE NIET ZOOOOOOO DRUK ALSTUBLIEFT.”

Zo ook gisteren, er komt een jongeman

binnen die zegt: “Ik heb niets, geen geld, geen papieren en geen kleren. Ze hebben me gedrogeerd en hebben toen alles van me afgenomen.” Maar goed dat hij niet in Zuid-Amerika aan het wandelen was. Daar trekken ze zelfs je schoenen uit. De gedrogeerde vertelt dat het is gebeurd in Puenta la Reina. “Ik ben geholpen door een andere pelgrim, die me naar Pamplona naar het ziekenhuis bracht voor onderzoek.” “Hebt U daar een bewijs van?” “Nee, ze wilden me geen bewijs geven.” “Hebt u de diefstal bij de politie opgegeven en daar een bewijs van gekregen?” “Nee, ik had een bewijs gekregen, maar dat heb ik verloren.” “Dus u kunt niets van wat gebeurd is bewijzen?” “Nee.” “Hebt u uw ouders ingelicht?” “Nee.” “Waarom niet?” “Dat weet ik niet.” En zo hield deze aardige jongeman ons bezig van 21.30 - 22.30 uur. Iedereen werd opgetrommeld om een oplossing te verzinnen en uiteindelijk belandde hij in de barak.

De aardige jongeman: “Ik ben vertrokken vanuit Nantes en passeer 17 maart Roncesvalles. Ik passeer Puenta la Reina en word van achter overvallen, bedwelmd en beroofd van al mijn bezittingen. Als ik bijkom helpt een pelgrim me; ik ga naar de politie, die niets doet; ik ga naar Pamplona voor onderzoek in het hospitaal; ik krijg een kaartje naar Roncesvalles en dan begint het. Ze moeten me op mijn woord geloven en dat leidt tot allerlei verwickelingen: *pourquoi dit* en *pourquoi dat*; waar is het papier van de politie en waar is het papier van het hospitaal; uiteindelijk werken mijn schoenen en mijn zonnebril tegen me en krijg ik per gratie gods een bed op het *campamento*. Eind goed al goed, want ik hoef niet buiten te slapen”.

Gisteren tomatensoep gemaakt. Hier volgen de recensies:

Gerard: ik kreeg in Posada een soepje dat ik liet staan omdat de soep van Wim nog op mijn tong lag.

Annemiek: prima soep, goegedaan jochie! Eens zien of het je van de week weer lukt!

Pieter: heeft wel goed ervan gegeten maar...

Wim: blijft hier neutraal omdat hij de auctor intellectualis was, die alles in de praktijk bracht.

Vanmorgen de eerste citroenvlinder geobserveerd en gisteren het eerste vosje terwijl een vos zijn reukspoor op het pad had gedropt.

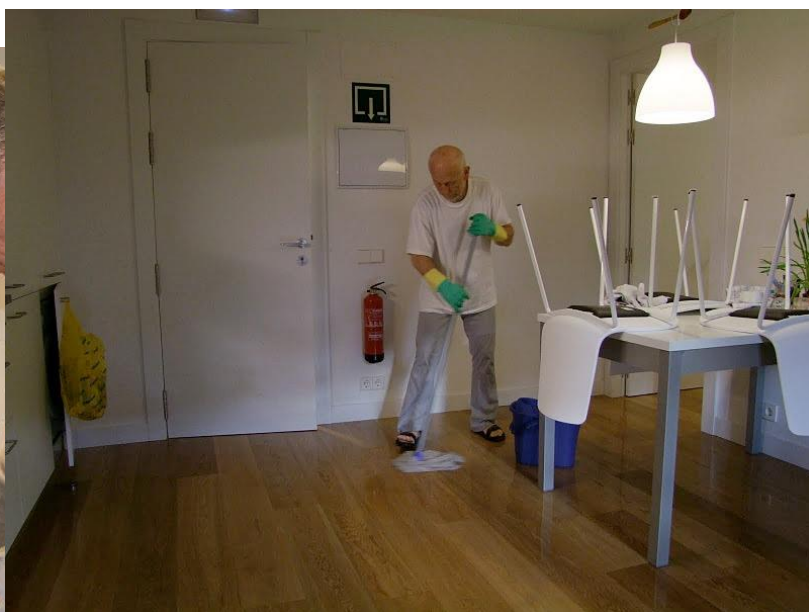
Zondag 27 maart

Vanmorgen kreeg ik de liefste glimlach aller dagen toegeveugd, omdat zij van mij een ander bed mocht beslapen in verband met *roncadores*. Citaat: "*tutti gli italiani sono drogati*" "*Mutter sucht Söhne: ich weiss nicht wie ich das auf Spanisch erklären soll.*"

Had ik toch een mooi verhaal geschreven, is het foetsie, verdorie! Als ik toch eens leerde met zo'n computer om te gaan. En het geheugen is ook al niet meer van dien aard dat ik het zo kan reproduceren.

Het jongmens was de volgende dag verdwenen, had de container netjes achtergelaten met inbegrip van de slaapzak en van de zaklamp. De kleertjes van de 'plank' had hij wijselijk tot de zijne gemaakt, meegenomen.

The old man and the sea. Het leek erop. David, 77 jaar oud, kras en Australisch, kwam uitgeput aangestrompeld. Twee nachten had hij in de bergen doorgebracht. Verdwaald? Dat weet geen mens. Hij liet me foto's zien van zijn biotoop en van zijn overleden vrouw. Dat kwam aan, hij raakte opnieuw ontroerd. Stil zaten we erna op het bankje in de zon, meer dan mijn arm om hem heen kon ik hem niet bieden. Het was voldoende, verzekerde hij

me.

Het verzetten van de klok is niet geheel zonder gevolgen gebleven. Hij kwam niet opdagen, onze wandel-Wim. Ongerust zaten we de, overigens voortreffelijke, maaltijd bij La Posada uit. Zou hij gevallen zijn, buiten kennis wellicht? Visioenen van veel onheil overschaduwden ons samenzijn. Echter, als de vermoorde onschuld kwam hij ons tegemoet, tegen tweeën. "Oho, hebben jullie al gegeten?" We vergeven het hem, bij nader inzien. Naar nu blijkt sleept hij zich manmoedig voort, gekweld door ernstige ontstekingspijnen, taak- en zeurperikelen ten spijt. Niet in het minst door die van zijn collega's. Arme jongen.

De deur van ons appartement staat uitnodigend open, beetje te uitnodigend. Een enkele pelgrim meent het tot zijn/haar privé plekkie te kunnen claimen. Evenals de pc die Gerard op onze overloop heeft geplaatst. Voor het nut, niet van het algemeen maar slechts voor dat van zijn toch wel gewaardeerde slaafjes.

Pieter bereikt zo zoetjes aan het opperste stadium van verlicht zijn. Hij mediteert met volle teugen. Wij allen varen daar wel bij, kunnen veel van hem leren, hoopt hij. Maar wellicht is de in te zaaien aarde niet zo vruchtbaar als door hem gedacht.

Komt een fridolien binnen. Gevallen en aan een oor gewond. Hij heeft een *Hexenschuss* en veel praats. Ik wijs hem zijn bed 161 en wijs een Spanjaard er op dat hij op het verkeerde bed ligt. Dat duurt lang, te lang dus, ik zet zijn spullen op de gang en zeg fridolien eerst te gaan douchen en te rusten.

Dan zegt een Spanjaard dat het slot het niet doet. Ik ga mee en kijk ernaar. Niet te helpen. De benedenbuurman zegt "*on peut changer*". Dan is opeens niets nodig en de kwestie is opgelost.

Klaas uit Zuid-Afrika: "Waar is mijn portemonnaie???????" 's Avonds de deur uit en zoeken; zijn vrouw achter hem, aan NIETS GEVONDEN. 's Morgens zoeken niets gevonden; onze hulp bij eerste ongelukken ingeschakeld en wat gebeurt er; Gerard tovert hem tevoorschijn en Klaas kan verder, alhoewel heel langzaam want het is nu 09.30 uur en hij is nog niet weg.

Vrijdag 1 april

Einde van groep één, vrijdag 1 april, en het is geen grap! Serieus heeft Wim zich voorbereid op zijn wandeltocht. Met een vol buikje ging hij op stap, na de gezamenlijke maaltijd bij Sabina. Ondanks zijn helse pijnen had hij zich serieus voorbereid. Dag na dag de berg op, elke dag tien minuten verder. Morgenochtend vertrekken Gerard en Pieter. Ik blijf nog een poosje. Op verzoek van de almachtige planner en met veel animo ontvangen door Patxi.

We hebben een zowel als vaart erin wennen in dit zijn verrukt luxe, zo het een betaamt. Wij en daar een is het zowaar Frans kwam woensdag Leo, Nelly en Gerard zeker zijn dat ze goedgezak. Hij de klus toe.

Van lieverlee Gisteravond, 30 verdieping in Helaas is dit bijgehouden, ons wel en wee de hak op de tak Voor de "ULTREIA!"

PS: Op Pieter: zijn de laatste dagen waarde geweest van deze stijl is te vriendelijk,

meedogenloos! Hè, hè, dan nu echt HOUDOE van groep één!

goeie tijd gehad, ups downs hebben de gehouden. Het was *parador*. Pelgrims over de geboden moderne pelgrim zeggen niks. Met hier bosje wilde narcissen huiselijk.

bepakt en bezakt aangesneld, Tini, Rony zijn door opgehaald, hij wilde ook aankwamen, de vertrouwde niemand

loopt de herberg vol. maart, is de tweede gebruik genomen. *libro* niet dagelijks maar een idee van moet dit springen van wel gegeven hebben. opvolgers:

dringend verzoek van leidende rol is vooral van doorslaggevende voor het welslagen beginoperatie! Zijn benoemen als edoch

Week 14-15: 1 april - 16 april 2011

Hospitaleros: Tiny en Leo Baeten, Frans Heirbaut, Nelly en Rony de Jong, Annemiek de Jongh

Aantal pelgrims: 1219 (2010: 1407)

Hallo allemaal,

Op woensdag 30 maart zijn Leo, Tiny, Nelly en Rony vertrokken vanuit Nederland per trein. Op donderdagmiddag 31 maart om 13.15 uur kwamen we aan op het station van St.-Jean-Pied-de-Port, waar Gerard (Konings) ons met de auto stond op te wachten. In Roncesvalles maakten we kennis met de daar aanwezige ploeg en ook Frans, ons maatje, was al hier.

Vrijdag 1 april

Het is geen aprilmap, maar vandaag worden we ingewerkt in alle zaken in deze spiksplinternieuwe herberg. Ieder neemt vrijwillig een taak op zich. Het ritme is verder niet veranderd: na het werk de koffie; een hernieuwde kennismaking met Paco en zijn dochter. Nieuw voor ons is dat het pelgrimsbureau om 14.00 uur door ons bemenst moet worden (tot 16.00 uur) met minimaal twee mensen: één voor de inschrijving en één om de pelgrims naar de slaapzaal te begeleiden. Dit betekent dat we na het middageten meteen aan de slag gaan. Wim neemt afscheid: hij gaat twee dagen te voet naar Pamplona en vandaar per bus naar Salamanca. Het is vandaag niet super druk: 61 pelgrims. 's Avonds na afloop van de dag een lekkere en gezellige afscheidsdronk met de vertrekkende hospitaleros.

Zaterdag 2 april

Gerard en Pieter vertrekken per auto naar Nederland. Na de schoonmaak krijgen we bericht uit St.-Jean-Pied-de-Port dat daar (mogelijk) bedwantsen zijn geconstateerd. We spelen hierop in door in de diverse talen het verzoek te doen absoluut geen rugzakken op de bedden te plaatsen. Terwijl we op de eerste etage met elkaar staan te praten schiet er opeens een hond de slaapzaal op! Deze wordt gevolgd door een meisje met een riem. We jagen het beest snel uit de net schoongemaakte ruimte. Wat beleven we vandaag nog meer? Een Duitse die redelijk gestrest is omdat haar rugzak om 16.00 uur nog niet is afgeleverd door Bourricot bij La Posada. Een geëmotioneerde Fransman die door Nelly gekalmeerd wordt en die vervolgens Leo blijft volgen met allerlei ter zake maar vooral niet ter zake doende vragen. Een Hongaarse vrouw die in paniek komt vertellen dat haar rugzak verdwenen is; het blijkt dat haar vriendin de rugzak in het kastje bij het bed heeft gestopt. Marisol deelt mee dat we het 'winkeltje' weer kunnen openen en we hebben een ontmoeting met de voorzitter van de Amigos de Santiago van Astorga. Voor hem wordt een rondleiding verzorgd door de nieuwe herberg; hij deelt mee twee jaar geleden in Utrecht te zijn geweest, ook in het Huis van Sint Jacob. De laatste pelgrim (nummer 96: record van het jaar tot nu toe) komt om 20.15 uur uit de mist binnen strompelen. Om 22.00 uur ligt iedereen op één oor en evalueren wij de dag. Totaal zijn er 96 binnen.

Zondag 3 april

Bij donker en mist vertrekken de eersten al om 06.25 uur, net voordat de lichten aangaan. Het is mistig, regenachtig. Amerikaan Marc is zijn kleding kwijt: die had hij gisteren te drogen gelegd op het muurtje. Later blijkt dat iemand de kleding mee naar binnen genomen had: iedereen weer happy! We helpen veel pelgrims met het aandoen van de poncho's: volgens ons zijn er velen die nog nooit zoiets gedragen hebben, laat staan met een rugzak eronder. We verkopen ook enkele poncho's. Vannacht was er een ambulance bij het klooster: Don Xavier heeft een hersenbloeding gekregen. Vroeg in de middag zijn er veel (natgeregende) pelgrims en dat blijft doorgaan. Uiteindelijk hebben we 85 slapers.

Maandag 4 april

We geven de vloeren vandaag een extra schrobbeurt. We eten in tweeën omdat Marisol ons nodig heeft. De oud-ambassadeur van Nederland in Spanje komt op bezoek en krijgt een rondleiding. We ontmoeten een Duitser die Nederlands spreekt: hij heeft vorig jaar onze mede-regiobestuurders Piet en Antje in Frankrijk ontmoet. Hoe kwamen we daar achter? Omdat hij begon over een Nederlander die kleine klompjes maakte

in het kader van het 25-jarig jubileum van het NGSJ. Een 'lastig' meisje is een Roemeense, die als taak heeft een film te maken van de camino. Voordeel is dat ze Duits, Engels en enkele woordjes Nederlands spreekt. Het weer was vandaag weer mistig, winderig en koud. Toch zijn er ruim 80 pelgrims, waarvan er zo'n 60 de berg overgekomen zijn. Marisol toont ons de foto's van haar dochtertje (alweer twee jaar jong).

Dinsdag 5 april

Vanmorgen vroeg werd er tot zes keer gebeld aan onze deur (06.10 uur). Echter bij de deur was niemand te zien. Ook beneden niets, maar de deur stond open: er was al iemand weggegaan. Misschien ging de buitendeur wat zwaar open? Omdat we vreesden niet genoeg brood voor het ontbijt te hebben, gingen Frans en Tini met de bus van Frans brood bijhalen in Burguete. En natuurlijk brachten ze wat extra lekkers mee. Het weer is stralend en in het zonnetje haalt het de 25 graden wel. We hebben vandaag 68 wandelaars en twee fietsers. De Roemeense van gisteren is er ook weer (loopt ons eigenlijk de hele dag buiten voor de voeten) en houdt een interview met Elena en ook Leo ontkomt er niet aan. Echter moest hij zijn verhaal wel tien maal herhalen!!! Moeder en dochtertje van Marisol komen ook eens kijken. De taxichauffeur naar St.-Jean-Pied-de-Port heeft een volle bak. Voor ons komen er om 19.20 uur niet zoveel uit de bus. Wel de oude prior. Twee personeelsleden van alarmnummer 112 komen eens rondkijken: de dame van hen heeft hier in de jeugdherberg gewerkt. Bij de rondgang van 22.00 uur ontdekken we een zwe(r)vende Santiagoganger in

de bibliotheek. Hij ligt half op de grond in een hoekje en heeft een aantal boeken om zich heen gelegd: spreekt Frans en in eerste instantie verder niets. Later blijkt dat hij toch ook Engels en zelfs een beetje Duits spreekt. Heeft geen rooie cent maar wel een pakje sigaretten. We brengen hem naar het *campamento*, daar kan hij slapen.

Woensdag 6 april

Geen Skype of internet: we kunnen Gerard niet zo vroeg bereiken. Ook niet via de vaste telefoon beneden. Een Nederlandse dame ziet het niet meer zitten en wil terug... Frans brengt haar naar Arno en Huberta, zodat ze in St.-Jean-Pied-de-Port de trein terug naar Nederland kan boeken. Ze is twee dagen onderweg geweest. Het Roemeense vrouwtje is zomaar verdwenen: hoera. Ook onze zwerver heeft het *campamento*

vroeg verlaten. Vandaag is het schoonmaken een crime: op bedden, in de douches (heren en dames) enorme hoeveelheden lange haren. We konden er een pruik van maken. Een Zweedse dame zingt in de akoestieke hal het *Dona Nobis Pacem*: prachtig. Er zijn vandaag enkele Koreanen die geen enkele taal spreken behoudens hun eigen. Gelukkig wil een Engelssprekende Koreaanse ons steeds weer assisteren in deze (vindt zichzelf een sub-hospitalera) en alles komt goed. Er komt een groepje met Russische fietsers: gelukkig verstaat Frans hen erg goed. Ondertussen wappert de was in het heerlijke weer (27 graden en alleen maar zon). Omdat de bedindeling het zo aangaf, kwam een Californische mevrouw 'tussen' de Russen te liggen. Maar oh toeval: zij blijkt enkele woorden Russisch te kennen en amuseert zich prima. Omdat diverse pelgrims toch weer zelf aan de wasmachines en drogers zitten, hangen we in overleg met Marisol een brief op bij de wasmachines dat die alleen door de hospitaleros mogen worden bediend. Een heel lange Amerikaan speelt Beatles-songs en pelgrimsmelodieën op een heel klein instrument dat er uitziet als een gitaar. Hij vertelt ons bij donker ook het een en ander over de diverse zichtbare sterrenbeelden (onder andere Orion).

Donderdag 7 april

De Zweedse mevrouw zingt voor ons een afscheidslied!! Warm weer. Opvallend veel Ieren vandaag. Bij het warme eten moesten we zo lang wachten, dat Leo (die kistdienst had) zijn *postre* niet kon afwachten. We hebben de *pastel de Basco* maar voor hem meegenomen. Een Nederlandse man uit Borne zei Nelly en Rony te herkennen vanuit het Huis van Sint Jacob. Een Ier (Sinterklaas) loopt terug om zijn Japanse vriend tegemoet te gaan. Natuurlijk volgt de één juist de andere weg en komen ze (laat) na elkaar binnen. De Ier mist de mis en wil daarom morgennacht nog een keer terugkomen om te slapen. De Japanner heeft het plan om morgen toch maar zes kilometer te gaan. Er zijn 75 pelgrims in totaal. Omdat er drie naar een andere etage moeten, besluiten we dat laatste groepje op de derde etage te leggen in plaats van de tweede.

Vrijdag 8 april

De Japanner vouwt met felgekleurde papiertjes mooie blokjes voor de drie dames hospitaleras. Bij Casa Sabina is 'onze' Miguel (niet de halfbroer!!) weer terug. Vandaag gaan we met de maaltijd naar La Posada. De namiddag verloopt wat moeizaam: veel heisa met vijf Italianen die de dienst uit willen maken en perse met z'n vijven bij elkaar willen liggen. Ze blijven maar etteren zodat Marisol bijna met de 50 euro in de hand naar boven wil vliegen. Ze zijn echter naar de bar. We spreken af dat als het nog veel gedoe geeft we ze er uitzetten en naar het zespersoonsappartement zullen verwijzen. Er zijn nog enkele stellen die uit elkaar liggen en bij elkaar willen: Marisol zegt dat als de mensen het beleefd vragen en er een 'reden' is (leeftijd, veelvuldig bed uit om naar het toilet te moeten) we ons soepel op blijven stellen, maar in de overige gevallen: verstrekt bed blijft verstrekt bed. Voor het overige: het weer is schitterend. De Ier van gisteren (Sinterklaas), die de pelgrimsmis had gemist, is ook weer terug. Televisieprogramma *Kruispunt* volgt en filmt een Nederlandse pelgrim (Joop Schouten). Deze laatste voelt zich tijdens de pelgrimsmis niet zo lekker en moet buiten de kerk overgeven. De laatst aangekomene is een Spaanse dame uit Murcia. Ze zegt de camino voor de vierde maal te doen; ze heeft echter geen pelgrimspaspoort (kijkt verbaasd als we erom vragen) en ze heeft ook geen slaapzak. Hoezo voor de vierde maal? Uiteindelijk hebben we 75 slapers en dat brengt het totaal voor onze eerste week op 624!

Zaterdag 9 april

De Ier (jawel, Sinterklaas) zingt bij zijn vertrek een Ierse ballade, waarbij hij zichzelf begeleidt door steeds met zijn zware wandelstok op de grond te slaan. Als laatsten gaan weg: jawel, de Spaanse dame uit Murcia en de vijf Italianen. Na het eten zijn er al veel pelgrims. Voor een Duitser repareren we zijn schoenen. Veiligheidshalve koopt hij toch een nieuw stel in het winkeltje. Halverwege de middag komt extra werk: een pelgrim heeft het toilet helemaal vervuild. Gezegd zij dat hij het wel eerlijk kwam melden. Twee kinderen en twee moeders ontvangen van de kleine pater de pelgrimszegen hier in de herberg, omdat ze de pelgrimsmis gemist hadden. Tot heel laat kwamen er pelgrims binnen: totaal 106.

Zondag 10 april

Het weer is slecht, daarom vertrekken de pelgrims gemiddeld iets later. Veel te melden valt er deze dag niet, zij het dat er een Duitse vrouw komt die in drie talen een bordje draagt dat ze bezig is met een

zwijgende camino. Ze reageert enkel door ja en nee te knikken. Sommige pelgrims liggen samen in een bed: zondagsliefde? Totaal 71 pelgrims.

Maandag 11 april

Opnieuw veel bewolking en mist. Er komen twee pelgrims met een hond. Eén slaapt in de herberg, de ander leent een tentje dat hier aanwezig is. Via Casa Paderborn in Pamplona bereikt ons het bericht dat pelgrim

Joop Schouten daar geheel onverwacht is overleden. We schrikken allemaal behoorlijk van dat bericht. Uit de bus komen veel pelgrims, zodat het totaal op 87 komt.

Dinsdag 12 april

De mist en miezer wil maar niet wegtrekken. Als we terugkomen van de koffie is daar de oud-bisschop van Pamplona die een rondleiding door de herberg krijgt. Ook de brandweer is met drie wagens aanwezig: zij krijgen informatie over de herberg om adequaat te kunnen handelen bij een calamiteit.

Week 16-17: 15 april - 30 april 2011

Hospitaleros: Helmut Brouwer, Loes Rikken-Spier, Jeanine Boshouwers, Eldert van der Sterre, Jos Kloosterman, Boy Verhagen, Annemiek de Jongh

Aantal pelgrims: 2577 (2010: 1610)

Hallo allemaal,

Zaterdag 16 april tot maandag 18 april

Nadat de taxi vanuit Roncesvalles de oude ploeg hospitaleros naar de trein heeft gebracht in St.-Jean-Pied-de-Port, word ik door de taxi van Angel (met zo'n naam kan het niet anders dan dat ik me in zijn taxi veilig voel) opgehaald bij L'Esprit du Chemin (waar ik vanaf 31 maart gehospitaliseerd heb) en naar Roncesvalles gebracht.

De prachtige rit eindigt voor de deur van de gloednieuwe herberg, waar ik hartelijk welkom word geheten door Jos, die een kamer voor me heeft bewaard in het appartementje dat zij en Boy delen. Zowel zij als Loes en Helmut zijn een dag eerder aangekomen, Annemiek is er al bijna zes weken en kent de herberg al van binnen en van buiten. Loes en Helmut slapen boven, Annemiek in het klooster. Zij bemant de oude herberg zowel vrijdag als zaterdag. Op de dag dat ik aankom wordt een record gebroken: 272 pelgrims! We zijn een kakelbont gezelschap van individualisten en trachten een ieders eigenaardigheden te respecteren. Voor ons is het nog wennen, alles is nieuw. Het is prachtig, maar op mij maakt het eerder een museale indruk, en ik begrijp nu wat Huberta (van L'Esprit du Chemin) bedoelde met: "dat wordt wel heel veel lopen want de gangen zijn enorm". Er is heel veel werk te doen, het vraagt veel tijd en het is nogal bewerkelijk. We weten zelf niet altijd de weg te vinden. Loes maakt me de volgende ochtend wegwijs met het schoonmaken van de derde verdieping, die is niet eerder in gebruik geweest. Het wordt de komende twee weken mijn domein, er is daar niet veel aan schoonmaakmateriaal, geen kraan waar een emmer onder kan en geen putje om een volle emmer te legen, die zet ik weg tot de volgende dag om hem als eerste in de wc te kiepen. Het is behelpen, maar een dag later gaat het al veel beter, bij ons allemaal trouwens. Ik ben Loes erg dankbaar voor haar liefdevolle uitleg.

We ontvangen de pelgrims allerhartelijkst, we lopen met ze naar boven, af en aan, en 's nachts in bed voel ik mijn kuit van het trappen lopen. Ik ontmoet nog een aantal mensen die in L'Esprit hebben geslapen en omhels ze als vrienden bij binnenkomst.

De overgang voor mij persoonlijk is enorm groot, van het kleine persoonlijke, warme onthaal in St.-Jean-Pied-de-Port naar wat je oneerbiedig een pelgrimsfabriek zou kunnen noemen. Pelgrimeren is big business geworden, zo lijkt het. Heel gek maar ik mis de oude herberg, al heb ik er zelf niet gewerkt, ik heb het alleen als pelgrim ervaren, maar ook daar was het contact met de pelgrims veel persoonlijker en directer. Ik hoor van andere hospitaleros dat ze dat missen. Het is prachtig geworden, esthetisch, alles erop en eraan, een grote keuken en eetzaal, het ligt wel allemaal een eind uit elkaar. Het is een hele toer om in allerlei talen te verduidelijken hoe ze de wasruimte kunnen vinden, ver weg gestopt in de kelder, vele trappen af. De stilteruimtes worden nog nauwelijks gebruikt, jammer want ze zijn prachtig, mogelijk dat er vanuit georganiseerd verband makkelijker iets kan ontstaan.

We worden goed verzorgd, naar ik begrijp als vanouds, we drinken thee bij Casa Sabina en eten heerlijk in La Posada, al zijn we de eerste dag pas om 11.30 uur klaar. Vandaag een half uurtje eerder. Vanzelfsprekend wordt er levendig nagepraat en geborreld nadat de pelgrims rusten. Een kraan op de derde verdieping gaat geregeld worden, dus dat is mooi. Ik vraag me af hoe het geweest is voor de mensen die als eerste hier begonnen zijn.

Zaterdagavond was er een voetbalwedstrijd tussen de aartsrivalen Barça en Real Madrid, natuurlijk wilden velen de wedstrijd zien, maar we hebben ze uitgelegd dat het of de wedstrijd is of pelgrim zijn. Op zondag hebben we veel wassen gedraaid en Loes en ik zijn er uren mee bezig geweest, het wilde maar niet drogen. Wat bleek, we hadden de containers van de drogers niet gelegegd waardoor er op een gegeven moment water uit liep. We hebben elkaar eens aangekeken en voelden ons niet bepaald de slimste. De anderen dachten dat we er tussenuit geknepen waren, maar we hadden uren in het hok doorgebracht met sorteren, vouwen en kijken wat al droog was.

Het weer wordt met de dag mooier, al waait er op het terras van zowel Casa Sabina als van La Posada een straffe koele wind. Tijdens de ochtendpauze genieten we heerlijk van de warme zonnestralen. Het is wel heerlijk, maar boven op de berg schijnt het vandaag heel zwaar te zijn geweest.

Dinsdag 19 april

Na de drukte van het afgelopen weekend, waarbij onze nieuwe herberg vol (183 man) was en de oude herberg geopend werd en nog eens onderdak moest bieden aan ruim 80 man, is het nu iets kalmer met ruim 160 man. Dus wel alle drie verdiepingen in gebruik wat weer inhoudt dat alle douches et cetera schoongemaakt moeten worden met alle hens aan dek. Don Xavier, die na een hersenbloeding uit het ziekenhuis is ontslagen, heeft er plezier in gekregen om pelgrims te fotograferen en bestookt ons met afdrucken van zijn hobby die op de kist uitgesteld worden. We hebben trouwens besloten om de kist om te dopen in boot met Marisol als *capitana*.

Toen ik vanmorgen de oude desinfectiespuit uit de oude herberg haalde, stond Don Jesús *el viejo* bij de bus te wachten; hij vertelde dat hij een oud-collega/vriend ging begraven. Hij leek niet aangeslagen maar praatte honderduit, het lijkt wel of hij jonger wordt.

Woensdag 20 april

Vanochtend een overspannen Ierse jongedame bij de boot die klaagde over de kou. Ze had om 04.00 uur bij de hospitaleros aangebeld om 'verwarmd' te worden. Deze hadden echter niets gehoord. Hierop antwoordde ze: "als er nu eens brand of een ziektegeval plaats had gevonden?" Hierop moesten we het antwoord schuldig blijven.

Toch iets om over na te denken, zeker met het stijgen van de jaren waarbij het gehoor achteruit gaat. De brandmeldinstallatie die steeds in storing gaat, wordt vandaag onderhanden genomen en de deurkrukken van de uitgangen worden aangepast omdat alleen Tarzan deze deuren 's nachts open kan maken. Langzaam maar zeker loopt de boel weer vol en moet de oude herberg weer open. Uiteindelijk kunnen we even uitrusten nadat we alle

voetbalsupporters teleur hebben moeten stellen (Barcelona-Madrid !!!!). Om 23.00 uur gaat de bel en staan er twee fietsers voor de deur van het hospitaleroshok. De voordeur stond open. Het blijkt nu dat na het verwijderen van de deurknoppen en ze te vervangen door deurklinken, het weer te makkelijk is om naar buiten te gaan. En eenmaal buiten blijft de deur van het slot en kunnen ze gezellig nog een sigaretje roken of naar de kroeg.

Donderdag 21 april

Vanmorgen begon het goed, eerst viel het licht uit van de meeste groepen, de brandmeldinstallatie begon te piepen en een Noorse man was doodziek en moest naar het *centro de salud*, en voor de boot stonden een tiental pelgrims te wachten voor een stempel. Tot overmaat van ramp was Annemiek jarig en konden we niet de aandacht geven aan dit heuglijk feit, dat het eigenlijk verdiende. Gelukkig konden we haar verrassen met een fles met haar favoriete drankje. Ik heb Patxi het probleem van de deuren uitgelegd en meteen wordt actie ondernomen om het probleem op te lossen. Het werd weer gezellig druk ondanks het feit dat op Witte Donderdag geen bus uit Pamplona komt. En ja hoor, we zitten weer vol en de oude herberg moet weer open.

Annemiek wordt er niet vrolijk van, want horden toeristen proberen naar binnen te sluipen om de herberg te bekijken en dus gaat Helmut portiertje spelen. Veel telefoontjes komen nog binnen om te vragen of er nog plaats is en, zo ja, of we wat later open kunnen blijven om

nog 'pelgrims' onderdak te kunnen bieden. Dit doen we dus niet en om 22.00 uur sluiten we de boel af om eindelijk wat rust te krijgen.

Zaterdag 23 april

Het weer is omgeslagen, na dagen van mooi weer wordt het bewolkt en valt er wat regen. Goed voor het gras dat ingezaaid is op de heuvel aan de achterzijde van de herberg. In de loop van de middag arriveert een Vlaamse moeder met haar autistische en zwakbegaafde dochter. Bij het controleren van de buitendeuren bleek deze dame enigszins overspannen, omdat ze geen contact kon leggen met Facebook, het hier te commercieel is, het onderkomen te luxueus is, enzovoorts. Het duurde geruime tijd voor we haar gekalmeerd hadden.

Zondag 24 april

Paasmorgen worden we verrast door de Vlaamse moeder en dochter met de mededeling dat ze de sleuteltjes van hun kastjes kwijt zijn. De hele tent wordt doorzocht zonder resultaat. Na veel zoeken vinden we tenslotte een bos sleutels waar een cipier jaloers op zou zijn; hieraan zitten reservesleutels die zowaar passen. Het is dan ook ruim 08.45 uur voor ze weer gepakt hebben en vertrokken zijn. Dan hebben we pas tijd om onze zelf gekleurde eieren te tikken. Loes heeft voor de Pasen een prachtige hoed uit haar garderobe gehaald en steelt de show bij Paco. Voor het eerst is het wat rustiger, hoewel Don Jesús Idoate toch tevreden knikt als hij komt vragen hoeveel schaapjes we binnen hebben; het zijn er toch nog boven de honderd. Het blijkt dat moeder en dochter een appartement bij Paco hebben gehuurd om bij te komen van hun avonturen.

Maandag 25 april

Het regent om 06.00 uur, het regent om 08.00 uur. De schaapjes hebben geen zin om op te staan laat staan naar buiten te gaan. De Vlaamse moeder komt halverwege de middag aan met de twee kastsleutels, ze zaten ergens in een tasje. Van de zenuwen had ze er overheen gekeken; ze was wel de schoenen van haar dochter kwijt. Zou ze Santiago halen, vraag ik me af? Het blijft regenen, twee verkleumde, onderkoelde Franse dames worden liefdevol verzorgd; de wasmachine maakt overuren. Gelukkig komt er vandaag (tweede paasdag) geen bus zodat we weer een beetje bij kunnen komen, want de afgelopen dagen hebben een zware wissel getrokken op onze fysieke en mentale gesteldheid. De nieuwe herberg voldoet aan de eisen van deze tijd maar heeft nog wel wat kinderziekten, zoals de warmwatervoorziening die vanmorgen uitviel. Gelukkig kon het euvel verholpen worden bij de binnenkomst van de eerste verkleumde pelgrims.

Van lieverlee zag ik het kale bruin van de begroeiing op de heuvel waarop we uitkijken, veranderen in teer groen. Uitbundig wolken de bomen om de eer wie het eerst de staat van 'af' heeft bereikt. Het ingezaaide gras vertoont een waasje, niet egaal maar het begin is er. En als ooit de waspalen geplaatst zijn wordt het misschien toch nog levendig, buiten.

Binnen aan gedoe geen gebrek! Een heuse kakofonie galmt vanuit de receptie de trap op. Slaapzakken dempen het geluid boven, goddank. Hoewel het extra werk oplevert, zijn we blij met grote aantallen van de zulken. Nogal wat pelgrims weten nog van weleer, betreuren het pensioen van Itzandegia. Een enkeling heeft geluk, kan herinneringen ophalen als het oude beestje geopend is voor de laatkomers.

Dinsdag 26 april

Het is droog en bewolkt, zodat op tijd iedereen eruit is op een enkele laatslaper na, zodat we meteen aan de slag kunnen. Omdat we maar twee verdiepingen bevolkt hadden zijn we op tijd klaar en kunnen we nog een wandelingetje maken voor het eten. En zowaar laat de zon zich weer even zien.

Woensdag 27 april

Als we na het eten om 14.00 uur terugkomen, staat de hal vol en zijn er al ruim 40 ingecheckt. We komen weer vol en in de dependance ook nog zeven pelgrims. Er is weer voetbal en enkele busklanten trekken verder als ze horen dat we toch om 22.00 uur sluiten. We konden vanavond ook vaststellen dat de automatische brandmeldinstallatie goed functioneert. Op gegeven moment begon het algemeen alarm door het gehele gebouw te loeien; de installatie gaf zone 3 aan; twee hospitaleras werden op verkenning uitgestuurd in de rest van het gebouw, zelf doorzocht ik zone 3 en wat bleek, een andere hospitalera had de pan op te hoog vuur of te lang op het vuur staan en de melder was geactiveerd. Ondertussen had een vierde hospitalera Marisol gebeld die na enkele minuten met kloppend hart op de stoep stond. Al met al is het goed afgelopen en hebben we weer wat geleerd. Wel een aanbeveling voor het bestuur, zorg voor een procedure "Hoe te handelen bij brand en een ontruimingsplan". Toevallig had Annemiek het nummer van Marisol en was deze bereikbaar. Ik denk dat het klooster ook graag wil weten als er brand is of een ernstig ongeval plaatsvindt.

Loes heeft 's middags druk gebarend staan vertellen hoeveel vuur ze in zich had, dat hebben we geweten, terwijl ze lekker voor Helmut stond te kokkerellen had ze zoveel vuur dat spontaan het brandalarm afging, zoals jullie hebben kunnen lezen. Onze vuurvrouw in de weer.

Donderdag 28 april

Terugblik van een hospitalera: Jos, Boy, Loes, Helmut, Jeanine en Annemiek. Vrijdagochtend vroeg aangekomen, ik dacht gelijk de kamer in te richten, helaas was dat niet mogelijk omdat de groep zo intensief bezig was schoon te maken, en al was er amper tijd voor een praatje, het lukte toch terwijl ze werkten. Jos en Boy waren eerder gekomen; die hadden de nodige informatie al gekregen en waren al gesetteld. Jeanine was nog bij Huberta en Arno, zij zou de volgende dag komen. Ik trof Annemiek en werd door haar tot in de puntjes geïnformeerd; Helmut werd door Boy op de hoogte gebracht. Het was koud en winderig die dag, we zijn naar Paco geweest en tijdens de koffie heeft de overdracht plaats gevonden en vervolgens hebben we van een heerlijk maaltijd in La Posada genoten. Het werd ons meteen duidelijk dat we het ei van Columbus moesten uitvinden. Mij persoonlijk gaf het enige rust dat Annemiek steun en toeverlaat was, daar kon je altijd op terugvallen. Vooral niet te vergeten, Boy en Jos, met hun prettige, warme benadering en hun bereidheid tot samenwerking. De werkzaamheden waren intensief, we moesten loskomen van onze oude patronen. Naarmate dat beter lukte, was het ei van Columbus echt gevonden. Iedere dag werden we bedrever in het vinden van een goede routine. Na het poetsen als Assepoester transformeerde ik me voor de koffie en het ontvangen van de pelgrims als moeder van de camino in een flamboyante outfit. Hoe drukker het was, ook al kwamen sommigen ziek of gebroken binnen, hoe meer ik voelde dat ik dit werk niet alleen hoefde te doen, de Heer leidt mij, het is mijn missie. Wat mij nog meer inspiratie gaf was de teamgeest! Iedere keer, een voor een, zag je hoe uniek iedereen was. Niet te vergeten, het mes snijdt aan twee kanten, het is een wisselwerking, ik geef en heb veel mogen ontvangen van de pelgims omdat ze zo dankbaar waren. Ik ga zeker met een heel voldaan gevoel weg en heb veel geleerd. Mijn missie is geslaagd. In de loop van de middag arriveerde hospitalera Jos te voet over de berg en in de vroege avond ontvingen we de drie musketiers die hier ook van plan te zijn gaan werken. Omdat de tent vol is worden ze op eigen verzoek naar de oude herberg gedirigeerd.

Week 18-19: 29 april - 14 mei 2011

Hospitaleros: Wiel Diels (tot 9/5), Jos Looijse, Theo Bussink (tot 9/5), Arjan Mooij, Ernst van den Berg, Annemiek de Jongh

Aantal pelgrims: 3184 (2010: 2307)

Hallo allemaal,

Vrijdag 29 april

Wiel, Ernst en ik zijn donderdagavond aangekomen, hetgeen niet de bedoeling was maar achteraf gezien toch een goed idee, want nu hadden we ruimschoots de tijd om ons goed te laten voorlichten omtrent de gang van zaken. De overdracht vindt eigenlijk nog op de oude manier plaats in een te kort tijdsbestek, waardoor verwarrende situaties en onduidelijkheden ontstaan. Onze eerste dag is meteen raak met een vol huis en 83 in de oude refugio, gelukkig dat Annemiek bereid was om ons twee weken bij te staan. Ondanks haar hulp werd het toch een chaotische dag, doordat iedereen nog moest zoeken en wennen aan de vreemde omgeving en de grote toeloop van pelgrims. Duidelijk werd al snel dat een ploeg van zes mensen echt minimaal is, zeker als nieuwe hospitaleros de oude refugio ook nog moeten bemannen met alle bijkomende werkzaamheden, zoals schoonmaken en bedovertrekken wassen.

Zaterdag 30 april

Hiep hiep hoera, de koningin is jarig! Helaas, oranjebitter moeten wij ontberen. Veel tijd hebben we ook eigenlijk niet om daarvan te kunnen genieten. Van de lieve morgen tot de late avond gaat het maar door met lopen, van de pelgrims of van ons. Zo zoetjesaan denk ik wel een ganse camino hier afgelegd te hebben. Vóór Boy gisteren de boel overdroeg, rekende hij me voor hoeveel pelgrims dit fijne bergdorp hebben bezocht: dit seizoen, pas zeven weken oud, schrik niet, 4440! Ik kan er géén meer zien, waarom boeken die mensen geen vrolijke strandvakantie????????????????

Maandag 9 mei

Zijn we door de grootste drukte heen? Je zou het bijna zeggen. Na *montones* pelgrims, huizen er vannacht 183 *y pico* in Spanjes poort tot de Camino der Camino's. Theo en Wiel zijn door omstandigheden huiswaarts gekeerd. Vol goede moed zijn we met ons uitgedunde groepje de stille getuigen van een nacht volle bak, te lijf gegaan. Patxi heeft voor schoonmaakhulp gezorgd: Jolanda, van een schoonmaakbedrijfje, heeft de natte blokken voor haar rekening genomen.

Zoetjesaan krijgen we de slag te pakken. We konden een uurtje van de enthousiast schijnende zon genieten; we bruinen prettig bij. Het ingezaaide gras brult de grond uit. De groene waas verandert stilaan in een mooi gazonnetje. Ik heb goede hoop dat er eens fijne waspalen uit omhoog schieten! Kan Puri eindelijk weer van haar uitzicht genieten, niet gehinderd door wapperend *outdoor*-goed.

Week 20-21: 13 mei - 28 mei 2011

Hospitaleros: Marja Nijhuis, Gerard Konings, Els Agricola-Brandsen, Harry Brandsen, Bea en Pablo Antón

Aantal pelgrims: 2905 (2010: 2005)

Hallo allemaal,

Els, Harry en ik, Marja, zijn donderdag op tijd in Roncesvalles aangekomen. De vorige groep ontving ons met open armen. Zij waren sinds maandag met hun vieren. Theo en Wiel moesten onverwacht, in verband met privéomstandigheden, eerder naar huis. Iets later in de middag zijn Pablo en Bea ook gearriveerd. We hebben dus rustig met de anderen de overdracht kunnen doen. De volgende morgen zijn we met ons allen aan de bak gegaan. Gelukkig hebben we rustig met elkaar kunnen eten. Om 14.00 uur hebben we de kist overgenomen van Eburne.

De werkzaamheden en de omgang met de mensen is een hele anderen manier van doen dan de andere herberg. Dus iedereen moet even zijn draai vinden. Daarnaast, de werkzaamheden verdelen is erg belangrijk nu.

Woensdag 18 mei

De werkzaamheden zijn zoveel dat je aan schrijven niet toekomt. Nu dan maar even achter de pc om te schrijven. We krijgen lakens erbij zodat je gelijk de bedden weer op kan maken. Hè, hè, dit scheelt, denken we, 'heel veel', in ieder geval qua tijd. Nu moet je wachten totdat de was droog is. Om toch een beetje vrijheid te hebben, is dit wel een oplossing.

We werken met vijf man alles bij. De ochtend, zodra iedereen het pand heeft verlaten, even samen eten of koffie drinken en afspreken wie wat doet. Je kan namelijk niet onderwijl overleggen, want je loopt je het schompes en vindt elkaar beslist niet terug. Het pand is te groot om even naar elkaar toe te lopen. Langzamerhand hebben we een systeem gevonden, zodat we gezamenlijk iets kunnen drinken en eten. Dit is een belangrijk onderdeel van de dag. Zo kan je goed doorspreken wat goed ging en wat beter kan. Harry zit aan de overkant en hij houdt zich bezig met de refugio en de vloeren van de wasgelegenheden. Ondertussen hebben Els en ik, Marja, samen de spiegels, wastafels en de wc's gedaan. Els en ik gaan dan op de derde verder met het legen van de prullenbakken, afkloppen van de bedden en daarna zwabberen. Zodra de derde klaar is doen we de deuren op slot en gaan dan verder naar de tweede. Daar beginnen we ook weer met de spiegels, wastafels en wc's. Eigenlijk hetzelfde als de derde. Een verschil met de derde zijn de bovenbedden. Hier moet je met twee man afkloppen. Els en ik deden het matras er samen uitlichten en dan afkloppen. Dit geldt ook voor het verschonen; de matrassen moet je eruit halen anders breek je je benen. Bea en Pablo deden op de eerste etage de bedden en de vloeren en het trappenhuis. Zodra iemand klaar was gingen we bij elkaar kijken wat we voor elkaar nog konden doen. Daarna samen koffie drinken, douchen, ondertussen is het 11.30 uur, tijd voor iets lekkers. Om 14.00 uur gaan we terug, want dan nemen we de kist over en gaan we open. Bea en Pablo gaan dan rusten, want Bea staat de eerste week om 06.00 uur op om te openen.

Belangrijk is met elkaar af te spreken wie wat doet. Je moet namelijk tot 22.00 uur op de been blijven. Wij vinden dat je niet op de eerste kan gaan zitten en de gasten met hun vragen naar boven laat komen. We missen wel de gezamenlijke tafel. Zodra Marisol het om 16.00 uur overneemt, gaan Els en Marja rusten of tijd voor zichzelf nemen. Voordat de bus komt zijn we weer paraat. Een bij de deur, twee voor de balie is echt nodig. Marisol wordt vaak door Eburne of Itzie geholpen. De twee voor de balie zorgen dat de rugzakken af worden gedaan, formulieren klaarliggen en de ander geeft informatie of gaat fietsen wegbrengen. Het oude kantoor is het fietsenhok geworden. Dit loopt eigenlijk de hele dag door. Het rustigste is eigenlijk tussen 17.00 uur en ongeveer 19.30 uur als de bus komt. De avonden zijn wisselend. Maar verwijzingen en vragen beantwoorden is toch het grootste onderdeel van de avond.

Ja, en dan nog de was. Daar ben je heel veel mee bezig. We stoppen na 20.00 uur met was aannemen omdat het dan niet om 22.00 uur klaar is. De oude wasmachine en droger vonden wij toch het beste. De inhoud is te klein dus je moet vaker wassen en drogen. Waslijnen, daar gaat Gerard vandaag mee bezig. Gerard is

namelijk maandagavond aangekomen. Hij komt een weekje helpen. Mooi weer is het lekkerste, dan heb je weinig was maar wel missen we lijnen. De rekjes waaien om.

De automaten zijn heel mooi, maar je bent wel de vraagbak voor als de prijs niet goed is of als hij vastzit, et cetera. Daarnaast een voordeel, je hoeft niet meer een lijst bij te houden van de verkoop, de wasjes of de *credencials*.

Het zou leuk zijn om nog iets te kunnen vertellen, iets leuks, dat we hebben beleefd, naast de leuke gesprekken, maar dat kan ik nu nog niet. De eerste avond dat we hier waren kwamen de *bomberos* een Nederlands meisje vanaf de berg brengen. We hebben een zieke dame drie dagen onderdak verleend. Onze eerste dag heeft Annemiek een Engelse jongeman geholpen. Hij werd Spanjaard en wilde niet meer Engels spreken. Of hij een paar dagen zou mogen blijven. Afgesproken, hij mocht twee dagen hier blijven en daarna in zijn tentje overnachten en hier douchen. Tussen 08.00 uur en 14.00 uur moest hij zichzelf vermaken, omdat we dicht zijn.

De architecten van het gebouw zijn op een avond langs geweest. Wij hebben gelijk de kans genomen om wat verbeterpunten aan te geven. Zoals viltjes of iets wat geluid dempt bij het dichtvallen van de deuren en een oplossing zoeken voor de was. Daarnaast hebben ze foto's gemaakt van de papieren op de muur. Wij vinden zelf dat de verwijzing naar de kamers, keuken, rustruimte, wasruimte en automaten beter kan.

Zaterdag 21 mei

We hebben een ritme in het schoonmaken gevonden. Het afkloppen en/of verschoneren van de bedden is en blijft een probleem, vooral als je klein bent.

Twee dagen terug kwam een jongeman vragen of zijn vriendin al binnen was. Hij heeft haar achtergelaten na een ruzie. Zij had aangegeven niet meer verder met hem te willen lopen. Een ingeving gegeven door GOD. Hij kwam om ongeveer 19.00 uur weer langs. Marisol is toen alle *refugio's*, *pompier*s en *bomberos* gaan bellen om te checken of iemand haar had gezien. Niemand had haar gezien of gehoord. Na het aflopen van de laatste route zijn de heren niemand tegengekomen. Ongeveer 22.15 uur zijn de *bomberos* na gesprek met de jongen verder gestopt met zoeken. Marisol is naar huis gegaan. De volgende dag nog niets gehoord of gezien. Maar tijdens haar middagpauze kwam Marisol een Vanesse uit Duitsland tegen met een andere jongen. Marisol vroeg of zij inderdaad de Vanesse was en of zij een vriend had met de naam Dani. Ja, dus. Boos, boos dat Marisol was. Zij heeft haar aangegeven dat ze de volgende keer antwoorden moet op een telefoontje. Want er waren meer dan tien mensen naar haar op zoek. Jammer dat dit dan gebeurt. Iedereen

doet zijn best en zij reageert van: nou ja. De volgende keer zal Marisol iets minder actie ondernemen. Alles leert, denk ik dan maar.

Iedereen is klaar met zijn werk en is gaan douchen. We lopen zo naar Paco voor een kop koffie en daarna een hapje eten. Heerlijk in de zon zitten met de benen omhoog (vanwege de vermoeide benen na zoveel lopen door het gebouw).

Zondag 22 mei

We hebben wat minder werkzaamheden gedaan vanwege het slechte weer, want dat betekent meer was vanavond en meer vieze vloeren, dus morgen meer te doen. We zijn om 13.00 uur opengegaan vanwege het slechte weer. Dus drie om 13.00 uur eten en twee om 14.00 uur. Marja kreeg om 18.00 uur het bericht dat haar kleindochter in het ziekenhuis ligt en de nacht daar door moest brengen. Ze was van het stapelbed afgevallen en even buiten bewustzijn geweest. We hebben een man in een rolstoel met een voorstuk en zijn vrouw (Duitsers) hier gehad. Eerst heeft de vrouw rond gekeken of het mogelijk was om hier te blijven. Ze waren uiterst tevreden met de lift, de wasgelegenheid en onze behulpzaamheid. Ze hebben op de derde etage geslapen. Verder een rustige avond geweest.

Maandag 23 mei

Als eerste een bericht voor Marja: haar kleindochter had de nacht goed doorgebracht en lachte alweer. Maar de kinderarts heeft toch nog besloten haar een nachtje daar te houden. Om 07.30 uur waren alle gasten al vertrokken. We hebben rustig ons ontbijt kunnen nuttigen. Het was een prachtige, warme dag. Weer gezamenlijk gegeten. Om 14.00 uur weer aan de bak. De nieuwe lakens zijn gebracht. Morgen de bedden die nog vervangen moeten worden en vandaag de hele vieze gedaan. In de kist kan je het beste met oordoppen zitten vanwege de galm, helemaal als er veel mensen rondom heen staan. Zeer vermoeiend. Veel ongeduldige Fransen die alleen maar een stempel willen maar geen formulier willen invullen en geen geduld hebben om te wachten op de wandelaars. Minder was dan anders, maar weer was er was weg. Bea vindt dit erg vervelend. We hebben besproken hoe we dit beter kunnen regelen, ondanks de tekst bij de wasruimte. We hebben verder een rustige avond gehad. De oude refugio open gehad. Een dame van 83 en een kwart (dat moest erbij) uit België gehad. Ze wilde eigenlijk niet met de lift. Bea heeft haar nog wel met de telefoon geholpen. Ze kreeg haar kinderen niet telefonisch te pakken. Ze bleek het netnummer te hebben vergeten. Ondertussen was het al ruim 22.00 uur. Dus toch maar met de lift naar boven. In de tussentijd heeft Pablo met de vrouw die haar wasgoed kwijt was gesproken en gezegd dat het erg vervelend is, maar toch haar eigen risico. Nog even napraten en dan naar bed.

Dinsdag 24 mei

Vanmorgen om 06.00 uur blijken al veel mensen weg. Een mistige ochtend, druilerige nevel. Voor de hoofduitgang waar de *peregrinos* niet uit mogen, hangt de avond ervoor al een touw en een kistje met de tekst *Sin Salida, Keine Ausgang, Don't exit*. Deze waren vanmorgen verdwenen. Dit is niet te voorkomen, maar wel vervelend als de burens hier last van hebben. Menigeen doet de deur niet zachtjes dicht. Als je niet kijkt gaan de mensen toch nog over het touw en bij de achterdeur presteren ze het nog linksaf te gaan om naar de voorkant te lopen. Ook een bord met pijl en de tekst richting Santiago de Compostela gemaakt. Ja, voor sommigen nog niet duidelijk.

Woensdag 25 mei

Zware ochtend, weer een rij bedden gedaan. Hè, hè, we zijn van het verschonen van de bedden af. Bea en Pablo konden nog net voor het eten naar de kapper in Burguete. Om 13.00 uur aan tafel, maar het eten duurde vandaag langer omdat de vis van Els en mij niet gaar was. Bea en Harry zijn alvast naar Marisol gegaan om haar af te lossen. Vandaag een prachtige dag. Weer chaotisch druk bij de kist maar niet

ongezellig. Minder was. Met de was ging het gisteren beter door de was in de kast te leggen en de mensen in bijzijn van ons de was uit te laten zoeken. Het risico dat er alsnog iets fout gaat is altijd mogelijk. Maar dit keer ging het goed zonder klachten. Even te vroeg gejuicht. Een Duitse dame mist een zwarte onderbroek, en er blijft een zwarte herenonderbroek liggen. Voor ons niet leuk maar toch ha, ha, ha, ha. De man zal tot zijn verbazing onderweg geen onderbroek voor zichzelf hebben tenzij hij van damesondergoed houdt...

Ongeveer 18.00 uur: een jongedame was blij dat ze hier was en wilde graag even liggen maar we waren al vol. Dat was niet erg maar ze was haar *credencial* kwijt. Ja, en toen kwamen de tranen van vermoeidheid en verdriet. Haar een credencial gegeven en Marisol heeft een mooie St.-Jean-Pied-de-Port tekening erbij gemaakt. Daarna, om 20.15 uur, wilde een dame uit Brazilië een taxi om haar vrienden, naar later bleek twee zussen, vanuit Orison te halen. Om tien uur waren ze nog niet terug met de taxi. Pablo blijft wachten op de lieden. Om 22.30 uur zijn de taxi en Marisol terug in de refugio. De dames zijn niet gevonden, dus bellen we alarmnummer 112. Marisol heeft alles in werking gezet. Het echtpaar was aardig overstuurd. Ze hebben van Marisol een kop koffie met iets te eten gehad. Ze hadden met de taxi vanaf St.-Jean-Pied-de-Port rond gereden.

Harry mocht gezellig weer naar de oude refugio.

Vrijdag 27 mei

Gisteren was het erg rustig en om 18.00 uur waren er nog maar 114 man binnen. Met de bus

kwamen 30 mannen en vrouwen. De oude refugio hoeft niet open.

Jozef en Kees zijn ook aangekomen en hebben rustig rondgekeken. Wat belangrijke zaken vertelt en wat tips gegeven.

Wij hopen vandaag nog te kunnen vertrekken maar dat is even afwachten wat de rest wil. We gaan nog even alles langs voor een schoonmaaktbeurt. Gelukkig zijn er niet veel mensen op de derde etage, dus weinig te doen, hiep, hiep, hoera.

Misschien tot volgend jaar.

Week 22-23: 27 mei - 11 juni 2011

Hospitaleros: Huub de Gier, Kees Heus, Jozef Majoor, Irma Gommers, Jasper Koedam, Leo Eekels

Aantal pelgrims: 2653 (2010: 1972)

Hallo allemaal,

Daar zijn we dan eindelijk. Jozef en Kees waren al een dag eerder gekomen. En uiteindelijk vrijdag was het spul compleet. Marja had ik gebeld dat we rond koffietijd in Roncesvalles zouden aankomen. En aldus gebeurde. Het is wel even wennen met zo'n grote club. Twaalf personen voor de overdracht. En dan het gebouw en al de nieuwe indrukken!! Marja liep met ons in een sneltreinvaart door het gebouw. Al vertellend over de werkzaamheden.

We groeten Paco, Marisol, Patxi en de hele reutemeteut. Bea en Pablo bleven nog een dag of wat, in Hotel Beneficianos. Na het eten verdween de oude ploeg en gingen we eens op ons gemak rondneuzen. Wat en wie wat zal doen. Het was goed dat Kees en Jozef er al een dag hadden rondgeneusd. We kwamen al snel tot de overeenkomst dat er de volgende ochtend maar twee personen bij de uitgang hoefden te zijn om de pelgrims uit te doen geleiden.

En aldus geschiedde. Ik ging naar de oude refugio en heb daar een stuk of 30-35 pelgrims gehad. En ben daar blijven overnachten. Alles verliep voorspoedig en het contact met de pelgrim is zeer gemakkelijk.

In tegenstelling tot de nieuwe herberg. We weten niet meer waar ze zijn. Dat wil zeggen, uit het zicht. En in de zogenoemde recreatieruimtes komt geen sterveling. Er zijn veel ruimtes waar we nauwelijks komen. Het schoonmaken van de ruimtes is intensiever. En bij de aanschaf van materialen is helemaal niet nagedacht. De pluizige bedovertrekken die over de matrassen moeten. Dan de matrassen, die zijn bijna niet te hanteren zonder handvat. En de onderste matras halen we van het bed om de overtrek er overheen te krijgen. De was- en droogruimte is een zeer goede ruimte, overzichtelijk en goed werklicht. We eten momenteel in Sabina. En gisteren was er de laatste *Romeria*, van de maand mei. Die wordt hier gevierd voor alle plaatsen in de omgeving.

Zondag was het warm en mooi weer. En er logeerden een kleine 170 personen. Irma en ik waren vanochtend om 05.30 uur op om ons werk te doen.

En om 06.00 uur kwamen de eerste al opdraven. Achter eruit. Het aankomen en vertrekken, daar hebben we nu mooi zicht op. De pelgrims kunnen we nu uitwuiwen. En zij ons evenzo. We hadden een pelgrim die wilde in een tent slapen op het terrein! Waar zo? Wij wilden hem op de *coral de campamento* zetten. Maar Marisol besliste dat hij op het grasveld tegenover de nooduitgang van de wasserij kon staan en voor € 3 gebruik kon maken van onze faciliteiten.

We hebben Marisol er opmerkzaam gemaakt dat er op het *campamento* ook faciliteiten zijn! Ze was zich er niet van bewust. Zo hebben we toch elkaar nodig in deze nieuwe situatie.

Het was toch een drukte van jewelste, de zondag met de *Romeria*. Er moest ook gegeten worden. Men deed dat buiten op het grasveld tegenover de kerk. Wat hadden problemen met het alarm in de keuken, een kookplaat sloeg op tilt. Dus het alarm ging af. Niemand daar! Niemand hoorde iets. Want als je boven ligt hoor je het alarm niet. Dan wie weet wat en waar?? Maar Jasper is onze DIGI+MAN. En kreeg het alarm uit. Alle pelgrims kijken en vragen!! En wij sussen. En vertellen dat er niets aan de hand is. De oude herberg werd ook gebruikt en Huub ging daar de boel bestieren.

We hadden er verder geen omkijken naar, het ging prima. Alleen zijn het wel lange dagen en intensief. De komende dagen is de herberg in gebruik en de drukte neemt toe. Met de bussen komen groepen met 70 personen. Er zijn ook veel bussen met toeristen. Ik moet u zeggen, de laatste twee jaar was ik er niet geweest, dat de toeloop zeer is toegenomen. En ook mensen die van niets weten en volkomen onvoorbereid naar de camino komen. Het alleen zijn in de oude refugio is goed te doen, alleen kan je er niet uit en de communicatie is hopeloos. Je moet echt naar iemand toe lopen, al is het maar om te eten, en er voor proberen te zorgen dat je alles hebt als je gestationeerd bent.

Vanochtend was mijn dag. Ik had mijn telefoon laten vallen, alles eruit. En onze Jasper had alles weer netjes ingesteld. Maar ik heb er zelf ook weer aan zitten prutsen. En de wekker liep af om 04.30 uur. Ik eruit, had heel goed geslapen. Er stonden al twee Franse pelgrims te laden. En te eten en te miespelen. Vroeg ze of ze

wat stiller wilden zijn, want het duurde nog een half uur voordat het tijd was. Er was ook iemand in de zaal die ontzettend lag te snurken. Afijn, ik wassen, scheren en thee zetten voor mijzelf. Dan was het 06.00 uur volgens mijn telefonische wekker. En ik switch de lichten aan, doe de deur open en kijk wat voor weer het is. Dan wens ik iedereen luid en duidelijk een goedemorgen, zeg dat het goed weer is en zet de Gregoriaanse muziek aan. En drink mijn thee. De twee Fransen zijn inmiddels de deur uit. Dan komt een mijnheer naar me toe en hij vraagt zich af of het echt wel 06.00 uur is. We vergelijken de horloges en de telefoon. En er komt nog een Braziliaanse mijnheer die hetzelfde met mij verifieerde. Dus ik verontschuldigde me luid en duidelijk. En dat we nu verder konden slapen zonder de *roncador*. Het werd me toch in dank afgenomen en men sliep in vrede een uur langer. Het zal u niet verbazen dat om 07.30 uur de refugio leeg was. En ik om 10.45 uur klaar en aan de koffie.

Deze week zit er weer bijna op. Morgen is het donderdag. Ik wil wel zeggen dat het buffelen is in deze

nieuwe
situatie, en
lopen dat
doen. Een
suggerie
een soort

we
is

communicatiesysteem van Motorola of een andere firma voor onderling contact. Pelgrims zijn toch veelal lopers, maar dit is te gek.

De Fietzers

Ik heb een speciale voorliefde voor pelgrims op de fiets, omdat ik ook een fietser was veertien jaar geleden. De Ibañeta kan ik me nog steeds herinneren van bocht naar bocht.

Op 28 mei kwam een Iers echtpaar op de fiets aan. Hun zoon had vorig jaar de Camino Francés gefietst en had zijn ouders overgehaald dat ook maar eens te doen. Ze hadden zich heel erg slecht voorbereid (dat lijken er steeds meer te worden overigens). Zo hadden ze bijvoorbeeld geen routebeschrijving en kaarten van Noord-Spanje. Op dus maar naar het toeristenbureau met hen en aldaar kregen we een mooie kaart van de camino in Navarra en een etappekaart van hier naar Larasoaña. Ik wees ze op de kaart ook de weg naar Pamplona en heb ze erop gewezen toch vooral niet de route van de wandelaars te kiezen. Ze waren erg blij met de hulp maar helaas heb ik ze de volgende ochtend niet meer gesproken voor vertrek. Ik hoop maar dat ze het er goed afbrengen.

Buiten bij de ingang zag ik 's middags een ligfiets met drie wielen. Dat leek me erg gevaarlijk op de smalle bergwegen. De breedte was wel 60 centimeter. Hoe moet je dan de kant in als er een grote vrachtwagen met oplegger langskomt? Ik herinner me, dat ik veertien jaar geleden zes kilometer voor León over een pechstrook reed van 50 centimeter en dat er allemaal vrachtwagens langs ons zoefden. Je werd bijna meegezogen. Dat was echt niet prettig en mijn zoon kreeg er de pee over in. Wat moet zo'n ligfiets daar beginnen. Als er een gevaarlijke situatie ontstond, gingen we in de berm staan. Hoe doe je dat met zo'n brede ligfiets? De tocht met zo'n vervoermiddel is volgens mij af te raden.

Er overnachten veel meer fietsers dan in vorige jaren. We hebben een prachtige beveiligde fietsenstalling,

het voormalige kantoor van Marisol in het klooster. Soms staat het er zo vol dat de deur met moeite dicht kan. Om 22.00 uur sluiten we het daar af en om 06.00 uur wordt de stalling weer geopend.

Ik kan er nog steeds niet aan wennen dat het merendeel van deze fietsers over de voetpaden van de wandelende pelgrims fietsen. Ze veroorzaken een heleboel paniek en onrust. Ze hebben geen bel en razen in de afdalingen in volle vaart langs de wandelaars. In León hoorde ik een pelgrim klagen over deze wegpiraten. Het moest tenminste verplicht worden, dat ze een bel op hun fiets hadden. Die kan dan gelijk aangeschaft worden bij het kopen van de *credencial*.

De wasserij

We hebben een prachtige wasruimte in de kelder van de nieuwe *albergue*. Drie

wasbakken voor de handwas aan de ene kant. De handwassers kunnen hun was drogen in de centrifuge of met de wringer. De centrifuge vraagt veel aandacht van de wasbaas (de verantwoordelijke hospitalero), want het laden gaat bij de meeste pelgrims verkeerd omdat ze het procedé niet kennen. Ze kunnen ook gebruik maken van de oude wringer, die voor de oude refugio buiten stond. Vooral Japanners en Koreanen kijken vreemd op als ze zien hoe deze apparaten werken. Dat kennen ze helemaal niet.

Aan de andere kant staan drie wasmachines en twee drogers. Voor de machines moet betaald worden. Wassen en drogen kost € 2,70. Voor alleen drogen moet € 1,50 betaald worden.

Een week heb ik de wasgelegenheid alleen gerund. De centrifuge is pas de laatste dagen in gebruik genomen. We konden hem niet aan de praat krijgen tot Patxi ontdekte dat er geen stroom op de stopcontacten stond. Voor de handwassers een uitkomst. De was komt er praktisch droog uit. Ophangen buiten in de wind en de zon en ze kunnen weer vrolijk verder.

Bij regenachtig weer komen veel pelgrims vragen, of ik de was in de droger wil doen. De droogcapaciteit is echter te klein om iedereen te kunnen helpen. Ze moeten het dan maar bij het bed drogen. Door verschillende kleine wasjes te combineren in één machine verdienen we geld voor de *donativo*. Er zit momenteel meer dan € 200 in. Huub zal het grote geld meenemen naar Utrecht.

Voor gesprekken met de pelgrims is de wasgelegenheid een ideale plaats. Als alle machines draaien kun je gezellig met de handwassers praten. Door de andere hospitaleros wordt geklaagd dat het contact met de pelgrims veel minder is dan in de oude refugio.

Na een week hebben we besloten dat Irma en ik bij toerbeurt het wasgebeuren zullen regelen. Irma van 14.00 tot 18.00 uur en ik van 18.00 tot 22.00 uur. Dat bleek toch af en toe te belastend in je eentje. Nu hebben we afgesproken om de twee uur te wisselen en af en toe te controleren of er extra hulp nodig is.

Anekdoten uit de wasserij

Toen ik er even doorheen zat en eindelijk even een siësta kon houden, heeft Kees het wasgebeuren een paar uur overgenomen na een korte instructie: wasmachine: knop 4 > start, droger: knop 1 > start.

Toen ik terugkwam, stonden de wasmachines op 90 graden (knop 1). Ik herstelde het meteen, maar later bleek dat het voor machine 1 te lang had geduurd. Gelukkig waren de gevolgen niet desastreus. Een Frans meisje miste haar twee slipjes. Toen iedereen zijn was uit het krat had uitgezocht bleven er twee slipjes over. Ik ging naar het meisje toe en vroeg of ze van haar waren. Eerst zei ze nee, maar later zag ze dat ze van kleur veranderd waren. Ze leverde geen commentaar en was blij ze terug te hebben.

Er was ook een Italiaan die zijn onderbroek niet kon vinden. Hij wist niet meer welk merk het was. Hij vond dat ik moest weten welke onderbroek hij in de was had gedaan. We moeten ook oppassen als er iemand van een groep de spullen voor de anderen komt ophalen. Vaak wordt dan verkeerde was meegenomen. Meestal wordt het later teruggebracht, maar een ander mist dan eerst zijn spullen als hij of zij ze komt ophalen.

Minder prettig was de reactie van een Spanjaard, die zijn fleecedoek van € 45 niet kon vinden. In de oude refugio was het volgens hem beter geregeld. Daar konden de pelgrims zelf hun was met de machine wassen. Ik heb hem toen voor leugenaar uitgemaakt en verteld dat ik daar tien jaar gewerkt had en dat er bij het uitzoeken van de was ook wel eens iets door een ander werd meegenomen. Ik stelde hem voor de handdoek te vergoeden, maar hij kon er zelf wel een in Pamplona kopen. Gelukkig werd de handdoek later toch nog gevonden.

Een heel wat prettiger reactie kwam van een groepje Spanjaarden die al hun wasgoed niet konden vinden. Met het wasbriefje had ik een fout gemaakt. Hun bednummer stond niet op het briefje. In de veronderstelling dat de was in het krat van één persoon was, had ik het krat op het desbetreffende bed gezet.

Toen ze al voor de derde keer om hun was kwamen vragen, ging me een licht op en haalde ik het krat terug. Toen konden ze hun was uitzoeken. Ik was erg blij met het geduld van deze mensen. Je zal maar ontdekken dat al je wasgoed verdwenen is.

Door het slechte weer was het de laatste dagen zeer hectisch in de wasgelegenheden. Twee Kroaten vertelden tijdens de handwas een akelig verhaal. Op het vliegveld van Barcelona was van één van de twee de rugzak gestolen. Ze waren even in slaap gevallen. De ene had zijn rugzak tussen zijn benen, de ander had zijn rugzak naast zijn stoel gezet. Toen ze wakker werden, was de ene rugzak verdwenen. Zonder de ene rugzak reisden ze verslagen door naar Pamplona. Ze overnachtten bij de Duitsers in de Refugio Casa Paderborn. Daar kregen ze een andere rugzak. Nu waren ze met de bus uit Pamplona gekomen. De jongste droeg een T-shirt met de opdruk Dynamo. Ik zei: "Dynamo Kiev". Hij antwoordde: "Nee, Dynamo Zagreb." Zo kletsten we wat over voetbal. Maar het verhaal kwam toch steeds terug op de gestolen rugzak. Wat heeft zo'n dief nu aan die pelgrimsspullen? Hij zal er toch niet mee op pelgrimstocht gaan. Daar kan geen zegen op rusten. Hoewel er in vroeger tijden ook heel wat schurken en boeven op de camino waren die het de pelgrims moeilijk maakten.

Oude bekenden

Op de donderdagmiddagen geef ik om de veertien dagen voorlichting aan toekomstige pelgrims die hun licht komen opsteken in de Janskerk in Utrecht. Dan vertel ik ook op welke tijd ik in Roncesvalles zal zijn. Op de eerste dag in Roncesvalles hoorde ik mijn naam roepen in de gang: "Jozef!" Er rende een vrouw naar me toe. Het was Johanna, die ik informatie gegeven had over de camino. Ze was twee maanden geleden vertrokken uit haar woonplaats en had nu Spanje bereikt. Ze was zeer enthousiast over haar tocht. Ze liet me een prachtige pelgrimspas zien met haar stempels. Zelf had ze er inlegvellen aan toegevoegd, zodat de stempels van de hele voetreis in één document passen. Ze was helemaal in de ban van Santiago. Na thuiskomst is ze van plan zelf een refugio te openen. Ze woont in een grote boerderij en wil graag iets

terugdoen voor de onvergetelijke ervaringen die ze tijdens haar pelgrimstocht had opgedaan. Ze wilde ook gaan hospitaleren in de toekomst. Dat was een bijzondere verrassing op de eerste dag.

Een paar dagen later kwam de jongeman uit Almere aan, die ik ook in Utrecht had gesproken. Hij was in Le Puy gestart. De tocht was hem meegevallen. Dat betekent, dat hij zonder calamiteiten de camino wel zal afmaken. Hij kwam zeer rustig over en ging de volgende morgen relaxed verder.

Wijs ze de weg!

Als benjamin-hospitalero in Roncesvalles ben ik met Jozef, Huub, Kees, Irma en Leo in uitstekende handen. Ik vind het erg gezellig, een ervaring die ik niet had willen missen. Twee jaar geleden heb ik bij L'Esprit du Chemin gehospitalerd, maar dit is toch een heel andere ervaring. Maar het is interessant om de verschillen te ervaren tussen een herberg als huiskamer en een herberg als 'fabriek'. Ik vind deze herberg een prachtig gebouw dat zeer smaakvol is gerenoveerd. Het oogt authentiek en biedt de pelgrim veel luxe: mooi sanitair, een grote mooie keuken met eetzaal, een 'bibliotheek' en twee sfeervolle rustruimtes in de kelder. Door de grootte loop je heel wat af. Het is daarom zaak goede afspraken te maken over het schoonmaken en de andere werkzaamheden. Dat gaat onze ploeg goed af. Ieder heeft zijn capaciteiten en daarmee komen we tot een goed geheel.

Belangrijkste verbeterpunt aan de herberg vind ik de informatievoorziening en de bewegwijzering. Veel pelgrims zie je na de inschrijving verloren rondlopen. Omdat het zo'n groot gebouw is, gaan pelgrims niet echt op onderzoek uit. We doen ons best om ze alle belangrijke informatie te verstrekken maar door de drukte en eventuele taalproblemen kom je daar niet altijd aan toe. Vooral de bewegwijzering op de begane grond kan beter. De schoenruimte, keuken, eetzaal, lift, wasruimte, rustruimtes en bibliotheek gaan schuil achter dikke deuren. Een goede oplossing zou zijn om tegen het plafond van de gang bordjes te hangen met logo's van de betreffende ruimtes. In de bibliotheek en de rustruimtes komt nu bijna niemand. Als je pelgrims de ruimtes laat zien vinden ze het prachtig. Een van de rustruimtes zou eventueel ook omgetoverd kunnen worden tot een verhitte droogruimte zodat men niet al zijn natte spullen mee naar de slaapzaal hoeft te nemen. In de hal waar de pelgrims binnenkomen zou een wegwijzer geplaatst kunnen worden met een verwijzing naar de diverse ruimtes en een groot bord met de allerbelangrijkste informatie: sluitingstijd, vertrektijd, enzovoorts.

Verder pleit ik voor een folder in diverse talen met de belangrijkste informatie. Deze folder kan gegeven worden bij de inschrijving of voor het grijpen liggen bij de ingang. In de folder zou een plattegrond van het gebouw moeten staan, de huisregels en aanvullende algemene informatie over de mistijden, de etenstijden van de restaurants, de bustijden naar Pamplona, enzovoorts. Het is natuurlijk niet de bedoeling om de hospitaleros overbodig te maken maar het scheelt denk ik veel ergernis bij de pelgrims en misschien ook bij de hospitaleros.

De Kist

Na de oproep van Cor Slegers voor extra inzet van hospitaleros (ik stond dus op de reservelijst) heb ik als een haas de zaken in Nederland geregeld en ben toegevoegd aan de ploeg van Huub, Irma, Jozef, Kees en Jasper. Met mijn administratieve achtergrond was het niet vreemd dat ik bij de taakverdeling in een afwisseling met Jasper aan de werkzaamheden in de kist werd toegedeeld. Die kist vraagt wel enige toelichting en die krijgt u dan ook.

De kist is in feite het kloppend hart (lees infobalie) van de nieuwe herberg en is een moderne voortzetting van het oude pelgrimsinschrijfbureau. Marisol voert nog steeds de scepter, maar de tafel met potloden aan een touwtje is vervangen door een imposant meubel met opvallende glasplaat, overigens ook ruim voorzien van schrijfgerei, maar moderner, in de tijd passend, balpennen in een houdertje en ook hier niet achteloos mee te nemen vanwege de spiraalachtige verankering aan het geheel.

Waar Marisol in de oude situatie nog achter de tafel zat, is in de nieuwe opzet gekozen voor een visueel verdiepte opstelling; zij, of één van ons, is, als het ware in het meubel opgenomen, het geheel (afhankelijk van de stand van de stoel natuurlijk) van de situatie steeds goed overziende zodat alle pelgrims van de nodige informatie zijn te voorzien. Daarbij is het meubel praktisch te noemen in de zin van een klein magazijn, noem het de vooruitgeschoven post van het souvenirwinkeltje, dat toch niet misstaat in al zijn moderniteit te midden van deze prachtig gerestaureerde voormalige jeugdherberg.

Wie

in de kist

plaatsneemt mag zich verheugen in een constante benadering van de bewoners voor een nacht, zeker of schuchter in de vraagstelling, Nederlands daaronder meestal niet inbegrepen (enige kennis der moderne talen is in deze functie dan ook welkom), maar in de problematiek is na enige dagen ook hierin een zekere regelmaat te ontdekken en kan de gewenste informatie zelfstandig of in ieder geval met hulp van de collega's aan de vraagsteller worden gegeven. Het gaat wat te ver om alle gestelde vragen in de afgelopen periode hier te behandelen, maar de volgende top twaalf kan als een betrouwbare afspiegeling ervan worden gezien. De volgorde zal voor u als lezer willekeurig overkomen maar zij die de kist hebben bemand zullen ongetwijfeld een zekere mate van oplopende intensiteit in de onderwerpen ontdekken.

- 1) Is het ontbijt inclusief ?
- 2) Heeft u ook dekens?
- 3) Waar kan ik terecht voor de warme maaltijd?
- 4) Hoe laat sluit de herberg?
- 5) Hoe laat moeten we opstaan?
- 6) Kunt u geld wisselen voor de automaten?
- 7) De automaat werkt niet.
- 8) Het slot van mijn opbergkastje naast het bed is defect.
- 9) Er ligt al iemand in mijn bed.
- 10) Oh! U bent ook Hollander!!
- 11) Wat zijn de weersvoorspellingen?
- 12) Waar kan ik de was doen?

Vanwege het slechte weer de afgelopen periode is het dan ook niet vreemd dat de nummers 11 en 12 de lijst aanvoeren, maar het blijft een momentopname natuurlijk. Om 22.00 uur gaat de kist op slot middels een doordachte constructie. Dan sluit het bovenblad over een soort rails en ontstaat een gesloten blokmeubel, wachtend op weer een nieuwe dag vol vragen.

Week 24-25: 10 juni - 25 juni 2011

Hospitaleros: Riek van Koevorden, Jan Segers, Ellen de Vries, Theo de Werd, Toine van Moorsel, Marcel Sanders

Aantal pelgrims: 1984 (2010: 1750)

Vrijdag 10 juni

De nieuwe groep van zes personen voor de weken 24 en 25, ofwel van 10 juni tot en met 24 juni 2011 zijn de dames Riek van Koevorden, Ellen de Vries en de heren Jan Segers, Theo de Werd, Marcel Sanders en Toine van Moorsel. Voor wat betreft het hospitaleren in Roncesvalles zijn Ellen, Marcel en Toine er voor het eerst. De groep is met twee auto's naar hier gereden en op vrijdag de tiende juni 's morgens waren we er allemaal.

We hebben een uitgebreide rondleiding en overdracht gekregen om de werkzaamheden te beginnen. Het begin is – zeker in deze nieuwe herberg, of zeg maar gerust een paar sterrenhotel voor de pelgrims – niet gemakkelijk. De manier van werken moet nog even gecoördineerd en afgestemd worden. Maar dat gaat vlug genoeg.

Zaterdag 11 juni

Het is nu circa 17.00 uur en het lijkt al wel of alles goed gaat lopen. 's Morgens openen om 06.00 uur, beginnen met schoonmaken, de was doen van de bedden en pelgrims ontvangen tot en met 22.00 uur, licht uit en de volgende dag weer hetzelfde. En dat voor tussen de 175 en 200 pelgrims per dag.

We hebben al met een aantal mensen kennisgemaakt zoals Patxi, Edurne, Marisol, Txiki en Pilar, Paco, Elena en Anabel. Don Jesús hebben we nog niet ontmoet.

Gisteren was het wat slechter weer, maar vandaag redelijk zon en goede temperatuur. De stemming zit er goed in en dat ligt gelukkig niet aan het weer, want dat is maar afwachten. Alhoewel: zeker is hoe natter buiten, hoe meer was en schoonmaken.

Om genoeg tijd over te houden hebben we onze grappen nu genummerd. Zoals een goede cabaretier betaamt, schrijft hij veel van wat hij hoort snel op in een klein boekje met een nummer ervoor. Dus wij hoeven elkaar maar te zeggen: oké 165 en allemaal in een deuk, of nee, dan 234, nog beter. We liggen allen te rollen op de grond, ja een kinderhand is snel gevuld.

Natuurlijk lopen we tegen een aantal zaken op, maar Patxi is een wonder, wat er op te lossen valt doet hij. Echter de bewegwijzering is nog onvoldoende, de wasruimte is nauwelijks te vinden, de ingang is een koud trek gat zeker als je op de receptie zit. Ook een paar andere zaken vallen ons op, zoals het geld bij de receptie (best onveilig daar opgeborgen), de apparaten haperen regelmatig en we kunnen – of we alleen zijn of niet – niets doen voor de oplossing als alleen geld teruggeven bijvoorbeeld. Ook een lichtkrant zou mogelijk veel informatie kunnen geven aan de pelgrims.

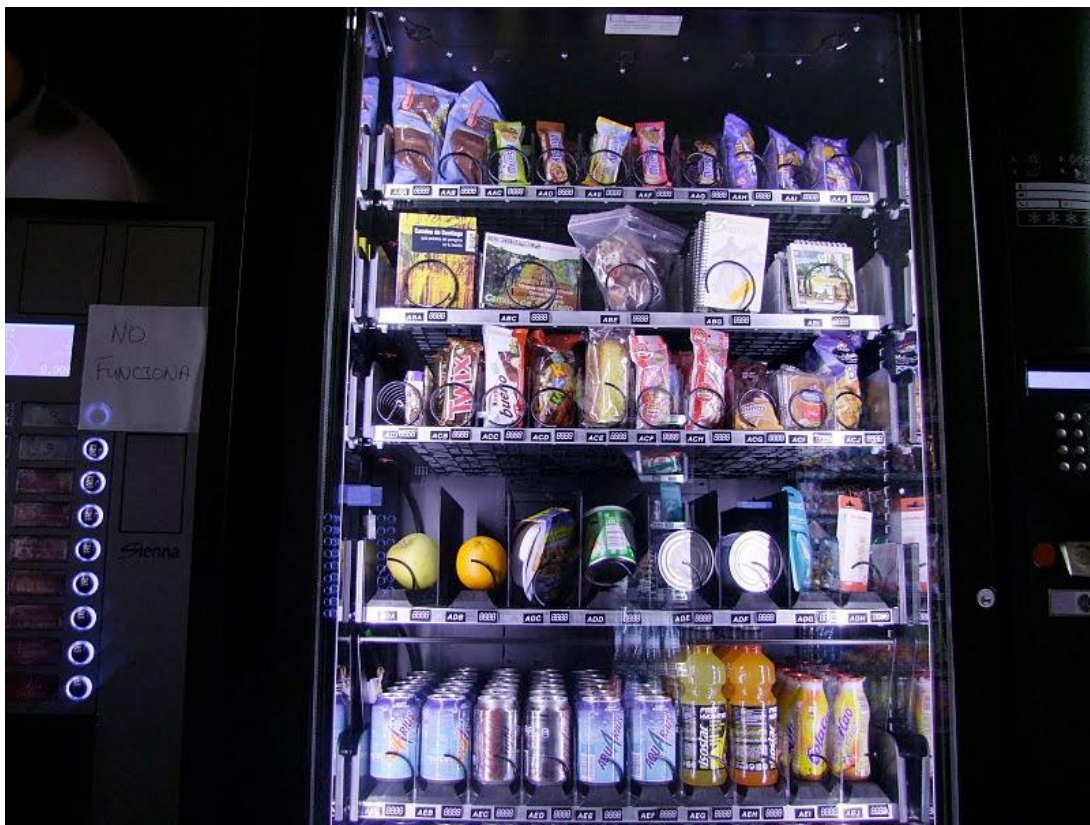
Wat we ook belangrijk vinden, is: op welke leeftijd mag je jeugdige(n) zonder begeleiding van een oudere (welke leeftijd??) laten overnachten?

Dinsdag 14 juni

Nu zijn we er 'al' vier dagen en je komt allerlei zaken tegen die toch nog geregeld moeten worden. En die 'uitdagingen / problemen' komen natuurlijk altijd als er niemand is die het antwoord weet. Zo hadden we vandaag op onze vierde dag onder andere: sleutels van de locker verloren (hebben we de kast maar opengebroken), sleutel weg van een locker terwijl die openstaat (kan eigenlijk absoluut niet want de sleutel kan pas uit het slot als de kast dicht is na inworp van een euro), brandalarm gaat af, instructies gevolgd et cetera. na drie kwartier komt de Spaanse bezetting weer terug, belt iemand (niet van de organisatie die eigenlijk zou moeten komen omdat zij de controle houden over de alarminstallatie) en het wordt gelukkig opgelost (intussen maar blijven inschrijven en mensen geruststellen).

We krijgen als resultaat van dit alles een telefoonnummer dat we 's avonds nodig hebben (komt nog) maar niet juist is en anders moeten we dus een nummer bellen - wanneer het het alarm betreft - in Pamplona!! En ten aanzien van het gebruik van het telefoonnummer: een Spanjaard blijft indringend klagen dat er geen dekens aanwezig zijn. Hij heeft namelijk 'gehoord' dat dat wel het geval zou zijn. Wij dus het noodtelefoonnummer gebruiken en dat blijkt iemand van het Colegiata te zijn. Die belooft om binnen tien

Tot

minuten te komen.

sluitingstijd om 22.00 uur is er niemand geweest. Mensen zitten dus nog steeds boos binnen, temeer omdat ze niet officieel hun klacht hebben kunnen deponeren. Het schijnt wettelijk verplicht te zijn in Spanje dat iemand een klacht officieel in een klachtenregister moet kunnen noteren bij welk bedrijf dan ook. Vervolgens hebben we door deze dag heen meerdere mensen gehad die rugzakken of andere dingen per taxi naar Roncesvalles hebben laten brengen: waar zijn die? We komen er achter dat dat in een van de twee restaurants zou kunnen zijn. Vervolgens 's avonds weer de vraag of we weten hoe die zaken eventueel weer verder per taxi kunnen. Geen idee: ga maar weer vragen bij restaurant Casa Sabina of la Posada.

Wat we dus ontdekken is (het is overigens niet zo vreemd op de wijze zoals alles georganiseerd is) dat je geen eindbeslisbevoegdheid hebt om iets op te lossen. Er moet, zeker voor de goede naam van de refugio, een zelfde lijn inzitten. De ene groep kan niet zeggen: doe maar oplossing a en de volgende b enzovoorts. Maar het punt is wel dat je wel iets moet doen en dat kun je ook wel maar helemaal bevredigend is dat niet. Wat overigens niet wil zeggen dat we willen aansturen op nog meer regels, want dat slaat het werken ook dood. Nog afgezien van de opmerkingen die we krijgen op het gegeven dat wij vrijwilligers zijn, terwijl er zoveel werkloosheid is in Spanje.

Gebeurt er ook nog iets leuks? Ja hoor, gisteren kwam er een pelgrim aan op een éénwieler. Onvoorstelbaar hè.

Als je 's morgens de etages gaat schoonmaken kom je van alles tegen dat is blijven liggen of vergeten. Vandaag bijvoorbeeld een tent, slaapzak, medicijnen, horloge en fototoestel. Het fototoestel is nog opgehaald. De medicijnen zaten in een mooi zakje met telefoonnummer en een naam erop. Maar ons bellen naar dat nummer wordt nog niet beantwoord.

Op (wandel)schoenen naar boven???? Da's ook verwarrend soms. Meestal als er een bus uit Pamplona komt wordt die 'afgewerkt' door Marisol of Eurne. Zij vooral, maar ook anderen door de dag, willen er niet aan om hun schoenen beneden te laten staan. Wandelaars met dieren hebben we tot nog toe maar één keer gehad: één met een hond. Die mocht 's nachts in de fietsenstalling blijven.

Zaterdag 18 juni

Binnenlaten na 22.00 uur door anderen of van binnen naar buiten gaan na die tijd, levert op dat de deur van het slot is. Mede als gevolg daarvan werden we vandaag om 06.00 uur geconfronteerd met diefstal van al het kasgeld en het geld in de donativopot. Humor heeft de dieven niet ontbroken, want op de balie lag een officieel klachtenformulier en dat lag er de avond ervoor beslist niet. Politie erbij, wat sporenonderzoek, de

laatste pelgrims (te weten een oudere dame van circa 70, drie jongere meisjes en een fietser met één arm!) die wilden vertrekken werden staande gehouden.

Marisol was ook vlug ter plekke en volop in tranen. Gelukkig werd het weer druk deze dag: bijna weer drie verdiepingen vol en onder andere 40 fietsers. Om overlast voor de slapende pelgrims te voorkomen hebben we de toegangsdeur van de kamers van de hospitaleros gesmeerd (met olijfolie!).

Ook is het iedere dag weer schatgraven, de euro's die in de sloten van de kastjes bij de bedden blijven zitten. Goed voor de donativopot (als die niet gestolen wordt).

Na een week werken komt het ritme er goed in. We hebben van circa 11.00 tot 13.00 uur tijd om wat voor onszelf te doen. We hebben al naar Ibañeta en ook Burguete gelopen; Jan loopt regelmatig hard, maar echt rust om te lezen heeft nog niemand. Riek wilde vandaag *desserts de maison* hebben, maar dat was helaas de koptekst op het menu van een achttal nagerechten.

Zondag 19 juni

Ook aan deze refugio gaat het verschuiven van het tropisch klimaat naar het noorden niet voorbij. Vandaag een schorpioen moeten vangen. Er zijn genoeg mensen die zo'n beest nog nooit gezien hebben.

Mensen binnen laten na 22.00 uur blijft ook een 'probleem'.

Ook wel aardig was de vraag van een Zuid- Koreaan naar een slaapzak. Die zijn € 25 of € 45. Maar hij dacht een slaapzak voor € 0,45 te kunnen bemachtigen. Ja, zo blijft de camino wel voordelig.

Dinsdag 21 juni

Vandaag onder andere een man uit de Verenigde Staten ontvangen van 220 centimeter: hij past niet in bed! Niet zo raar. Bed op grond? Nee, toch maar liever buiten dan. Hij kent het/zijn probleem en heeft een tentje met extra uitbouw bij zich! Ja, zo kan het ook.

Ook zijn de sluitingen van alle deuren beneden aangepast: gevolg is nu dat er 24 uur de klok rond – als de deur dichtgedaan wordt, en nog niet eens op slot – niemand van buiten naar binnen kan komen. Dat lijkt een oplossing, maar als iemand binnen reageert op kloppen of roepen om de deur open te doen, dan kan dat dus nog altijd. Ook voor het ophangen van de was buiten om te drogen moet er een deur open blijven. Dus maar een keg eronder, maar dat levert dus weer erg veel trek op en je moet erg oppassen om bij de receptie en de ontvangst van de pelgrims geen ontzettende kou te pakken krijgen.

Nu we bijna tegen het eind van onze periode zijn, een lijstje met kinderziekten en problemen:

- aan de deurtjes van de kastjes bij de bedden zijn de problemen veelvoud: de scharnieren gaan los, sleutels raken kwijt, sloten functioneren niet met de inworp van een euro;
- de mogelijkheid om was aan de lijn te hangen buiten is zeer beperkt voor gemiddeld 150 man per dag. De wasmachines en de drogers daarentegen draaien van 's morgens (beddengoed) tot 's avonds (pelgrims) op volle toeren;

- stempel bij herberg in plaats van bij VVV;
- massage door Riek goed voor de donativo;
- operazangeres; wat gewisseld met werk (?).

Week 26-27: 24 juni - 9 juli 2011

Hospitaleros: Ria Bindels, Sjaak Sies, Lucy Flores, Caty Kuijper

Aantal pelgrims: 2626 (2010: 1636)

Donderdag 23 juni

Donderdagavond zijn drie (Caty, Lucy en Sjaak) van de vier hospitaleros voor de komende twee weken met de bus uit Pamplona aangekomen. In Pamplona hebben we op een terrasje een wijntje/biertje gedronken met de vierde hospitalera (Ria). Zij is samen met haar vriend in Pamplona gebleven. Wij werden hartelijk verwelkomd door het zittende team en wij kregen een bed toegewezen op de derde verdieping van de herberg. Nadat wij ons geïnstalleerd hadden, kregen wij een rondleiding in de herberg en werd ons gelijk van alles verteld over de gang van zaken in deze nieuwe, grote herberg. Het ziet er prachtig uit. En we hoorden over 'draagvader' en 'de kist'. Na 22.00 uur dus met tien man/vrouw geborrel en allerlei informatie gekregen. Van de oude ploeg wilde een aantal mensen vrijdag om 10.00 uur weg en dat betekende dus dat de 'officiële' overdracht bij de koffie zou plaatsvinden. Veel indrinken en informatie dus.

Vrijdag 24 juni

Vanochtend de oude ploeg geholpen met de werkzaamheden. Zo weet je meteen wat er te doen is en weet je ook gelijk je weg te vinden. Om 10.00 uur koffie bij Sabina en toen bleek dat de hele oude ploeg om 10.00 uur wilde vertrekken. Inmiddels was Ria ook gearriveerd, lopend en met de taxi uit Pamplona. Helaas moet Peter Hoetahaëan verstek laten gaan omdat zijn vader ernstig ziek is. Heel jammer, en we moeten het dus met ons vieren zien te rooien. Om 12.45 uur bij Sabina gegeten en om 14.00 uur begon het dus echt voor ons. Sjaak nam plaats in de kist, na de hernieuwde kennismaking met Marisol. Aan de dames dus de taak om de pelgrims een korte uitleg te geven van de gang van zaken in de herberg en de was te regelen. Onze ploeg is blijkbaar erg populair bij de pelgrims, want we hadden al gelijk een volle bak en zelfs tien pelgrims in de overloop in het klooster. Dit betekende dus erg veel schoonmaken met ons vieren de volgende dag.

Zaterdag 25 juni

Vandaag wat rustiger, namelijk 179 pelgrims. Maar voor we dit aantal konden noteren natuurlijk onze eerste hele werkdag. De dames hebben de bedden en vloeren op alle verdiepingen onder handen genomen en Sjaak heeft de *aseos* op de derde verdieping gedaan. Op de eerste verdieping was inmiddels tot onze grote verrassing een *señora de la limpieza* bezig met het schoonmaken van de *aseos*. Ook de toiletgroep van de tweede verdieping zou zij gaan doen. Wat bleek? Cor had geregeld dat wij assistentie krijgen de komende twee weken omdat wij maar met vier hospitaleros zijn. Een hele geruststelling. Gelukkig kunnen we gezamenlijk eten, in tegenstelling tot wat ons in Driebergen over de gang van zaken in de nieuwe herberg is verteld. Wat er zoal op die eerste dag gebeurde:

- Caty heeft een nostalgisch bezoek aan de oude herberg gebracht met onder meer Belgen die er in het verleden hadden geslapen.
- Bij de koffie deze keer croissants met gesmolten chocolade.
- Ria kreeg bezoek van haar collega's uit Los Arcos en vroeg of ze even met hen weg kon, maar dat werd wat lang want zij brachten een bezoek aan St.-Jean-Pied-de-Port.
- We hadden een overvloedig schuimende wasmachine.

Verder een sleutelprobleem op de derde etage, een kastje op de tweede verdieping is defect (was al gemeld) en een defecte koffiemachine. Vandaag een drietal gezinnen met kinderen. De jongste bewoner van de herberg vandaag: drie jaar! Vandaag was er geen vers brood en Lucy heeft daarom een heerlijke spaghetti gemaakt. 's Avonds ontdekte we brood in de diepvries, dus morgenochtend hebben we vers brood. En ten slotte kwam er om 21.59 uur nog een fietser aan. We hebben zijn fiets maar bij de receptie gezet. Wij waren natuurlijk wel een beetje moe, maar we zien de komende weken met vertrouwen tegemoet.

Zondag 26 juni

Ria en Lucy waren om 06.00 uur paraat om de pelgrims uitgeleide te doen. Sjaak en Caty hebben uitgeslapen tot 07.00 uur. Dat gaan we zo telkens wisselen. Vandaag is Sabina dicht en we drinken koffie bij La Posada en de lunch is deze keer in het hotel. Uitgebreide vijfgangen lunch met ondermeer 'kibbeling', maar dat bleken hapjes gefrituurde kaas, en ham- en eimengsels. Er bleek vandaag een trouwerij te zijn in de kerk en de aanwezigen zagen er weer, zoals gebruikelijk in Spanje, prachtig uit. Hadden we gisteren geen brood, vandaag een dubbele portie!!

Highlights vandaag:

- Franse grootouders met kleinkinderen.
- We hoorden dat een Belg met een zware rugzak was gevallen. Misschien een zonnesteek? Door passerende pelgrims is alarmnummer 112 gebeld en hij is opgehaald.
- Zes Italianen met gedemonteerde fietsen.
- Een Nederlander die naar Santiago loopt en terug via de Camino del Norte.
- Lucy en Sjaak zijn naar de pelgrismis geweest. Na afloop van de mis trok de prior een prachtige jurk aan en liep hij onder een baldakijn, gedragen door zes mensen, richting Sabina.
- We hadden een leuke discussie over de Spaanse woorden *buen en bien* en *cama of litera*.
- Rond 20.00 uur kwam er een Amerikaan binnen zonder geld. Zijn verhaal was dat zijn creditcard na de laatste geldopname in Madrid geblokkeerd was. Dat geld was opgegaan aan de reis Madrid – Roncesvalles. Hij had al tien keer de camino gelopen wat hij kon aantonen met credentials met stempels. Wij hebben hem maar gratis een ticket gegeven. Een credencial kon hij nog betalen.
- Een mevrouw was haar e-ticket voor de bus kwijt en vroeg of het mogelijk is bij de computers te printen. Helaas, dat kan niet. In het hospitalerosappartement hebben we een computer met een printer, dus mevrouw meegenomen naar boven. En, zoals de lezer weet, heeft een e-mail adres altijd een @. Meestal krijg je dat door Ctr/Alt/2 in te toetsen. Maar niet op dit toetsenbord, daar is Shift 2 voldoende. Dat realiseerde ik mij niet, mevrouw weggestuurd, allerlei (software)toetsenborden geprobeerd, maar geen resultaat. Toen maar via systeemwerkset, bijzondere tekens, @ gevonden. Mevrouw weer gehaald en gelukkig kon zij haar e-ticket printen. Ze was erg blij en dat leverde drie zoenen op. 's Avonds kwam ik er dus achter dat Shift 2 = @.

- Een Engelssprekende mevrouw aan de kist met het verhaal dat het sleuteltje van haar locker achter het kastje was gevallen. Zij had de sleutel boven op randje gelegd!!! Geprobeerd om de bodem los te schroeven, maar geen succes. Het deurtje maar opengetrokken en gelukkig eigenlijk geen schade. Alleen het lipje waar het slot achter valt was verbogen maar dat kon makkelijk weer teruggebogen worden. Maar het kastje heeft dus geen sleutel meer. Morgen inspectie van alle kastjes.

Tenslotte kwam er weer een dame melden dat het toiletpapier op het damestoilet op was. Klusje voor een van de dames natuurlijk. Toch maar even meegegaan om houder open te doen. Was dus nodig. De volgende uitspraak van Lucy moet niet fout geïnterpreteerd worden: "stop hem er maar in". Gelukkig waren er geen Nederlandssprekende dames in het toilet.

Maandag 27 juni

Bij het opruimen 's morgens vinden we veel overtollig achtergelaten materiaal: een nieuwe rugzak met inhoud, een zak met kleding en een opblaasmatrasje. Blijkbaar zijn er pelgrims op blote voeten vertrokken, want er stonden om 08.00 uur nog vijf paar schoenen. Een fietser heeft zijn bagage laten staan om vanuit hier naar St.-Jean-Pied-de-Port te fietsen en weer terug. Lucy heeft alle kastjes gecontroleerd en het resultaat is: nummer 215 deur los en van de nummers 127, 160, 233 en 305 is er geen sleutel.

's Middags heeft Sjaak leden van het Limburgs Sint Jacobs Genootschap rondgeleid in de herberg. Verder was er enige commotie omdat er wasgoed was verwisseld. Er is verder veel vraag naar het weer voor de volgende dag en sinds vandaag printen we dat elke dag uit en leggen het bij de receptie. Ten slotte hadden we een discussie over wat te doen met achtergelaten spullen. Wij leggen alles in principe in de ruimte waar de schoen *abgesteld* worden. Als een hospitalero of pelgrim iets kan gebruiken, dan kan hij of zij dit pakken, vinden wij.

Dinsdag 28 juni

Vandaag hebben wij ook pelgrims op de derde etage en we moeten er aan denken om dan daar ook het licht aan te doen. We kwamen er vandaag pas om 21.30 uur achter dat we dat vergeten hadden. Verder hebben we alle handdrogers uitgezet omdat die veel werden gebruikt om kleren te drogen en vooral 's avonds laat en 's nachts veel overlast bezorgen. Wij hebben na het uitzetten nog niet één keer een klacht gehad!!! Klachten over kastjes komen eigenlijk wel elke dag voor. Vaak is het loos alarm en blijkt men niet in de gaten te hebben dat er een euro in moet. Maar soms werken de sloten echt niet. Zo werden we geroepen bij het kastje bij bed 330 dat volgens de bewoner niet open kon. De sleutel zat er wel in. Ik bereidde mij er op voor om met enige kracht het kastje 'open te breken', bleek het kastje gewoon open te staan. Wij hebben de donativo met € 5 kunnen spekken met de verkoop van een achtergebleven lakenzak.

Wij hebben van een Koreaanse mevrouw prachtige eetstokjes gekregen, die Ria dan weer uitdeelt aan andere Koreanen of Japanners. Het was vandaag vrij koud en een wat oudere pelgrim werd door een jongere geholpen bij het losknopen van de veters. Vandaag is ook de overloop in het klooster gebruikt. Was niet nodig geweest want een groep van achttien mensen kwam niet opdagen, dus hadden we achttien lege bedden in Aterpea.

Dan was er een mail vanuit l'Esprit du Chemin:

"Hello Margit,

After staying with us for two days, Andreas left this morning to go to Roncesvalles.

About an hour later, the package for Andreas arrived by the post....

In Saint-Jean there is a little busservice for pilgrims, backpacks etc.

We called the lady and she is willing to take the package to Zubiri tomorrow.

Can you contact Andreas to inform him about this possibility?

We forgot to ask where in Zubiri the lady will drop off the package.

But we will ask her tomorrow, when she picks it up.

Then Andreas can call us to find out where it is: (0033) (0)5 59 37 24 68.

Please let us know if you could get into contact with him.

Thanks in advance,

Huberta and Arno

Maar helaas, vandaag is Andreas niet gearriveerd.

Wij hebben om 18.00 uur om de beurt heerlijk gegeten: broodje bal: brood uit de welbekende broodzak en gehaktballen gedraaid door Caty.

Ten slotte is vandaag de Koreaanse tekst die op een aantal mededelingen staat aangepast. Die tekst zou niet kloppen, maar we weten niet of de tekst die er nu staat wel correct is. Wie weet wat er staat ...

Woensdag 29 juni

- Erg slecht weer, koud en regen, washok geheel vol; 165 pelgrims binnen. Drogers doen er veel te lang over, een uur; machines in oude herberg een half uur.
- Vaak opgebeld en doorgegeven dat er gereserveerd kan worden met *correo electronico* naar alberguederoncesvalles@hotmail.com.
- Rumpel getraceerd, was gisteren teruggegaan naar St.-Jean-Pied-de-Port.
- Jongen zoekt meisje, wel gevonden, maar helaas niet in de herberg, want geen nummer op inschrijfformulier.
- Waslijntjes te kort bij erg slecht weer. Inmiddels zijn drie droogmolens geplaatst.
- Catacomben gebruikt omdat de was er wordt gedroogd.
- We willen op de tweede verdieping in het hospitalero-appartement ook een computer.
- Ook een computer op de balie zou makkelijk zijn.
- Verhogen van wasprijs van € 2,70 naar € 3 is voorstel Marisol. Hebben we toch niet gedaan, er zijn nieuwe aanplakbiljetten met de prijs € 2,70.

Donderdag 30 juni

Waslijnen geplaatst; banken moeten nog geplaatst worden.

Vrijdag 1 juli

- Veel meer boodschappen gekregen dan gevraagd: kersen, aardappels en een taart.
- Voor de eerste keer bij La Posada gegeten.
- Marisol vrije dag, Patxi terug van vakantie.
- Lockers door reparateurs nagekeken, helaas werkte er 's middag weer één niet.
- Probleem met toekenning bed: 215 moet 251 zijn.

- Wasmachine in hospitaleroruimte gebruikt. Werkt prima, inclusief centrifugeren en drogen.
- Nieuwe droogrekken in gebruik.
- *Peregrino* vraag om pijnstillers.
- Oververmoeide peregrino uitgegleden op trap, wondje op knie (verbonden). Had beker chocomel in haar hand, trap en muur vuil. Mevrouw wilde geen pleister op bebloede knie, gezegd dat het wel moet omdat anders het laken vuil wordt.
- Telefoonnummer van Colegiata gevraagd en staat nu op de lijst. Iemand werd boos omdat wij het nummer niet bezaten.
- Er

wordt veel gevraagd Javier Navarra, die is er nooit. Vandaag 40 pelgrims oude herberg.

Zaterdag juli
Probleem computer opgelost, e-mailadres

naar
maar
-
circa
in de

2
-
met
het

Roncesvalles@live.nl werkt weer.

Wachtwoord voor gebruiker Hospitalero verwijderd. Computer kan dus nu gerust uitgezet worden.

- Wij zijn ook verantwoordelijk voor de oude herberg. Vanmorgen na de koffie even een en ander schoongemaakt.
- Fiets vanuit oude herberg naar het nieuwe fietsenhok, sleutel rechts in de derde la van boven.

Zondag 3 juli

- Vijftien dubbele bednummers uitgegeven.
- Om 15.00 uur ging de oude herberg al open.
- Gezin met vier kinderen en twee ezels hebben zondag altijd rustdag en gaan dan kamperen.
- Een zwerver ligt buiten de oude herberg onder slaapzak bij boom te slapen.
- Een warrige Belg die beweerde dat iemand xtc in zijn drankje heeft gedaan en erg ziek is.
- Oude herberg moet door ons schoongemaakt worden.
- Groep Spanjaarden met kinderen hadden gereserveerd en kwamen vrij laat binnen.

Maandag 4 juli

- Zwerver.
- Liefdesdans in douche oude herberg.

- 12.00 uur gegeten in La Posada en om 13.00 uur naar a-capellaconcert in de kerk. Titel *Terribilis est locus iste (ce lieu est remarquable)* door Jubilate, solistes de la Cathedrale de Toulon.
- Alfredo nieuwe bewoner kist.
- Oude herberg weer open om 16.15 uur.
- Vele lekkernijen gekregen van Paco.
- Casa Paderborn is open.
- Gereserveerd voor Pino.
- Overtollig brood neergezet in eetzaal. Om 08.00 uur restant meegegeven aan het gezin met vier kinderen dat op weg is met twee ezels. Ezels vonden het heerlijk. Foto gemaakt en verzoek om foto naar henzelf en vrienden te mailen.
- Briefje gemaakt met mededeling dat herberg Jesús y Maria in Pamplona van 5 tot en met 14 juli gesloten is in verband met Fiesta San Fermín. Casa Paderborn is open. Marisol heeft mooier briefje gemaakt.
- Geen internet, WiFi ligt eruit. Om tweede computer gevraagd, maar die is niet beschikbaar. Neemt wel toetsenbord en netwerkkabel mee. Het is beter om de computer bedraad aan te sluiten.
- Voor het eerst een condoom onder een bed gevonden... beetje onsmakelijk?? Ach ja, moet kunnen. Ook vinden sommigen dat ze naakt op hun bed kunnen gaan liggen!!! Je zal maar nudist zijn. Alleen voor je medeslapers niet-nudisten is het effe wennen!!
- Oude herberg weer open.
- Man met hond en tentje en om 21.45 uur nog een jong stel met tentje.
- Tarte de Santiago gekregen.
- Gevraagd aan Patxi om invalidentoilet door te spoelen. Wij hebben de sleutel echt niet.

Dinsdag 5 juli

- Het teveel aan fruit en koekjes waar Patxi ons op trakteerde zetten we regelmatig in de *comedor* van de pelgrims. We krijgen het echt niet op en de *flotadores de nadar* groeien toch al de broek over.
- Droogrekken geplaatst.
- Minder dan 183 pelgrims.
- En weer koekjes.

- Architect die *prohibito*-bordje weghaalde. Wij weten nu dat invalidentoilet met muntstuk geopend kan worden. Schoonmakers hebben invalidentoilet afgesloten.
- Kleren worden op rek aan de andere kant van de weg gehangen om te drogen.
- Om 21.55 uur kwam laatste fietser nog binnen.
- Suggestie: bak voor lege batterijen in schoenenhoek.
- WiFi gerepareerd en volgens technicus geen bedrade aansluiting mogelijk op de etages.

Woensdag 6 juli

- Slechts twee van ons hoefden voor 06.00 uur op te staan omdat alleen Aterpea in gebruik is. Het waren deze keer Lucy en Sjaak.
- Spugende baby.
- Aterpea, Itzandegia en overloop open.

Donderdag 7 juli

- Alleen Aterpea open.
- Veel mensen om 22.00 uur *in comedor*.
- Erg veel was.
- Geen pinautomaat.

- Mooie keuken, geen food.

Vrijdag 8 juli

Vanmorgen om 07.20 uur liep ik (Caty) de eerste etage op om te kijken wie er nog sliep en tegelijk de ramen open te zetten en vuilnisbakjes te legen. Een Engelssprekende meneer die gekleed op zijn bed lag tussen rugzak en plasticzakken, sprak mij aan en zei dat het raam niet open mocht. Ik vertelde dat het stonk op de afdeling en ging door met mijn werk. Hij riep mij boos terug met de mededeling dat hij ziek was en een deken nodig had. Ik vertelde dat wij geen deken hadden (hij zag er niet ziek uit) en dat hij om 08.00 uur diende te vertrekken. Als hij echt ziek was moest ik de ambulance en/of de dokter gaan bellen om hem naar het hospitaal te laten brengen. Hij ging tien minuten nadenken wat hij wilde.

Ik ben verder gegaan met werken en hoorde op een gegeven moment braakachtige geluiden. Toen ik ging kijken bleek hij alles aan te hebben getrokken en begon hij mij uit te schelden dat ik niet christelijk was, dat ik een hoer was, geen hart had en *fuck you*. Ik heb netjes dankjewel gezegd en ben doorgedaan met mijn werk.

Hij heeft Sjaak verteld dat hij flauwgevallen was op de gang en dat ik hem niet opgeraapt heb en geen aandacht aan hem schonk. Ik heb hem op bed zien liggen met ogen open en zeker niet flauwgevallen op

de gang. Hij heeft een klachtenformulier meegenomen.

Overdracht om 13.00 uur bij Sabina. Lucy om 15.00 uur vertrokken met de bus naar St.-Jean-Pied-de-Port, Sjaak: morgen om 08.30 uur met de taxi naar vliegveld Pamplona en dan met Iberia naar Amsterdam. Caty:

morgen om 09.30 uur met Bourricot naar St.-Jean-Pied-de-Port en dan zondag met de hospitalero van l'Esprit du Chemin naar huis. Ria kan er niet genoeg van krijgen, en blijft nog eens veertien dagen.

Week 28-29: 8 juli – 23 juli 2011

Hospitaleros: Cor Slegers, Gerard van der Werf, Ria Bindels, Inge Egmond-Kr.von dem Borne, Wil Matti, Hans Olthof

Aantal pelgrims: 2308 (2010: 1348)

Vrijdag 8 juli

Vandaag komen er vijf nieuwe hospitaleros: Inge, Cor, Gerard, Wil en Hans. Ria is de zesde en die was de vorige veertien dagen al hier met de vorige ploeg. We hebben met z'n allen gegeten bij Casa Sabina en daarna is Lucie vertrokken. Sjaak en Caty zullen op zaterdag vertrekken. We nemen tijdens het eten de dienst over en worden nog op de bijzonderheden van de nieuwe herberg gewezen. Sjaak zal eventueel stand-by zijn.

Een jongen komt melden dat hij bestolen is van zijn slaapzak. Caty ging met hem mee en het bleek dat hij hem zelf op een ander bed had gelegd. Een Belg wil niet op een slaapzaal slapen met snurkende mensen en wil per se buiten slapen. Wij laten hem zijn gang gaan en op een matje voor de deur in het gras brengt hij de nacht door. Wij vertellen hem dat om 06.00 uur de deur weer open staat.

Omdat Ria nog laat een boek leest hoort zij twee meisjes praten met de Belg die buiten wil gaan slapen en het is al 23.11 uur. Uit het raam roept Ria dat ze de deur wel even open doet. Zij wisten niet dat ze om 22.00 uur binnen moesten zijn. Er waren vandaag 160 pelgrims.

Zaterdag 9 juli

We nemen na het ontbijt afscheid van Caty en Sjaak die vandaag weer naar huis gaan.

Om circa 20.00 uur komt er een Hongaarse jongen helemaal in paniek melden dat zijn portemonnee gestolen is en hij ziet zijn hele pelgrimstocht in duigen vallen. Ook is hij het sleuteltje van het kastje kwijt. Marisol heeft een looper en opent het kastje. Gelukkig ligt zijn portemonnee er in. Helemaal opgelucht en in tranen omhelst hij Ria. Weer een probleem opgelost.

's Avonds na 22.00 uur gaat het regenen, één van de pelgrims, een Hongaarse die nog niet slaapt, merkt dat en wil haar kleren die nog buiten hingen naar binnen brengen. Helaas sluit de deur zich achter haar en kan ze er niet meer in. Gelukkig horen we haar roepen en laten we haar weer binnen. De andere pelgrims die buiten nog was hebben hangen zullen morgen met natte kleren op pad moeten.

Zondag 10 juli

Na overleg hebben we ons in twee ploegen ingedeeld in verband met de bezetting van de kist!

Inge, Cor en Gerard, en Ria, Hans en Wil. Als je om 06.00 uur begint kunnen de anderen om 07.00 uur opstaan. Als je om 07.00 uur opstaat moet je 's middags van 14.00 tot 16.00 uur Marisol waarnemen en 's avonds om 19.00 of 20.00 uur het weer overnemen tot 22.00 uur. We hebben tot nu toe mazzel, de oude herberg is nog niet nodig geweest.

Het poetsen hebben we na de eerste dag, je moet er even aan wennen, goed geregeld.

Eerste verdieping Cor en Gerard, de tweede verdieping Hans en Wil, en de derde verdieping en het trappenhuis Inge en Ria. Als de oude herberg open moet, zullen we één en ander moeten aanpassen.

Op de derde etage zijn 36 bedden gereserveerd voor een groep uit Mallorca. Deze mensen worden begeleid door een chauffeur met autobus voor het transport van hun koffers en tassen.

Om 21.00 uur hebben we nog enige bedden vrij. Er komen vier personen binnen met fiets die we maar uit voorzorg in de dependance laten slapen. Later om 21.45 uur een Hongaar met hond. Hij heeft een tent en Cor brengt hem naar de *campamento* om de nacht door te brengen, 's morgens mag hij komen douchen. Nog later een Hongaarse, dodelijk vermoeid, die we op een bank zetten en begint te huilen. Wil begeleidt haar naar een vrij bed op de derde etage. We hebben aan 182 pelgrims onderdak gegeven.

Maandag 11 juli

Om 06.00 uur nog een beetje mistig, maar toen we bij Paco aan de koffie gingen scheen de zon uitbundig. Het werd een hete dag!

Ja, en dan om 14.00 uur staan de pelgrims te trappelen om naar boven te kunnen gaan. Enkele vermeldenswaardige feiten:

- Portugese analfabeet, beetje aangeschoten, beetje eten meegegeven. Later stond hij bij de kerk te bedelen.
- Om 18.15 uur meldt Marisol 105 mensen met de bus. Dat zal waarschijnlijk betekenen dat de oude herberg open moet. De mensen uit de eerste bus kunnen allen nog in de nieuwe herberg en dan blijken er toch niet zo veel te zijn zodat we eerst de dependance vullen, echter we moeten toch nog acht pelgrims in de oude herberg onderbrengen onder leiding van Ria.
- Een groep van vier Mexicanen die met de bus uit Pamplona komt met grote koffers, gaan met gehuurde fietsen naar Santiago en laten hun bagage transporteren. Ze zullen opdracht geven aan de vervoerder van hun gehuurde fietsen die de koffers zal moeten ophalen. Morgen zullen de koffers eerst in de hal beneden

blijven staan met permissie van Patxi totdat ze worden opgehaald.

- Een Hongaarse met een tent mag hier voor € 3,- douchen en haar tentje beneden opzetten. Het blijkt dat de bus die van Pamplona naar St.-Jean-Pied-de-Port gaat niet te Roncesvalles stopt, dus pelgrims naar Frankrijk moeten een taxi nemen.

Dinsdag 12 juli

Ria had een rustige nacht en had de oude herberg weer snel schoon! We hadden een rustige dag met in totaal 159 pelgrims. Om 22.00 uur moesten we nog een moeder, Chinese, met twee kleine kinderen, die bij ons voor de deur van de keuken zaten, naar bed sturen. Ze had nog om een slaapzak voor de kinderen gevraagd.

Woensdag 13 juli

Het belooft een slechte dag te worden, de hele dag regen. Opvallend vandaag de verkoop van poncho's. Om 14.00 uur Marisol afgelost. De hal stond al vol met natte pelgrims. Iedereen wil zijn was inleveren, echter er is maar een beperkte capaciteit. We kunnen hooguit veertien à vijftien wasjes draaien en de anderen moeten maar met de hand wassen en de centrifuge gebruiken en binnen ophangen. In de wasmachine werd door Ria een fietsleutel gevonden, een meisje was gelukkig dat deze gevonden was. Ook opvallend is het aantal pelgrims zonder slaapzak!

Donderdag 14 juli

Ook deze dag begon als de andere dagen: opstaan voor ploeg twee en de deur openen. Het belooft een mooie dag te worden, eerst bewolkt maar later op de dag kwam toch de zon erbij.

's Avonds om 21.55 uur bleken er twee mensen, die ingedeeld waren op de tweede verdieping, in hogere sferen te zijn gaan liggen, dus op de derde. Deze mensen werden uit bed gehaald en naar hun toegewezen bed gestuurd.

Nog later, om 22.00 uur, kwamen er nog drie pelgrims met fiets en ook de hun toegewezen bedden waren bezet door drie Italianen die me vertelden dat ook hun bed bezet was. Nadat de fietsen waren gestald deze

drie pelgrims mee naar boven genomen met de lift en hun in het duister met mijn zaklamp drie nog lege bedden toegewezen.

Ook kwam er nog een wandelaar binnen om 22.10 uur die beweerde dat er een donativo werd gevraagd voor een bed. Cor vroeg hem waar hij dacht dat hij was, de man dacht in Viana in plaats van Roncesvalles. Hij wilde geen € 10 betalen en ging weer weg. We hadden ook een invalide man op een quad in huis die we een bed vlak bij de wc en lift konden geven. We hadden totaal 181 pelgrims in huis.

Vrijdag 15 juli

Vandaag mooi weer. Om 16.00 uur werd er door een man verteld dat hij een bedwants (*punaise*) had gedood. Alarm in de tent. Marisol belde Patxi en van twee mensen werden de spullen gewassen en de rugzakken gedesinfecteerd. Tevens van vier bedden het beddengoed verwijderd en gewassen. Verder kwamen er drie meisjes te paard langs die weer verder trokken. Voor een groep van negentien mensen was er een reservering voor het campamento. Hier hadden we verder niets mee te maken. We hadden 137 pelgrims in huis.

Zaterdag 16 juli

Vannacht is er een kind van elf jaar uit bed gevallen. Wij hadden hier niets van gehoord. Zijn vader kwam dit ons vertellen. Hij mankeerde niets en ging met zijn ouders op pad. Om 11.00 uur kregen we van de oude Don Jesús een uitgebreide rondleiding door het museum, de Iglesia de Santiago en het klooster waar we ook de bibliotheek en het archief mochten zien. Hierna via trappen naar boven waar we de constructie van het dak van de kerk konden zien en tevens een blik naar beneden in de kerk konden werpen. Tot besluit zagen we de sacristie, doopkapel en een moderne biechtstoel. Om 19.00 uur was de herberg vol en weken we uit naar de oude herberg. Totaal 204 pelgrims.

Zondag 17 juli

Het wordt een slechte dag, hele dag regen en de natte pelgrims willen allemaal hun was in de machine, echter de capaciteit is veel te klein.

Maandag 18 juli

Om 06.00 uur eerst motregen, later bewolkt en zonnig. Vandaag veel pelgrims, 's avonds een extra bus en de oude herberg gaat ook open. Hier slapen 50 pelgrims waaronder dertien scouts.

Dinsdag 19 juli

Vandaag weer een slechte dag. Het blijft maar regenen en de pelgrims komen kletsnat binnen. Weer veel

te weinig capaciteit voor twee drogers. De scouts dienen zich ook weer aan, we laten ze wachten tot Marisol er is en laten aan haar de beslissing! Ze stuurt ze naar het campamento, ze mogen maar één nacht in de herberg.

De was is toch een groot probleem. Je moet om 16.00 uur eigenlijk al geen was meer aannemen met dit slechte weer. Om 20.00 uur hebben we drie grote plastic zakken met in ieder voor drie personen was: een naar de droger in de dependance en twee zakken naar de oude herberg. Dit is eigenlijk geen doen. Ze spraken Cor zelfs aan als wasvrouw! Patxi heeft in een bespreking met Cor toegezegd dat er in de wasruimte een grote wasmachine en droger zullen worden geïnstalleerd voor de bedovertrekken. Deze kunnen dan ook 's avonds worden gebruikt om te drogen, echter niet voor één persoon, dan moeten er meerdere wassen tegelijk in. Afwachten dus wanneer een en ander wordt gerealiseerd.

Marisol meldde ons nog dat er een Braziliaanse met bed 210 nog niet had betaald. Inge ging later op onderzoek uit en trof de Braziliaanse schone spiernaakt aan voor de spiegel bij de damestoiletten. Op haar vraag om nog even te komen betalen, kwam ze later gekleed naar beneden om € 10 te komen betalen.

Woensdag 20 juli

Vandaag, om 14.30 uur, kwamen er wel 50 Duitse mensen uit een bus onderweg naar Santiago (reisgezelschap) om een *sello* te halen. Verder ben ik alles vergeten!

Donderdag 21 juli

Vandaag ontvangen we de laatste pelgrims. Onze aflossers zijn onderweg. Vermeldenswaard zijn de volgende voorvallen aan het einde van de dag:

- Een Franse dame kwam al huilend aan de balie en had een heel verhaal aan Inge. Was ze verlaten door haar man? We hebben haar een bed aangeboden voor de gebruikelijke prijs en Inge vergezelde haar naar de derde etage met een glas sap en een broodje.
- Een Duitse dame kwam beneden met het verhaal dat in hun *chambrette* een Italiaan, die eerst heel vrolijk was, plotseling door het lint ging en iedereen bang maakte. Inge en Cor er heen. Ze hebben de man ondergebracht in de dependance zodat de rust terugkeerde op de tweede etage.

Vrijdag 22 juli

Om 08.00 uur de herberg weer leeg en na het ontbijt weer de gewoonlijke werkzaamheden.

We zullen met de aflossers gezamenlijk eten bij La Posada en de dienst overgeven. Het was een gezellige ploeg en we hebben veel gelachen.

Week 30-31: 22 juli – 6 augustus 2011

Hospitaleros: Herman Holtmaat, Clariet Goedhart, Agnes Dubelaar, Annelies Ramakers, Marije de Nood, Gerard Konings

Aantal pelgrims: 3406 (2010: 1522)

Vrijdag 22 juli

De grote wisseldag is weer aangekomen. Het zestal nieuwe hospitaleros arriveert in fases. Gerard en Agnes kwamen donderdag al aan. Zij reden waarschijnlijk in recordtijd naar Roncesvalles en meldden zich rond 18.00 uur. Ze werden meteen ingewerkt door het zittende team. Wat heel handig bleek voor de rest. Clariet reed vrijdag rond 12.00 uur Roncesvalles binnen, gevolgd door de auto met Herman, Marije en Annelies. Deze hadden prinsheerlijk overnacht onder Bordeaux, een aanrader. Na een gezellige gezamenlijke lunch in La Posada werden de nieuwelingen gaandeweg steeds een beetje wijzer in het enorme gebouw. Het was nat en vrij koud.

Zaterdag 23 juli

Vandaag was onze eerste officiële werkdag. Na het ontbijt vertrokken de meesten. Hans en Wil hadden een dag eerder afscheid genomen.

Annelies hielp een Zuid-Amerikaanse pelgrim die het even niet meer wist. Hij was naar Spanje gekomen om de camino te fietsen. In Madrid kocht hij een fiets en huurde hij een auto. Aangekomen in Roncesvalles moest hij hard denken: de auto moest terug naar Pamplona, zijn fiets moest achterblijven in Roncesvalles, maar hoe kwam hij dan weer terug naar het klooster? Op voorhand kocht hij wel vast een bed in de herberg. Op de vraag van Annelies waarom hij niet fietsend vanuit Pamplona terug kon, antwoordde hij dat hij niet bergopwaarts wilde fietsen.

Zondag 24 juli

Het was een lange wat onrustige dag. De bus uit Pamplona rijdt niet op zondag. Vandaag dus geen spitsuur in de aankomst van pelgrims. Toch zaten we aan het einde van de dag vol. Zelfs in de overloop was een aantal mensen ondergebracht. We beginnen al aardig ingewerkt te raken.

De dagen vliegen om. Het heerlijke rustpunt in de dag is onze gezamenlijke maaltijd. We hebben eensgezind (Gerard past zich aan) gevraagd aan de bediening in La Posada of we *ensalada mixta* als voorgerecht kunnen krijgen. Lekker en gezond. Tot laat in de avond zijn we doende geweest met de was. Onze allerlaatste klant kwam om 21.40 uur beneden aan. Het was een Sloveense vrouw die alleen liep en verdwaald was in de bergen. Drijfnat en koud kwam ze toch nog aan. Gelukkig stond de droger nog aan voor Rocco, een bloedmooie Italiaan. We waren dus nog bezig beneden en konden de spulletjes van de Sloveense vrouw nog centrifugeren en drogen. Voor wassen was geen tijd meer.

Maandag 25 juli

25 juli: Sint Jacob. In Santiago de Compostela is het vandaag een belangrijke dag. Veel pelgrims lopen de camino met het doel om vlak voor of op 25 juli in Santiago de Compostela aan te komen om het jaarlijkse grote feest ter ere van de heilige mee te maken. Hier in Roncesvalles merken we er niet heel veel van. Vanmorgen wederom regen. De blauwe poncho's waren zodoende al om 07.45 uur uitverkocht... Patxi heeft iets lekkers voor bij de koffie op de trap gelegd: *Trenza de Huesca*. Het is een lang brood dat doet denken aan *pain au raisin* in Frankrijk.

Marije en Agnes, die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van de tweede etage, hebben per heden hun werkschema aangepast. Dit vanwege de koffie die door hun al te ijverige poetsen wel heel laat kon worden genoten. Heden dus keurig om half elf een bakje troost!!

Om 12.00 uur gingen Agnes en Marije naar de mis ter ere van Santiago. Ze hebben hem, het mooie beeld in de zijkapel, keurig gefeliciteerd met zijn verjaardag. Hij stond er maar sober bij, zonder kaarsjes of bloemen. Het regent en het regent maar. Alles is nat. Het ticket van de Italiaanse Yoseph was zo nat geworden dat hij zijn bednummer niet meer kon lezen. Marije schreef het op zijn hand, maar na het douchen kon hij dit ook niet meer lezen. Een Franse vrouw die hier vannacht had geslapen liep om 12.00 uur nog steeds rond. Ze wilde de bus naar St.-Jean-Pied-de-Port nemen, terug naar huis, want ze was het na een

week regen helemaal beu. Helaas, bus rijdt niet op deze feestdag. Sinds we hier zijn begonnen heeft steeds geregend. Politieagentje spelen onderaan de trap in de hal dus geboden. Het is niet toegestaan om met wandelschoenen naar de slaapetages te gaan. De schoenen meer dan vies: nat en modderig. Mogen dus echt niet naar boven. Advies van onze voorgangers: Gewoon zeggen *reglas de casa!*

de
het
is
zijn
Die

Donderdag 28 juli

Het weer wordt langzamerhand beter. Een streep aan de balk: we

hebben voor het eerst buiten koffie gedronken. *Café con leche*, thee en chocolade met uitzicht op de prachtige heuvels vanaf het terras van Casa Sabina! Daar droomde onze Annelies al van. Nu, na een kleine week samenwerken met elkaar, zijn we aardig op stoom. De schoonmaakwerkzaamheden, het bemannen van de kist en het opvangen van pelgrims gaat prima. De afgelopen dagen waren wat aan de rustige kant. De derde etage is niet vol geweest. Dat betekent dat de oude herberg nog niet open is geweest deze week. Wellicht speelde de regen van de afgelopen dagen een rol? Gisteravond laat kwam een stel uit Slovenië binnen. De man zat in een rolstoel. Enkele jaren geleden hadden ze de camino gelopen. Nu, in de veranderde situatie, doen ze een poging een deel van de Jacobsweg af te leggen. Onze mannen hebben een bed voor ze geregeld vlak bij het invalidentoilet op de eerste verdieping.

Vrijdag 29 juli

Om 12.00 uur werden Herman en Marije hartelijk ontvangen door de prior, Don Jesús Iduarte. Uit het Museo mag het Catharijneconvent in Utrecht een prachtig retabelfragment lenen. Het is gesneden in het eerste kwart van de zeventiende eeuw en toont op verhalende wijze hoe pelgrims in de Pyreneeën worden aangevallen door wolven. Gelukkig worden de pelgrims gered door de heilige Jacobus onder toezicht van Maria met kind. We lieten het ontwerp van de tentoonstellingsposter aan de prior zien en hij herkende het landschap op de foto: de uitgestrekte graanvelden van de Bierzo. Marije beloofde om een aantal posters naar het klooster te sturen.

Herman nam, na het eten, Agnes en Marije mee op excursie naar een prachtige kloof waar tientallen vale gieren rondvliegen. De temperatuur steeg van 20 graden naar 30,5, zodat we een ultiem vakantiegevoel kregen. Door de kloof liep ooit een spoorlijntje waarover nu gewandeld kon worden. Het pad is ook deel van de camino. De kloof stond vol eetbare planten, venkel, bramen, bosbessen en vijgen. Zowel de natuur als de vogels waren indrukwekkend. In het nabijgelegen plaatje Lumbier dronken we nog wat en we sloten de tocht af met een ijsje. Hoewel de dag aardig rustig was gelopen, verliep de avond nogal hectisch. Toen rond 22.00 uur nog pelgrims uit de bossen kwamen vanaf St.-Jean-Pied-de-Port en per taxi uit Pamplona, moest na de overloop ook de oude herberg open. Herman zou de herberg bemannen en stuurde de pelgrims na een frisse douche om 23.00 uur naar bed. Zij hadden geluk en werden pas om 06.30 uur gewekt.

Op de derde verdieping had een man zijn bednummer verkeerd gelezen, waarop een meisje hem in haar bed aantrof. Omdat hij niet wilde vertrekken moest zij in zijn bed slapen. Haar vriend bleef bij haar zitten totdat zij in slaap viel.

Zaterdag 30 juli

Hoewel het al twee dagen niet heeft geregend, kocht een Amerikaans jongetje vanochtend toch een rode poncho: hij vond hem zo mooi. De Italiaanse pelgrim die gisteren kreunde dat hij nooit voor 08.00 uur kon opstaan, meldde zich om 07.00 uur al fris gewassen bij Marije. Het viel hem blijkbaar toch mee. De stevige

Amerikaanse pelgrim die Clariet na 08.00 uur nog als allerlaatste boven aantrof, zei haar doodleuk dat het voor haar om 08.00 uur geen sluitingstijd was.

Vandaag kreeg Agnes maar liefst twee onaangename verrassingen in de slaapzaal op de tweede verdieping. Op een van de bedden leek wel een vogeltje te zijn geplukt, het hoeslaken zat onder de kleine veertjes. De pelgrim in kwestie zal in Santiago waarschijnlijk geen veer meer in zijn donzen slaapzak hebben zitten. De tweede verrassing bevond zich in de douche: een mannelijke pelgrim had gepoept in de douche. We snappen niet wat iemand bezielt om dit te doen. Gelukkig zijn de verrassingen normaal gesproken iets frisser: pelgrims laten in de douches allerlei zeepjes, grote flessen shampoo en douchegel achter. Bij de koffie in Sabina kregen we helaas geen koekjes. Herman verraste Clariet daarentegen met een chocolademuffin die zij genereus deelde. Marije wacht nog steeds met smart op post van haar geliefde. Het zou er al moeten zijn, maar niemand in het klooster weet waar het bezorgd wordt.

Maandag 1 augustus

De afgelopen twee dagen zijn zeer druk geweest. Dit weekend is namelijk de vakantie voor de Spanjaarden begonnen. Met als gevolg: zaterdag volle bak hier in de refugio, ook de oude herberg aan de overkant was vol. Dat was fijn voor de vier hospitaleros die er de voorgaande jaren hebben gewerkt. Wij nieuwkomers horen ze verhalen vertellen over hoe het aan de overkant was. Met enige weemoed kijken ze terug op voorbije tijden. Nu de oude herberg open is herleeft het verleden en kunnen zij, en natuurlijk ook de debutanten, weer op het muurtje de pelgrims uitzwaaien. Met nog een paar mensen op de overloop zaten we op een aantal van 320 gasten. We hebben ook twee paarden te logeren gehad en een hond. Waar leg je een paard te slapen? Speciaal voor de levende have zijn we naar het *campamento* uitgeweken. De mensen mochten binnen en de dieren buiten slapen. Helaas zijn er paardenvijgen achtergebleven op het kampement. *What to do?*

Op zondag 31 juli hebben we een absoluut record gevestigd. Bijna 400 mensen vroegen ons om onderdak. De twee grote locaties plus tien containers in het campamento waren in gebruik.

Marije en Gerard hebben de kampers begeleid, terwijl Herman in de oude herberg was, en Clariet, Annelies en Agnes assisteerden bij de kist en in de wasruimte. Het was een lange, vermoeiende maar wel voldoening gevende dag. Roncesvalles zoemde...

Vanmorgen om 11.10 uur was alles weer blinkend schoon en konden we een koffietje drinken bij Sabina. Marije heeft haar lang verwachte post gekregen. Gerard is met de auto naar Pamplona gegaan. Vroeg ons of hij iets voor ons mee kon nemen. We riepen in koor: *Tarte de Santiago!!!!* Laat dat nou het enige zijn dat hij niet mee wilde nemen... We hebben hem uiteindelijk op weg gestuurd met de opdracht om waslijnen en knijpers te kopen ten behoeve van de oude herberg.

Donderdag 4 augustus

De dagen vliegen om. Sinds afgelopen zaterdag 30 juli is een grote stroom pelgrims op gang gekomen. Elke dag is de oude herberg open en ook de *campamento* zijn voor meer dan de helft gevuld. Gisteren hadden we 348 pelgrims te overnachten. De dagen ervoor zelfs nog meer. Het begint een beetje op massatoerisme te lijken... Het vereist wel wat extra inzet van ons. We hebben trouwens het werkschema van de vorige groep overgenomen. Dat voldoet goed. Ook het feit dat ieder een eigen afdeling heeft om schoon te houden is perfect. We zijn met z'n tweeën per etage. Zelfs Gerard die dit jaar voor het eerst ook een schoonmaaktaak heeft, krijgt enorm veel plezier in zijn werk!!

Vanzelfsprekend maken we veel mee. De grote en kleine verdrietjes van pelgrims. Gisteren kwam er een Duitse jongen die alleen wilde douchen. Zijn vriendin had hem verlaten, hij was heel verdrietig en ging stante pede naar huis. Douchen en vertrekken naar de luchthaven van Pamplona. Een Franse familie bestaande uit zes personen kreeg het bericht dat de vader van een van hen plotseling overleden was. Herman en ik (Agnes) hebben de mensen begeleid en een taxi naar St.-Jean-Pied-de-Port voor ze geregeld. Onze Marije, die in het Museum Catharijneconvent in Utrecht de grote tentoonstelling over pelgrimeren aan het organiseren is, regelt tussen de bedrijven door mooie bijdragen aan de tentoonstelling. Het weer is perfect. Wat een verschil met de eerste dagen van onze periode. Het is fantastisch dat het toen wat rustiger was. Je moet er niet aan denken 350 drijfnetten pelgrims binnen te krijgen. Sint-Jacobus doet zijn werk naar behoren dus. Morgen is alweer onze laatste dag en komt het volgende team ons aflossen.

Week 32-33: 5 augustus – 20 augustus 2011

Hospitaleros: Nelly en Tiny van Breugel, Sabina en Piet Gijsbers, Annemieke en Geert Siebers

Aantal pelgrims: 3420 (2010: 1403)

Donderdag 4 augustus

Zoals afgesproken tijdens de introductiedag in Driebergen, zouden de ‘oude’ rotten Nelly en Tiny, en de ‘jonge’ lichter, bestaande uit Mieke, Sabina, Geert en Piet, elkaar als voorbereiding op de komende twee weken in St.-Jean-Pied-de-Port ontmoeten. Nelly en Tiny, samen goed voor vier jaar ervaring in het vak hospitaleren, zouden dan de jonkies daar alvast in de geheimen van het vak inwijden. Rond 14.00 uur arriveerden Piet en Geert als eersten; zij waren op 20 juli in Nederland op de fiets gestapt. Twee uur later arriveerden Sabina en Mieke met de auto; zij bezochten op weg naar Roncesvalles, Chartres en Perigueux. Als laatste arriveerden Nelly en Tiny; hun trein had vertraging en het laatste deel ging daarom per bus. Het werd een uitermate gezellige avond en de eerste ervaringen over het hospitaleren werden uitgewisseld. Tegen 22.00 uur ging iedereen ietwat rozig van de wijn en de heerlijke maaltijd in L’Esprit du Chemin naar bed.

Vrijdag 5 augustus

Het wordt vandaag voor iedereen de eerste kennismaking met de nieuwe *albergue*. Piet en Geert vertrekken direct na het ontbijt met de fiets richting Roncesvalles. Nelly en Tiny kunnen een lift krijgen van een Franse mevrouw wier man en kleindochter de route te voet zullen afleggen. Mieke en Sabina vertrekken iets later eveneens met de auto.

Tegen 11.00 uur druppelt de nieuwe crew in Roncesvalles binnen; nog net op tijd om allemaal samen in de zon een heerlijke kop koffie bij Casa Sabina te drinken. Daarna volgt de rondleiding door het prachtige gebouw onder leiding van Gerard en Herman. Het is een geweldige berg informatie die op je afkomt en je vraagt je af hoe je dat moet gaan onthouden. Na het diner is er nog even tijd om het schema door te nemen, waarna de nieuwelingen onder deskundige begeleiding aan de slag kunnen. Soms voel je je wel echt voor de leeuwen gegooid, want de begeleiders trekken zich heel verstandig langzaam terug. Voor vragen kunnen we immers bij hen terecht!

Om een uur of zeven komt een Duits meisje met een prachtige golden retriever (een hond dus) huilend van vermoeidheid aan de balie. Ze kan nauwelijks meer op haar benen staan en kan geen meter meer verder. Als Piet met haar naar het *campamento* gaat, vertelt ze dat ze 22 kilogram bagage heeft. Hierin zijn dan enkele kilo’s hondenvoer inbegrepen. Ze vindt het maar vreemd dat er voor haar en haar hond geen plaats is in de herberg. Uiteindelijk is ze zeer gelukkig met haar cabine voor acht personen voor haar en haar trouwe viervoeter.

’s Avonds wordt het erg mistig en een fietser, die de camino neemt, vertelt dat hij ongeveer twintig kilometer zo ongeveer ‘op de tast’ heeft gereden. Nelly en Tiny bemannen als ervaren hospitaleros ’s avonds de oude herberg; de nieuwelingen logeren in de overloop.

Zaterdag 6 augustus

Vandaag begint het echte werk. Tegen zessen zijn de eerste pelgrims op pad en we vinden het een probleem om de wandelaars weg te houden van de deur naar het plein. Omdat dit overlast geeft, laten we alleen de fietsers hierdoor vertrekken. We hangen dan ook een briefje op de deur dat dit de uitgang is voor de fietsers. De wandelaars vertrekken als makke schapen door de andere deur. De hele dag is het behoorlijk druk met ons eerste schoonmaakwerk en het ontvangen van de pelgrims.

’s Avonds worden we om 20.45 uur verrast door een grote stroomstoring. Heel het dorp is in het duister gehuld. Tot overmaat van ramp valt ook na verloop van tijd de noodverlichting uit. De eigenaresse van het hotel komt vragen of wij iets langer open willen blijven omdat de pelgrims nog aan tafel zitten. We besluiten om tot 23.00 uur de deur open te laten en zitten met ons vieren gezellig in de hal in het pikkedonker een glaasje wijn te drinken. Even over tien komen enkele pelgrims op een holletje en helemaal bezweet aanrennen. We kunnen hen geruststellen met de mededeling dat we vandaag tot 23.00 uur open zijn. Geert en Mieke in de oude herberg hebben dezelfde ervaringen. Die hadden echter ook een man met apneu in huis, voorzien van alle nodige apparatuur om ’s nachts goed te kunnen slapen. Helaas stak de stroomstoring

daar een stokje voor; niks apparaat dus. Tegen de morgen had hij alle bomen rond het campamento omgezaagd.

Zondag 7 augustus

Om een uur of vijf 's nachts is de storing eindelijk verholpen. Ondanks het feit dat we de verlichting op de verdiepingen hebben uitgeschakeld, voor het geval er weer licht zou zijn, worden we tegen zessen verrast door een groot aantal pelgrims dat in en om de hal al klaar staat voor vertrek. Het licht op de zalen is om 05.00 uur 's nachts namelijk spontaan gaan branden.

In de oude herberg begint, zodra de stroomvoorziening weer op gang komt, de wasmachine met hels kabaal het nog resterende wasprogramma af te werken. Even zijn we bang dat alle pelgrims wakker zullen worden; gelukkig hoefde alleen het centrifugeren nog te gebeuren zodat na een vijftal minuten de rust in de herberg weerkeert.

Wanneer we 's morgens opstaan is het druilerig weer; de pelgrims drentelen een beetje rond voor ze besluiten te vertrekken. Daar hebben wij als hospitaleros (nog) geen last van.

Na de schoonmaak, de koffie en even vrije tijd, komt 's middags de stroom pelgrims weer op gang. Opvallend vinden wij het grote aantal Italiaanse pelgrims vandaag, zowel te voet als op de fiets.

De oude herberg gaat, net als de andere dagen, al vroeg open. Vandaag is het de beurt aan Sabina en Piet om de albergue Itzandegia te bemensen. Voor we de deuren kunnen sluiten hebben we in totaal 271 pelgrims onder de pannen.

Maandag 8 augustus

Het heeft vannacht geregend en een aantal minder ervaren pelgrims heeft de was vannacht buiten laten hangen en zit nu met de gebakken (natte) peren. Gelukkig biedt de centrifuge uitkomst om voor de meest schrijnende gevallen de was 'droog' te krijgen. Het blijft vandaag een beetje triest weer, maar daar hebben wij bij onze dagelijkse werkzaamheden geen problemen mee.

Toen we na de lunch (bij Casa Sabina) terugkwamen, stond er nog een hele rij potentiële pelgrims opgesteld voor Marisol, terwijl er ook al 99 bedden waren vergeven. We zouden deze dag voor de eerste keer pelgrims naar het campamento door moeten verwijzen en een score van ruim boven de 300 halen. Aan het einde van de dag stond de teller op 338 en alle bewoners van het campamento meegeteld kwamen we op een totaal van 408 overnachtingen; volgens de statistieken van Gerard een nieuw record.

Dinsdag 9 augustus

Het is erg fris maar wel droog vanmorgen, wanneer we om 06.00 uur de deuren voor de pelgrims openen. De nacht is weer erg rustig verlopen en de pelgrims gaan als makke schapen de camino op. We merken wel dat er verschillende groepjes zijn die op pad gaan met een chauffeur als begeleider. In de oude herberg waar Nelly en Tiny gisteren de scepter gezwaaid hebben, zijn een paar kinderen die met hun ouders de tocht gaan maken. Ze zijn erg gedisciplineerd en worden door Tiny getrakteerd op een lekkere sinaasappel.

In de nieuwe herberg ontvangen we een oude bekende uit Antwerpen die met zijn ezel weer op weg is naar Santiago. De ezel krijgt een plaatsje beneden op de weide, waar hij twee jonge Italiaanse meisjes bij hun tentje gezelschap houdt. De Belgische begeleider van de ezel geeft de voorkeur aan een bed in de nieuwe herberg. Een Italiaanse pelgrim heeft al haar kleren afgegeven voor de was en loopt mopperend in haar ondergoed door de wasruimte. Het duurt haar kennelijk te lang voordat haar kleding gewassen en gedroogd is. Tiny maakt haar in Algemeen Beschaafd Brabants duidelijk dat iedereen hier op zijn/haar beurt moet wachten.

Vandaag is het in de oude herberg erg rustig met slechts 44 bezette bedden. Bij het verlaten van de oude herberg worden Geert en Mieke, die daar vandaag dienst hebben, aangesproken door een Franse mevrouw die met een camper net is aangekomen; zij zou graag douchen. Het kost enige moeite om haar aan haar verstand te brengen dat binnen iedereen al slaapt. Als compensatie vertellen we haar waar een (parkeer)plaats is waar ze met haar familie kan overnachten.

Iets verder op de binnenplaats loopt een drietal Italianen dat net met de taxi uit Pamplona is gearriveerd; ze willen graag een plaats in de herberg. Dat de herberg vol is en iedereen daar binnen al in diepe rust, maakt weinig of geen indruk; uiteindelijk weten ze hen te overtuigen om naar Casa Sabina te gaan. Het is toch weer tegen twaalven als we met een glaasje wijn en wat hapjes de dag doorgesproken hebben en ons bed opzoeken.

Woensdag 10 augustus

Het is al weer woensdag en de werkzaamheden verlopen, mede door het door ons team gekozen programma, steeds vlotter. Tegen elven zijn alle werkzaamheden aan kant. Het is vandaag prachtig weer en na de koffie is er even tijd voor de nieuwelingen om de omgeving te verkennen. Ook de pelgrims vinden kennelijk ergens anders onderdak, want het loopt vandaag niet bepaald storm. Rond 16.00 uur zitten we nog maar op een schamele 100 pelgrims en besloten wordt de oude herberg niet te openen, maar gebruik te maken van de aanwezige bedden in de 'overloop'. Daar komen uiteindelijk tien pelgrims terecht, samen met één hond die in de fietsenruimte wordt ondergebracht.

Er komt vanavond om 22.30 uur nog een bus uit Toulouse die onderweg met pech heeft stilgestaan; die zal Eburne voor haar rekening nemen en in het campamento onderbrengen.

Vandaag hebben we onze eerste handbiker te gast. Het is een man uit Slovenië die samen met zijn vriendin de omgekeerde route heeft gereden/gelopen. Dat het een pittig tochtje voor hem was, blijkt wel uit het feit dat zijn handen uit eelt lijken te bestaan. Voor hem is het een uitkomst dat er een lift en een invalidenbadkamer in de nieuwe herberg is.

Donderdag 11 augustus

Het is vandaag opnieuw prachtig weer en de pelgrims staan 's morgens om iets voor zessen al te trappelen om hun schoenen aan te kunnen trekken; helaas is bij de afsluitronde gisteravond ook het schoenhok afgesloten zodat het wachten op een hospitalero met de sleutel was. Wat later stuiten we bij de reguliere schoonmaakwerkzaamheden in een van de douches op de gevolgen van iemand die haar sluitspieren niet kon bedwingen. Gelukkig is er overvloedig water en papier aanwezig om alles op te ruimen. Omdat de oude herberg niet open is geweest, zitten we iets ruimer in de tijd en kunnen we gedoucht en wel naar de koffie bij Casa Sabina.

Het belooft vandaag opnieuw een rustige dag te worden, want om 14.00 uur zijn er nog maar elf pelgrims ingeschreven. Door het mooie weer loopt men relaxed om nog meer van de tocht met het prachtige uitzicht te genieten. Veel van de pelgrims die er zijn, gaan lekker op het grasveld aan de achterkant uitrusten. Daar verwijzen we ook een pelgrim naar toe die een maximum aan bagage meesleept op een flinke bagagekar. Wat hij daar allemaal op heeft zitten is voor hem een weet maar voor ons een raadsel.

Wat later komt een drietal pelgrims, waaronder een dame, afgepeigerd binnen. Ze was met een elektrische fiets vanuit St.-Jean-Pied-de-Port vertrokken om met trapondersteuning de Ibañeta te kunnen bedwingen. Na zo'n half uur trappen liet de accu het afweten en moest de (zware) fiets met de hand naar boven worden geduwd. Ruim na sluitingstijd wordt er gebeld; een pelgrim die de was had vergeten binnen te halen dacht dit alsnog even te kunnen doen. Nadat gebleken was dat alle deuren van de herberg waren gesloten, restte nog maar één mogelijkheid. De bel.

Vrijdag 12 augustus

Het kan niet op met het weer, want ook vandaag schijnt de zon uit een strakblauwe hemel en moet de luifel bij Casa Sabina uit om in de schaduw koffie te kunnen drinken. Voor een vrijdag is het erg rustig, want om 16.00 uur hebben we nog geen 100 pelgrims binnen. Volgens *El Pais* gaat het morgen onwederen en rond 17.00 uur worden de eerste tekenen hiervan zichtbaar. Het wordt mistig rond de herberg. Tegen de avond moeten we toch de oude herberg openen, waar nog 39 pelgrims onderdak vinden. Op het kampeerterreintje aan de achterzijde van het gebouw (direct aan de camino)

staan vanavond zes tentjes. Een jeugdig stel heeft betaald voor twee bedden, maar komt even later een bonnetje voor een bed terugbrengen. Dat mogen we aan een andere gast geven, want ze liggen liever bij elkaar. Toch laten we het stelletje het bonnetje maar houden!

Zaterdag 13 augustus

Wat betreft de schoonmaak hebben we ons ritme gevonden, we zijn voor de koffie klaar. Het is warm op het terras! Van slecht weer is nog niets te merken. De dag verloopt verder rustig totdat de bus uit Pamplona 100 pelgrims aanvoert. Dit samen met het feit dat er voor de bovenverdieping al 35 plaatsen waren gereserveerd, zorgde ervoor dat de oude herberg aardig volliep met 100 personen.

Bijzonder was vandaag dat er een stel binnenkwam met een hond. Voor de hond was binnen natuurlijk geen plaats, maar de baasjes gingen een slaapzak kopen om het dier ergens buiten onder te brengen. Net voor sluitingstijd komen nog twee Italianen op de fiets om een *credencial*, stempel en een bed. Omdat de oude herberg al voor een groot deel onder zeil is, besluiten we om hen in de overloop onder te brengen. Ze betalen vooruit en komen morgenvroeg voor vertrek hun *credencial* ophalen. In de oude herberg was er sprake van enige wateroverlast, maar dat mocht eigenlijk geen naam hebben omdat het probleem vakkundig door Tiny en Nelly opgelost werd. Alles bij elkaar was het weer een zonnige dag!

Zondag 14 augustus

Het is een lang weekend voor de Spanjaarden met morgen *Asunción*; dat is duidelijk te merken aan het aantal auto's en fietsers dat de Ibañeta op en af rijdt.

Vandaag hopen we de totaalscore van 2010 - die op 25.777 staat - in te halen; dat moet met het huidige aantal van 25.731 zeker lukken. Wanneer we tegen 14.00 uur terugkomen van de lunch zijn er al 94 pelgrims binnen waarmee we de score al boven de 25.777 tillen; bij het sluiten hebben we 268 pelgrims in huis en

een totaalscore van 25.999, waaronder een Nederlandse vader van 68 jaar die vanuit Nederland vertrokken is en nu voor negen dagen gaat wandelen met zijn 39 jaar oude zoon.

Het is vandaag echt *bomberos*-dag; eerst wordt een Italiaanse dame met letsel aan haar knie keurig afgeleverd bij de oude herberg. Tegen 23.30 uur worden nog twee fietsers gebracht; ze waren met hun (fiets)kar verdwaald op de camino. Gezien het late tijdstip werden ze beiden in de overloop ondergebracht.

Maandag 15 augustus

Vandaag is het niet alleen *Asunción*, maar voor de Basken ook een herdenking van de Slag bij Roncesvalles. Om 12.00 uur is er een toespraak, opgefleurd met lokale muziek gespeeld op een traditionele fluit en begeleid door een trommel. Daarna trekt de hele stoet de bergen in om naar de (mogelijke) plaats te gaan waar de slag heeft plaatsgevonden. 's Middags wordt er op het pleintje voor de nieuwe herberg een bijeenkomst gehouden waarbij beurtelings in het Spaans en in het Baskisch het verhaal van de slag verteld wordt. Het zijn vooral toeristen die hierop afkomen.

Een terugkomend probleem is het afsluiten van de lockers bij de bedden. Vanavond laat ontdekte een pelgrim dat hij zijn sleuteltje kwijt was. Gelukkig lag de moedersleutel in de kist, zodat dit probleem snel verholpen werd. Ook is het niet algemeen bekend dat er een euro in het gleufje moet, omdat de locker anders niet sluit!

Verder was het een rustige dag met ongeveer 60 pelgrims in de oude herberg. Hierbij was een grote groep Italianen die met het vliegtuig gekomen was. Het werd een gesleep met grote koffers, omdat men eerst op dit gedeelte van de camino gaat 'inlopen', om na een paar dagen het resterende deel vanaf Ponferrada naar Santiago aan te pakken. Het vervoer van de bagage wordt met busjes gedaan. (Pelgrims die gaan douchen in badjassen zien we niet erg veel!).

Nog heel laat komt een bus uit Wenen met jongelui die op weg zijn naar de *Jornada Mundial de la Juventud* in Madrid; begeleid door een Spaanse priester die al vijftien jaar in Oostenrijk woont. Ze worden ondergebracht in het campamento.

Dinsdag 16 augustus

Het goede weer kan niet op. Ook deze morgen schijnt de zon weer uitbundig en heerst er een aangename temperatuur. Tot nu toe hebben we het nog steeds droog gehouden; aan geluk dus geen gebrek. Na het lange weekend is het vandaag uitermate rustig; om 14.00 uur liggen er slechts twintig pelgrims op de eerste verdieping en om 16.00 uur is deze etage met 60 mensen nog steeds niet vol. Een absoluut laagterecord in de maand augustus. Wel hebben we een violist onder onze klanten; hij begeleidt

onder andere dansgroepen en vergast ons op het binnenterrein met zijn muziek. Laat in de middag loopt de herberg toch nog vol; de oude herberg moet dus ook vandaag weer open.

Een klant met een luchtje maar zonder centen, probeert zonder betaling in de oude herberg onderdak te krijgen. Tiny verwijst hem naar het klooster waar hij terecht kan. De volgende morgen treft Nelly de man in zijn slaapzak achter de oude herberg aan.

Net voor sluitingstijd komen nog twee pelgrims aan, waaronder een mevrouw zonder rugzak. Het was haar allemaal te zwaar geworden; gelukkig heeft een andere man haar rugzak overgenomen, alleen heeft die een andere weg genomen zodat ze nu zonder geld en papieren in de herberg zit. Korte tijd later komt ook de reddende engel met de rugzak aan en kan het hele span naar de oude herberg, waar ze door Tiny en Nelly liefdevol worden ontvangen.

Woensdag 17 augustus

Vandaag verloopt alles op rolletjes, totdat we 's middags een man ontvangen die een ander soort rolletje heeft gemaakt. Hij is tijdens de steile afdaling voorover gevallen en met zijn kin op de rotsbodem terechtgekomen. Een toevallig passerende arts heeft hem zo goed mogelijk behandeld en het advies gegeven om naar een dokter te gaan. De man is behoorlijk ontdaan en heeft veel last van zijn val. Als hij later bij de arts in Burguete is geweest, gaat het hem iets beter. Hij heeft veel last van zijn kaak, maar slaagt er toch in om een pelgrimsmenu te verorberen! Vandaag mag hij te voet naar de arts voor een tweede consult.

De klant met het luchtje zien we in de loop van woensdag door Roncesvalles zwerven. We zijn benieuwd naar zijn plannen voor vanavond. Tot onze verassing staat hij 's avonds opnieuw aan de balie om een bed in de oude herberg te verwerven, maar ditmaal wel met een ticket! Voor sommige beginnende pelgrims is het wel even wennen; zo blijkt douchen niet altijd even eenvoudig. In de oude herberg wordt Geert aangesproken door een pelgrim met de mededeling dat de douches niet werken. Wanneer hij vertelt dat je niet aan de knop moet draaien maar er op moet drukken, hebben we meteen een druiptnatte pelgrim. Gelukkig kan alles nog net voor tieners droog uit de droger worden opgehaald.

Donderdag 18 augustus

Wat ons tot nu toe bespaard is gebleven krijgen we vandaag: regen. Het is om 14.00 uur al spitsuur voor de balie; pelgrims blijven niet lang op de berg hangen, maar komen snel naar beneden. Het is opletten geblazen om pelgrims met vuile schoenen hun schoeisel uit te laten doen, zodat het op de zalen schoon blijft. De wasmachines en droogmachines staan tot 21.30 uur op volle toeren te draaien. Aan het einde van de dag hebben er in totaal 3420 pelgrims van onze diensten gebruik gemaakt; een aantal dat tot dusverre in twee weken niet was gehaald.

Overigens zijn vandaag al drie van onze opvolgers aangekomen. Gelukkig hebben we plaats voor hen in de overloop.

Tegen 21.30 uur zien we onze bijzondere gast in monnikspij richting Burguete lopen, nadat hij na de pelgrimsmis hard heeft staan schreeuwen en daarbij niet al te kuise taal gebruikte.

Vrijdag 19 augustus

Vandaag voor de laatste keer aan de schoonmaak. Tegen 11.00 uur gaan we naar Casa Sabina voor de koffie. Daar arriveren dan ook hospitalero vier en vijf. Op nummer zes moeten we nog even wachten, want tijdens de lunch is hij er nog niet. Om twee uur dragen we alles over en staan we de nieuwe hospitaleros bij in hun taken.

Week 34-35: 19 augustus – 3 september 2011

Hospitaleros: Cor Musch, Henry Artz, Margo en Rob Krommenhoek, Tonny Willems, Gerard Rosbergen

Aantal pelgrims: 2846 (2010: 1443)

Op 17 augustus om 07.10 uur zijn Cor, Henry en Tonny vertrokken vanaf Rotterdam Airport richting Biarritz waar ze om 09.10 uur arriveerden. Vanaf daar zijn ze met nog drie andere pelgrims vertrokken met een taxi richting St-Jean-Pied-de-Port. We hebben overnacht bij Arno en Huberta waar we van een heerlijke maaltijd en een goede nachtrust hebben genoten. 's Morgens, donderdag 18 augustus om 07.40 uur zijn we te voet vertrokken over de berg naar Roncesvalles. We dachten een makkelijke tocht te hebben maar dat bleek niet zo te zijn. Alles wat de weergoden ons konden toebedelen (regen, windkracht 10 en hagel) kregen we op ons dak. Tevens kregen Tonny en Henry problemen met verzuring in de benen. Door een snelle vakkundige ingreep van Cor konden ze de tocht uitlopen. Om 16.50 uur arriveerden we in de *refugio*, alhoewel de zittende groep hospitaleros ons niet hadden verwacht werden we door hen (tamelijk) hartelijk ontvangen. Na de overdracht op vrijdag 19 augustus om 14.00 uur (nadat de andere drie hospitaleros waren gearriveerd) vertelde de zittende groep dat ze nog een nacht langer wilde verblijven in het verblijf van de hospitaleros. We werden verzocht voor de komende nacht te gaan slapen in de overloop. We hebben ons daarbij neergelegd, omdat we geen keus hadden en het niet te scherp wilden spelen. Door dit gebeuren hebben we anderhalve dag met de rugzak moeten sjouwen van het ene verblijf naar het ander. Voor die nacht werd ons de verantwoordelijkheid voor de pelgrims ontnomen. Op zaterdag 20 augustus is afgeloste ploeg vertrokken en konden we ons installeren in het mooie verblijf in de nieuwe refugio.

Vrijdag 19 augustus

De eerste werkdag van de nieuwe ploeg begon meteen goed met veel inschrijvingen. We moesten 's avonds de oude refugio openen. Gerard Rosbergen kwam met wat vertraging nadat hij zijn vrouw en een vriendin elders in de Pyreneeën had gedropt. Samen konden we meteen goed aan de slag, onder andere met de zorg voor twee broers uit Beverwijk die op de fiets kwamen aanrijden met de nodige zichtbare verwondingen. Eén van hen was zelfs met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht, maar mocht verder zonder aangetoonde breuken. De volgende morgen waren ze al weer wat opgeknapt zodat ze verder konden. Een mooi verhaal van doorzettingsvermogen. Verder kwam er een Franse familie binnen met vijf kinderen in de leeftijd van 3 tot 12 jaar. Erg leuk om te zien hoe die allemaal dapper meededen en vol goede moed de volgende morgen op stap gingen. Henry en Tonny hebben hun intrek genomen in de oude refugio, er slapen die nacht 22 pelgrims. De nieuwe refugio was *completo*. Voor de andere hospitaleros was het even wennen in het nieuwe onderkomen.

Zaterdag 20 augustus

Na het schoonmaken en het vertrek van onze voorgangers konden we allemaal onze intrek nemen in de *oficina de peregrinos*, wat een opluchting, we konden nu onze rugzakken met de verkreukelde kleding leegmaken en ons installeren. Deze dag weer helemaal vol; vier pelgrims naar de overloop in het klooster gestuurd. Tonny heeft een voorstel gedaan om bij de *mostrador* (kist/het schip/de boot?) de pelgrims te selecteren: wie er wil slapen of alleen een stempel of een *credencial* wil hebben. Dit werkt bijzonder goed; er vormen zich geen lange rijen. We gebruiken voor diegenen die alleen maar een stempel willen de stempelaar van de oude refugio. Eigenlijk waren er weinig echte bijzonderheden. Behalve natuurlijk alle verhalen die we te horen kregen. Een Koreaanse vrouw deed pogingen om eten te koken en had haar eigen pannetje al op de kookplaat gezet; maar om het aan te zetten was ze bezig met knopjes van de afzuigkap, zonder resultaat, zo wordt het eten nooit gaar. Voor haar was de nieuwe techniek van de refugio nog niet erg bekend. Een Engelse kon op de inductieplaat geen water koken, het werd niet heet. Ze vroeg aan Tonny wat er aan de hand was, geen wonder, de pan was van aluminium. Deze pan kwam uit de keuken van de refugio.

Er was vanmiddag groot brandalarm. Niemand wist wat er aan de hand was en waar de brand was. Alles stond op rood, totdat Marisol de plaats van de zogenaamde brand kon lokaliseren. Dat bleek de kamer van

Henry en Tonny, waar een soort fruitvliegjes zich in de melder verstopt hadden, waardoor het alarm afging. Oplossing was niet de brandspuit, maar de spuit met insectenverdelger die het euvel verhielp!!! Een andere bijzonderheid kwam pas in de nacht toen er rond 04.00 uur hevig werd gebeld aan de voordeur. Eerst reageerden we niet, maar er werd aangedrongen. Gerard is toen gaan kijken, maar de desbetreffende persoon kon niet duidelijk maken in een hem bekende taal wat de bedoeling was. Het was een Japans uitziende man die meer Japans dan Spaans sprak, waardoor de conversatie niet erg vlotte. Besloten werd hem niet binnen te laten.

Zondag 21 augustus

Pas de volgende morgen bleek dat hij zichzelf had buitengesloten en er niet meer in kon. Wie hem er in had gelaten zullen we nooit weten, maar bij zijn vertrek keek hij niet erg blij. We kregen van een van de vertrekkende pelgrims als gevonden voorwerp de onderkant van een kunstgebit. Gelukkig meldde de rechtmatige eigenaar zich een paar uur later per telefoon. Wordt nabezorgd... Vandaag was er weer brandalarm, maar we wisten nu meteen waar we het moesten zoeken, namelijk in het appartement van Rob en Margo. Nu was het spuiten met de insectenverdelger direct en doeltreffend, zo beleef je nog eens wat (de laatste instructie is dat de muggen met een spuitbus met perslucht verjaagd moeten worden). Op 22 augustus is het definitief verholpen!

De hele dag liep het wat door met de aanmeldingen, maar aan het eind van de dag was het toch helemaal vol met een paar mensen in de overloop. Veel mensen hadden het onderweg warm gehad en kwamen wat uitgedroogd binnen. Er kwam bijna op het laatst nog een Argentijnse familie, die 's morgens in Madrid de openluchtmis van de paus hadden meegemaakt en daarvan onder de indruk waren.

Een van de gasten was een Duitse man, die met zijn kinderen binnenkwam. Hij had deze tocht van zijn kinderen gekregen als cadeau voor zijn zeventigste verjaardag, maar hij moest er wel zelf voor lopen en dat viel zeker vandaag in de hitte niet zo mee. Er waren nog twee bijzondere momenten. Er kwam een jongere man binnen die er uitzag als een monnik en ook die manier van lopen had, gewapend met een prachtige stok met allerlei versieringen. Toen wij met hem aan de praat raakten bleek hij een 'verkleedmonnik', gekleed in een warme pij, die hij van vrienden had gekregen. Het was niet duidelijk of het een weddenschap was.

Een bijzonder moeilijke vraag heeft ons als ploeg ernstig bezig gehouden: "Welk geloof heeft een hond?" Er kwam een man langs die een credencial (pelgrimspas) voor zijn hond, die hem vergezelde op de camino, wilde kopen. Het is ons niet duidelijk welk antwoord de baas heeft ingevuld op de vraag met welke

motieven de hond de camino liep. In een volgend voorkomend geval zullen wij toch een duidelijk antwoord moeten krijgen op die vraag. In dit verband bleek in een gesprek met de prior Don Jesús dat protestante pelgrims wel aan de mis mogen deelnemen en de zegen mogen ontvangen, maar dat ze niet aan de eucharistie mee mogen doen. Hij vond het zelf ook wel vervelend maar moet zich houden aan de instructies van Rome (opmerking van de schrijver: toch wel erg triest dat je alles samen mag beleven, maar dat een strenge theologie de verschillen tussen avondmaal en eucharistie uitvergroot en een scheiding tussen protestanten en katholieken op een nare manier benadrukt).

Maandag 22 augustus

We begonnen na het opstaan en ontbijt met de gewone schoonmaakronde. Het ergste daarbij was een nat bed, wat niet gemeld was. Verder viel het ons op hoeveel gevonden voorwerpen er achterblijven. Vanmorgen waren dat bijvoorbeeld een onderbroek, een matrasje, een bril, een *Lonely Planet* (in het Japans), en nog veel meer andere zaken.

In de loop van de middag stroomde het vol, niet in het minst door de komst van een groep van pseudo-pelgrims die zo veel bedden in beslag namen. Het lijkt dat het bekend wordt dat je hier goedkoop en goed kunt slapen tegen een lage prijs. Daardoor worden echte pelgrims benadeeld en daar hebben wij als hospitaleros grote moeite mee. Ook het aantal mensen dat een credencial koopt om zo goedkoop te kunnen eten verontrust ons. Marisol ziet het probleem niet zo in, maar wij vinden het onplezierig. Natuurlijk kunnen wij geen onderdak weigeren als er nog plaats is, maar echte pelgrims worden er door benadeeld omdat die een chaos om zich heen zien en kinderen tegenkomen in de slaapzaal die lawaai maken. Wat is hier tegen te doen? Schrijver dezes, voor het eerst hospitalero, weet dat hier al vaak over is gesproken, maar dat het

onderwerp ook wat gevoelig ligt en ook niet simpel is op te lossen. We weten dat het moeilijk is om over iemands motieven te oordelen, maar het is belangrijk dat mensen, die de bedden het meest nodig hebben, een goede plek krijgen. Misschien helpt het al om met een groep mee te gaan om ze de plaatsen aan te wijzen en de spelregels duidelijk te maken. Dat voorkomt misschien ergernissen. Misschien is het goed om daar eens goed over na te denken, omdat het ons als hospitaleros anders extra drukte geeft en meer werk om schoon te maken. Al met al een redelijk drukke dag en er werden zelfs 26 mensen ondergebracht in de oude refugio. Er waren niet zo veel bijzondere types.

Dinsdag 23 augustus

We begonnen met het gewone ritueel van het schoonmaken en dat is altijd meer gedoe als de oude

refugio ook in gebruik is. De ergste hitte is voorbij en dat blijkt uit de manier waarop de pelgrims aankomen. Op sommige plaatsen was er veel mist en was de weg soms wat moeilijk te vinden. Het bleef de hele dag binnenstromen zodat we meer dan 220 mensen onderbrachten. We werden ook bezocht door een Duitse journalist die de accommodatie prachtig vond, maar de prijs van € 10 te hoog vond met zo veel goedkope arbeidskrachten. Dat brengt ons naar de vraag waarom de herberg al om 14.00 uur open gaat. In de praktijk blijkt dat we zeker tot 10.30 uur bezig zijn met de schoonmaak. Zo blijft er erg weinig vrije tijd over, zeker nu de oude refugio volop in bedrijf is. Ook blijkt dat er na 21.00 uur nog nauwelijks mensen komen. Misschien een punt om eens goed over na te denken. Er kwam een priester binnen die met een groep mensen de heilige mis wilde opdragen, we hebben hem doorverwezen naar een plek bij de bron met het beeldje van een engel uit de middeleeuwen in het weiland, onderaan de oude refugio. Later werden we door hen vriendelijk bedankt voor de goede tip. Het was een perfecte plaats, zeiden ze. *Muchas gracias*.

Woensdag 24 augustus

Het weer is duidelijk minder en dat betekent dat het vandaag rustig is. Die rust begon pas toen de mensen uit de oude refugio en de volle bak vertrokken waren. Even doorwerken en dan heb je weer een schoon huis. Vandaag kregen we bezoek van Alke, de vrouw van Gerard. Niet vaak voorkomend was vandaag de komst van een man met tien paarden. Niemand weet of hij ze allemaal kon berijden en of hij voor hen een credencial kocht. In ieder geval konden ze, na enig onderling overleg, bij de bron gestald worden. Ze moesten wel € 5 per dier betalen. Nieuw was ook de komst van twee mensen uit Israël die richting Santiago wilden lopen maar die de overnachting in de eerste instantie te duur vonden. Verder was er een meisje dat gratis wilde slapen (argument: ze was bestolen). Zelfs de tussenkomst van een priester deed Marisol niet overstag gaan. Er zijn nogal wat mensen die zonder geld binnen proberen te komen of een reductie willen. Het huis is nog strenger dan wij en dat is misschien ook maar goed, want hospitaleros zijn van nature goedgegelovig... Een vrouw kwam bij de balie en vertelde dat ze haar bed niet meer kon vinden. We vroegen naar haar *tarjeta*, deze had ze niet omdat haar man het entreekaartje in de zak had. Ook haar man was onvindbaar, maar dat was niet haar grootste probleem. Alle lijsten nakijken had geen zin, via het nummer van haar sleutel konden we haar bed vinden, ze was dolgelukkig.

Er kwam laat in de avond een telefonisch verzoek van een Spanjaard die graag in de herberg wil hospitaleren. We hebben hem verzocht om de volgende morgen om 10.00 uur Marisol te bellen. Om 21.00 uur kwam er een telefoontje van Gerard Konings van het genootschap. Hem kon gemeld worden dat alles goed gaat er dat er geen echte problemen zijn. We worden wel steeds geconfronteerd met de amateuristische manier van inschrijven van de pelgrims. Met een computer zou dat veel sneller en beter kunnen.

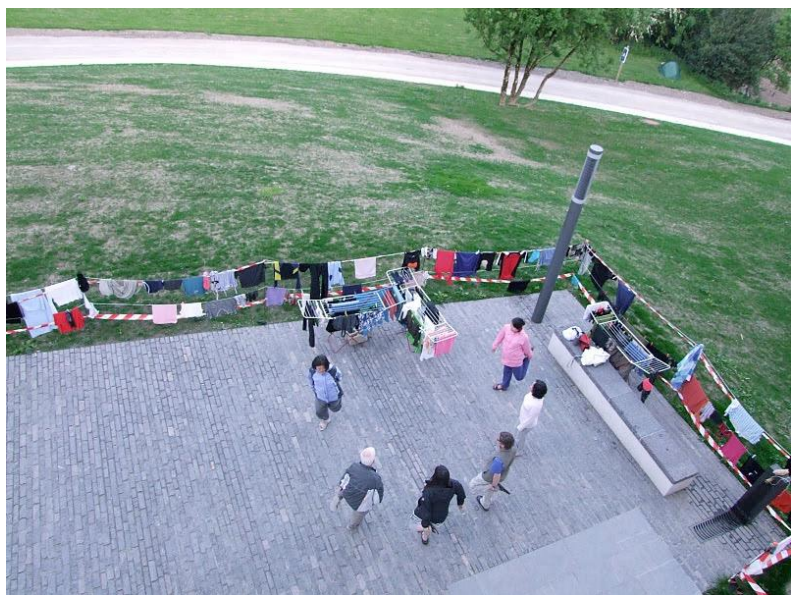
Donderdag 25 augustus

Doordat we niet echt vol zaten konden we vrij snel het schoonmaken afronden. Dan blijft er ook nog wat meer tijd over voor andere, ontspannende, dingen. Onze administratieve tak heeft zich intussen bezig gehouden met de vraag hoe er gereserveerd kan worden in de nieuwe refugio: *Como reservar en el refugio* - Hoe te reserveren in de refugio (zie hieronder).

We waren ten slotte bijna vol, zonder de accommodatie buitenshuis aan te spreken. Rondom het gebouw werd door sommige mensen geslapen die het daar kennelijk beter vonden dan binnen. Vlak voor het slapen gaan bleek dat een wasmachine het begeven had, het water liep over de vloer. Met man en macht werd het euvel verholpen.

Vrijdag 26 augustus

Vanmorgen werden we opgeschrikt door een Duitse jonge vrouw die uit haar bed was gevallen. Ze kwam heel vervelend terecht op haar been en moest met een taxi vervoerd worden naar de medische post in Burguete. Een andere vrouw was hetzelfde een paar dagen geleden overkomen zonder verder nare gevolgen. Het schoonmaken verliep goed, maar het blijft stevig doorwerken. Voor het middageten maakten we de overstap naar Sabina. Dat ging prima. Verder werden er duidelijk afspraken gemaakt over de aanwezigheid van de hospitaleros. Als het rustig is kunnen minder mensen aanwezig zijn, maar dat moet wel even gemeld worden bij de kist.

Heel opmerkelijk is dat we geen brandalarm meer gehad hebben. We vragen ons af hoe het gekomen is dat er zo veel fruitvliegjes zijn geweest. Te veel rottend fruit? Let er maar op, hospitaleros... Verder werd er vanmiddag een 'dienstreis' gemaakt naar Pamplona. Nuttig en aangenaam. De hele middag kwamen er

mensen binnen en dat resulteerde in de opening van de oude refugio. Onderweg hadden de meesten aardig wat regen over zich heen gekregen. En af en toe is er tijd voor gesprekken met de mensen. Zoals met die jonge Nederlandse Kroaat die op de fiets de vier jaren die hij als kind in de oorlog had meegemaakt, verwerkte. Of de jongen die na zijn eindexamen niet goed wist wat hij zou gaan studeren en nu een tijdje uittrok om de camino te doen. Of de man die werkend in de psychiatrie een tijdje nodig had om zich eens te bezinnen op waar hij mee bezig was. Allemaal boeiende ontmoetingen.

Zaterdag 27 augustus

De dag begon rustig, terwijl het weer zeer matig en koud was. In de loop van de dag trok het wat aan en kwamen de mensen binnendruppelen. Onder hen een groep van zes Zuid-Afrikanen. Ook zijn er Zuid-Koreanen die alleen voor de camino hierheen komen en dan weer terug vliegen. Je vraagt je wel eens af wat mensen allemaal bezielt om de camino te lopen. Zo kwamen er ook drie vrouwen uit Taiwan die zich afvroegen of zij de enigen waren. Toen Henry hun vertelde dat dat zo was, waren ze zeer tevreden: zij waren de eersten. Cor zette zich in om voor de hospitaleros Nederlandse pannenkoeken te bakken. De bakpan in de keuken was niet geschikt voor de inductieplaat, deze (van aluminium met een bolle bodem volgens ons afkomstig uit een kringloopwinkel) werd gelijk bij de *basura* gedeponeerd. Uit nood hebben we een koekenpan uit de keuken van de pelgrims gehaald. De pannenkoeken waren erg lekker, maar een bijwerking was (door de snelle verhitting) dat door de wasem nu weer het brandalarm afging. De rook was echt niet om te snijden, de pannenkoeken wel. Voor het koken op een inductieplaat is het noodzakelijk dat de bodem van de pan gemagnetiseerd kan worden, dus van staal.

Het aantal pelgrims steeg boven de 200 en zo hebben we ook deze keer de oude refugio moeten openen. De nacht verliep verder zonder problemen en iedereen kon op tijd vertrekken.

Zondag 28 augustus

Als hospitaleros hebben we samen voor de zondag een moment van bezinning gehad rond de bron achter de oude refugio. We deden dat met het zingen van een paar liederen van Taizé, een paar verzen uit de Bergrede en het delen van brood met wijn, met een echte Nederlandse protestante dominee, een van de hospitaleros. Een goede ervaring voor ons samen en dan gaat het gewone werk weer verder.

Een man was zeer blij dat hij niet naar het restaurant hoefde, maar dat hij een goedkope, lekker maaltijd in de magnetron kon opwerken. Er blijkt ook dat een heel simpele centrifuge goede diensten kan verlenen. Trouwens de hele wasvoorziening wordt zeer regelmatig door allerlei mensen gebruikt. Mensen die hier eerder waren, spraken hun waardering uit over ons nieuwe gebouw en de mogelijkheden die het biedt. Over het algemeen is men vol lof, maar bij een aantal mensen proef je ook een heimwee naar de prachtige oude refugio. Misschien dat ze nog wel eens aan ons denken als ze op hun weg door Spanje in andere (eenvoudiger) omstandigheden moeten overnachten. Twee van de pelgrims hebben we nu in de overloop ondergebracht en die kunnen daar nu aan wennen aan primitievere omstandigheden.

De meest opzienbarende persoon vandaag was een Fin, die helemaal uit zijn land hierheen was komen lopen. Hij zag er niet uit toen hij aankwam, met een rugzak van een wat onbestemd materiaal en vieze kleren. Gelukkig doen onze wasvoorzieningen het goed en kon hij 'hernieuwd' verder trekken.

Maandag 29 augustus

De hele dag door komen de mensen binnen: een ploegje uit Ierland, verschillende Hongaren en zelfs iemand uit Litouwen. Het meest bijzondere was een wat verwarde Spaanse man, die erg veel aandacht vroeg. Hij sliep in de oude refugio, waar hij ook wat onrustig bleef. De oudste pelgrim tot nu toe was een Braziliaanse man van 80, die samen met een landgenoot, die goed Duits sprak door zijn werk bij VW, de camino loopt. Veel respect voor hen!

Dinsdag 30 augustus

Vandaag is het duidelijker rustiger dan gisteren, met een zeer uiteenlopend gezelschap: iemand uit Malta, een Hongaarse die geen woord buiten de deur spreekt, een echtpaar dat naar het hotel gaat, waarvan de man meegaat als chauffeur en nog veel andere pelgrims.

Onder het eten in Casa Sabina kwam Don Jesús Labiano bij ons aan tafel. Hij had een klein probleempje, zei hij, en vertelde ons een verward verhaal. Op 21 juni hadden twee Nederlandse pelgrims met fiets (een priester uit Medemblik en een vrouw uit Utrecht) overnacht in de herberg. De vrouw werd ziek, in Cizur Menor regelde ze daar een vlucht naar Nederland. Een bank gaf haar geld per Visa voor de ticket. Later kwam de bank er achter dat de Visa-kaart niet getekend was. De betreffende bank wil informatie, onder andere: naam en adres van de vrouw. De hospitaleros hebben de adressen nagetrokken. Het adres van de priester bleek juist en is opgebeld, deze had niets met de zaak te maken. Het adres

van de vrouw bleek onjuist, maar is getraceerd. Deze zaak hebben we gemeld aan Cor Slegers. Het blijkt dat het verhaal klopt. Maar wat het klooster hiermee te maken heeft weten wij niet. Een rare zaak, voor ons is de zaak hiermee afgedaan, het kostte wel wat tijd om dat af te ronden.

Een Italiaan kwam klagen dat al zijn kleren van de lijn waren verdwenen. Bij nader onderzoek bleek dat hij ze aan de draaiende wasmolen had gehangen en dat deze molen door de wind zo gedraaid was dat zijn kleren nu aan de andere kant hingen.

Woensdag 31 augustus

De dag begon rustig, maar er gebeurde een heleboel. Na de koffiepauze kwam één van de paters, Javier Navaro, met rugzak te voet met twee Nordic walkingstokken langs het terras van Casa Sabina. Hij zag ons zitten en vroeg of we de oudste beuk van Navarra wilde zien, meer dan 1000 jaar oud. Cor, Henry, Rob, Margo en Tonny wilden die boom graag zien. Tonny moest nog even zijn fototoestel halen want Javier wilde graag met ons op de foto bij de boom. Sommigen van ons wisten al jaren waar die stond, Cor zei dat hij de weg wist maar nam het verkeerde steile pad, Javier trapte daar ook in, eerst door een greppel en later steil omhoog. Tonny liep achter Javier, “dit is het verkeerde pad, te steil” riep Javier, maar het was al te laat, als een meikever met de pootjes omhoog lagen Tonny en Javier op de rug in de greppel, Javier zwaaiend met zijn twee stokken richting de hemel. We lagen allemaal in een deuk van het lachen. Maar goed, we lieten Javier nu voorgaan en kwamen snel bij de beuk. We hebben daar enkele foto’s gemaakt. Volgens Tonny was één keer de compositie niet goed en begreep Javier niet waar hij moest staan. “Hier, hier”, zei Tonny en hij pakte Javier bij de draagband van zijn rugzak en sleurde hem bij de boom. “Het afscheid”, zei Javier en kuste de boom, hiervan is een foto gemaakt. Noot: Javier Navaro, geboren in Pamplona, woont 42 jaar en 9 maanden in het Colegiata. Hij gaat 9 september naar een verzorgingstehuis in Pamplona. Met de vraag van Tonny of hij wordt bijgezet in de Silo de Carlomagno, antwoordde hij dat hij dit wel wil, maar zijn familie wil dit niet. Hij wordt bijgezet in het familiegraf in Pamplona. Na nog een tijdje gewandeld te hebben via het kanunnikenpaadje en een stukje van de camino kwamen we aan bij het pelgrimskruis, daar zijn ook nog wat foto’s gemaakt, maar om een groepsfoto te maken was een probleem. De uitkomst was de zelfontspanner. Tonny plaatste zijn toestel op een stomp van een boom, stelde de ontspanningstijd in, hij moest eerst kijken of er geen verkeer aan kwam en daarna snel de weg oversteken om zijn plaats in te nemen. Het bleek allemaal goed te gaan maar een halve seconde voordat de sluit open ging passeerde er een grote strowagen richting Frankrijk. Wat stond er op de foto? Juist, allemaal strobalen. Later is het allemaal goed gegaan.

Meteen na het eten was er een grote toeloop van mensen die hier wilde overnachten. Tegelijk kon de wc in het schoenhok niet meer openen. Minutenlang kwam er niemand uit en toen werd het spannend of er wel

iemand in zat of niet en zo ja, in welke toestand. Uiteindelijk forceerde Tonny de deur, met Cor als hulp. En wat bleek? Er zat niemand in; de deur klemde alleen vreselijk.

Vervolgens werd er actie ondernomen om een vrouw met een hamstringblessure te helpen. Soms maak je niets mee en op andere dagen alles tegelijk. Verder was de dag erg druk. Een Duits meisje vertelde dat er een landgenoot op bijna twee uur lopen op de grond lag en niet verder kon wegens hevige pijn in zijn been. 112 gaf niet thuis en daar was Marisol razend over. Wie schetst onze verbazing als een paar uur later de man toch binnen kwam lopen. En toen was het tijd voor de volgende actie: tegen donker kregen we bericht dat een man, niet zo ver van hier, niet verder kon. Twee van ons er heen om hem te halen en in bed te leggen. Hoe ver gaat onze service? Hij had last van ischias en kon daarom bijna niet meer lopen. Blijft, dat veel mensen hun waardering uitspreken over de ontvangst en de accommodatie, dat is voor ons als hospitaleros erg plezierig.

Donderdag 1 september

De dag begon goed. De drie patiënten konden allemaal verder, ieder op eigen manier. De man met ischias die de vorige avond weinig aanspreekbaar leek en niet erg fris leek, ging met de bus naar Pamplona, omdat hij toch niet verder kon. Hij liet een aardig briefje voor ons achter met de € 10 voor de achterstallige overnachtingkosten. Het is opvallend dat de mensen in grote getale blijven komen. Daarom moest vannacht ook de oude refugio worden geopend. Die zat deze keer tot de nok toe vol. Voor de hospitaleros geeft dat een behoorlijke werkdruk. Gelukkig deden zich geen moeilijkheden voor, zodat we onze periode goed konden afsluiten.

Vrijdag 2 september

Samen klaarden we de laatste klus: het schoonmaken van de slaapvertrekken, onze flat en de hele boel. Bij de koffie trokken we samen de volgende conclusies:

1. We hebben samen twee goede weken gehad. In iedere groep gebeurt wel eens wat, maar we zijn er goed doorheen gekomen.
2. We zijn nu voor het eerst in deze situatie met het nieuwe gebouw en de oude refugio. Onze tweede week was het druk doordat we beide gebouwen moesten bemensen en schoonmaken. Van zes mensen wordt dan behoorlijk wat gevraagd en de werkdruk is dan hoog.
3. Voor ons allemaal was het heel vervelend dat we om 14.00 uur al weer aan de bak moesten, zonder een goede middagpauze te hebben. Iedereen in Spanje heeft tijd voor een *siesta*, maar de hospitaleros niet.
4. De verzorging wat betreft eten en drinken was voortreffelijk. En gelukkig werkte het weer de laatste week ook mee.
5. Het is belangrijk dat de volgende ploeg op tijd is voor de overdracht (om half twaalf hadden we nog geen opvolging!) Om twaalf uur gelukkig wel!!!

Om 12.00 uur kwam de nieuwe ploeg Rem Jonker, Gerard Zegers, Epke en Marijke de Boer, en Timji Kuijlaars ons aflossen. We hebben met hen kennis gemaakt, koffie aangeboden en hun de slaapkamers gegeven. De afgeloste ploeg heeft voor een nacht de intrek genomen in de overloop. We hebben samen gezellig gegeten bij Casa Sabina.

Buen camino.

Nuttige punten voor de organisatie

Goede regels maken voor de aflossing. De nieuwe ploeg moet gelijk zijn intrek kunnen nemen in de hospitalerosverblijven van de nieuwe herberg. Het kan niet zo zijn dat de nieuwe ploeg nog een nacht buiten de refugio moet slapen, bijvoorbeeld in de overloop. Bij de aflossing om 14.00 uur heeft de nieuwe ploeg zijn verantwoordelijkheid. Zo nodig kan de oude ploeg om advies worden gevraagd. Zorg voor goed handgereedschap, bijvoorbeeld schroevendraaiers, bahcosleutel enzovoorts. Alles wat er ligt is prullaria.

Als een pelgrim medicijnen afgeeft die in de koelkast van de hospitaleros moeten worden bewaard, hang er dan een briefje aan met naam en bednummer van de pelgrim.

Bustijden: In juli en augustus: vertrek uit Roncesvalles naar Pamplona om 8.30 uur en 11.30 ('s middags ook, 16.00 uur?). Vertrek uit Pamplona 10.00 uur en 18.00 uur. Zaterdag 16.00 uur, zondags niet. Vanaf september: vertrek uit Roncesvalles

09.20 uur en 18.00 uur, zaterdag 16.00 uur. Vertrek uit Pamplona om 16.00 uur.
Communicatie: Tonny zou het op prijs stellen dat de hospitaleros uitgerust worden met portofoons. Dit bespaart een hoop tijd en loopwerk. Dit is al eerder door hem aangekaart bij een bijeenkomst in Driebergen – R.

Reserveren, (reservar)

Tienes que reservar 10 dias antes de llegar:

-enviar un e-mail a: alberguederoncesvalles@hotmail.com.

-con numero de personas

-el dia

-el nombre de contacto

Pagar € 10 por persona: despues de haber recibido el correo electronico de reservación el albergue invarié el numero de la cuenta. Si el dinero no llegue antes el dia de la llegada, la reserva no está valida.

Minstens tien dagen van tevoren een email sturen naar alberguederoncesvalles@hotmail.com. met:

-het aantal personen

-de dag van aankomst

-de naam van de contactpersoon.

Er dient van tevoren € 10 per persoon betaald te worden: bij ontvangst van de reserverings-e-mail wordt het

rekeningnummer toegestuurd waarop het geld gestort moet worden. Als het geld niet op tijd is geldt de reservering niet.

Nog een nagekomen bericht – zie ook de passage van 30 augustus: Op vrijdag 21 juni komen twee pelgrims hier aan. Ze geven de naam op van Elisabeth Poheb uit Utrecht en Johanna van Drie uit Medemblik. En één van hen zegt ziek te zijn en terug te moeten naar Nederland. Vervolgens boeken ze via internet de terugreis en betalen met de naam van een hospitalero. Ze beloven het geld in Nederland terug te betalen. Op 30 augustus wordt ons als hospitaleros door Don Jesús gevraagd daar iets aan te doen. We hebben contact met Riek van Koevorden en die kan zich vaag herinneren dat er een pater met een vrouw is geweest. Ook Marisol wist nog wat er is gebeurd. Wat er verder mee moet gebeuren weten wij niet.

Week 36 - 37: 2 september – 17 september 2011

Hospitaleros: Rem Jonker, Gerard Zegers, Ep en Marijke de Boer, Timji Kuijlaars

Aantal pelgrims: 3040 (2010: 2039)

Vrijdag 2 september

Om 12.00 uur arriveert de nieuwe ploeg. Na de lunch in La Posada volgt de overdracht. Omdat wij door persoonlijke omstandigheden uitvallers hadden, valt Gerard in en dat betekent een vijfmensploeg. Bij de overdracht krijgen we heel veel info in één keer. Van onze ploeg van vijf man zijn er drie nieuw. Pas na een paar dagen ploeteren valt het schema in elkaar en wordt het makkelijker werken. Iedereen heeft zijn eigen taak en we wisselen elkaar makkelijk af omdat we daar zelf een manier voor hebben gevonden. Vanwege de onderbezetting worden de natte secties in de nieuwe herberg schoongemaakt door een Spaanse ploeg. Door de vele pelgrims en zeker in het weekend waren beide herbergen erg vol en werd uitgeweken naar de dependance. Rem heeft de oude herberg op zich genomen en voelt zich daar prima bij.

Op regenachtige dagen is er een enorm aanbod in de wasruimte en om iedereen te kunnen helpen is een bezetting van twee personen vereist. Na 20.00 uur is het niet meer mogelijk nog was aan te nemen. De herberg hier in Roncesvalles heeft een prachtige uitstraling en energie, vooral rond de kerk waar gisteren op de eerste woensdag van september een ceremonie plaatsvond van de Basken uit Frankrijk met een mis en daarna een picknick op het binnenterrein met toneel en zang. Dat was hartverwarmend en indrukwekkend.

Door enorme drukte en een bomvol hoofd 's avonds rond 22.00 uur na gedane arbeid, was er weinig ruimte voor een gedetailleerd verslag. Met een glas wijn nog even evalueren en dan vroeg het bed in. Woensdag komt er een Spaanse delegatie om te bekijken wat het resultaat is van alle nieuwbouw en hoe iedereen erbij zit.

Afgelopen nacht zijn we 's nachts nog in de weer geweest met een bejaarde Franse pelgrim zonder tanden. Hij had zich zonder schoenen aan laten buitensluiten en werd door de *bomberos* teruggebracht. Maar omdat hij ook hartproblemen had namen de bomberos hem mee, maar een half uur later brachten ze hem ook weer terug.

Maandag 12 september

De eerste negen dagen dagelijks rond de 300 pelgrims, dus was ook al die tijd de oude refugio in gebruik. Gisteravond hadden we voor het eerst de oude refugio niet in gebruik, zodat Rem in het nieuwe gebouw kon slapen. Vandaag druppelden de pelgrims binnen en het leek even op een herhaling van gisteren totdat de bussen zich melden. De nieuwe herberg is weer vol en Rem weer terug naar het oude onderkomen.

Het welzijn van de pelgrims is het allerbelangrijkste voor ons. In dat kader hebben Ep en Rem vanmiddag de deuren door middel van een soort tape minder luidruchtig gemaakt. Ze slaan nu niet meer zo hard dicht. Er werd door de pelgrims geklaagd over het geluid van de dichtslaande deuren. Ook hebben zij een aantal dikkere ringen gezet aan de lockers.

Na een week werd Casa Sabina vervuild voor la Posada. Lekker eten en de koffie buiten.

Wij krijgen heel veel positieve reacties van de pelgrims. Ze zijn dankbaar en kijken met verbazing naar de mooie accommodatie.

Het mooie van dit werk is dat je de meeste vragen die de pelgrims stellen kan beantwoorden en dat je, als ze zeer vermoeid zijn, tot steun kan zijn.

Donderdag 15 september

Nadat op vrijdag 2 september Timji en Rem uit St.-Jean-Pied-de-Port bij Arnold en Huberta zijn opgehaald, voelde het arriveren in Roncesvalles weer als een bijna thuiskomen. Een hartelijke begroeting door Marisol, Patxi en later ook Paco geeft het gevoel dat ze blij zijn met je aankomst.

En natuurlijk niet te vergeten de 'oude hospitaleros', die zich al wat zorgen maakten dat ze misschien nog wat langer moesten blijven.

Na de eenvoudige instructies over de nieuwe herberg, eigenlijk een hotel gelijk, mochten we na het welkomstdiner bij Paco direct aan de gang. Daar alles, wat betreft de werkzaamheden, toch wel in een nieuwe situatie moest worden uitgevoerd, maakte het niet zoveel meer uit dat we maar met twee oude en

drie nieuwe hospitaleros 'de strijd' aanging. Wat ons wel enige hoofdbreken en moeite heeft gekost was het feit dat wij met vijf mensen waren en dat ook de oude herberg in gebruik moest worden genomen. En die dan ook nog vele dagen bezet was met meer dan 50-60 pelgrims, tot zelfs een volle bezetting.

Een geluk hadden we echter ook, dat het op één dag na alle dagen mooi weer was en wij meestentijds vermoeide, maar blije pelgrims, binnen kregen. En waar ik mij toch het beste thuis voel is in de oude herberg, op de vertrouwde stek. Daar heb ik dan ook de meeste tijd mogen doorbrengen. Het contact met de pelgrims is wat intensiever dan in de nieuwe situatie, echter als je ook als *washboy* je diensten mag aanbieden valt er ook veel te horen over het wel en wee van de pelgrims, dus het is maar wat je ervan wilt en kunt maken. Hierbij is het enigszins beheersen van de Spaanse taal toch wel een must, vooral als de bus uit Pamplona in de oude herberg wordt afgeleverd, zoals nogal vaak gebeurde, gezien het *completo* zijn van de nieuwe refugio. Dus aankomende winter toch maar weer proberen een cursus te volgen.

Een bijzonder voorval vond plaats toen een Spaanse pelgrim mij benaderde om voor het slapen gaan een lied te mogen zingen. Het refrein schreef hij voor mij op en zo stonden wij samen om 22.00 uur de geheel volle herberg toe te zingen en ook de pelgrims deden na enkele herhalingen mee. Echt een prachtig moment. Op een van de laatste dagen werden we nog gecompimenteerd door een pelgrim uit Denemarken met het feit dat alles er zo spic en span uitzag. Hij zou hier zeker melding van maken in een of ander blad, heb ik begrepen. Dit waren enige wetenswaardigheden uit de ons vertrouwde herberg in Roncesvalles. Wij hebben er met zijn vijven het beste van gemaakt en ik heb de samenwerking onderling als prettig ervaren.

De vele klusjes die Epke als extra onderhoudsman aanpakte om de geconstateerde tekortkomingen in de nieuwe herberg te verbeteren. Marijke, waar je altijd een beroep op kon doen om te pas en te onpas klusjes te doen. Timji, die met haar Spaans vele pelgrims te woord heeft gestaan en zorgde voor de boodschappen. Gerard als de invaller, die ons heeft bijgestaan, waarvoor wij uiteraard dankbaar zijn, en de diverse activiteiten met zijn ervaring heeft ondersteund, en niet te vergeten een goed bewaker van de diverse kassen en donativo potten was.

Al met al zeer intensieve weken, met heel weinig vrije tijd, maar wel met de nodige voldoening doorgebracht.

Opmerkingen en aanbevelingen

- Een duidelijk infobord, passend in de omgeving en eventueel met symbolen, in plaats van allemaal losse berichten of briefjes. Dit staat niet in zo'n mooi gebouw. Bewegwijzering: bibliotheek; keuken; eetzaal; schoenenkamer; toiletten; bij de trap een bord met 'verboden voor wandelschoenen'.

- De lichten in de gangen en dergelijke 's avonds weer op tijd aandoen.
- Gebruik schoonmaakmiddelenopslag: wat is wat en hoe te gebruiken.
- Broodzak: één persoon aanwijzen die daar zorg voordraagt.
- Toiletpapier 's avonds aanvullen waar nodig is.
- De twee donativopotten, waarvan een op de inschrijfbalie en de andere in de wasruimte voor gebruik van de centrifuge, tellen, inhoud noteren en melden aan Gerard Konings.
- Het rode geldkistje in de kamer van de hospitaleros is de som van de twee donativopotten. Het blauwe geldkistje is de opbrengst van de was en moet regelmatig aan Marisol worden overhandigt.
- Erop toezien dat er boven niet wordt gewassen.
- Eventueel stickertjes op de lockers van de pelgrims, die aangeven dat er € 1,- in moet!
- Herkenbaarheid hospitaleros, bijvoorbeeld door shirts met schelp en genootschapslogo.
- De bedrijfsfiets staat in de fietsenstalling – sleutelje ligt in de tweede la links van het bureau. In de kamer

van
zijn
de

de hospitaleros
helm en
handschoenen, in
onderste la.

1. Het
2. De
- 3.
- 4.
- 5.

Overdracht
nieuwe
hospitaleros
Agenda:
gebouw
inrichting
Sleutels
Technische
aangelegenheden

Werkzaamheden/taken

6. Indeling dag, chronologische volgorde
7. Oude refugio

1. HET GEBOUW:

Begane grond - geen werkzaamheden
Kelder – waterrij
Eerste verdieping 72 plaatsen
Tweede verdieping 72 plaatsen
Derde verdieping 39 plaatsen

2. INRICHTING

Werkkasten/spoelruimtes – direct achter de deur naar de herendouches/toiletten.
damesdouches voorraadkasten.
Eerste en tweede verdieping zijn identiek.
Derde verdieping werkkast voorbij de natte cel bij het trappenhuis.

Bij de

Linnenkasten: lakens- en slopenvoorraad.
Eerste verdieping linkerkant is medicijnkast.

3. SLEUTELS

Zes bossen: grote sleutel is de looper voor de deuren van het hoofdgebouw en de hospitalerosruimten.
Diverse sleutels voor de voorraadkasten, receptie en fietsenberging.

4. TECHNIEK EN VERLICHTING

06.00 uur lichten aan - deuren open

07.00 uur pelgrims die nog op bed liggen persoonlijk wekken

08.00 uur iedereen weg

22.00 uur lichten uit – deuren op slot.

Brandalarm uitleggen (uitzetten - schema hangt aan binnenkant deur).

5. DE RECEPTIE

Zie beschrijving voorgangers; administratie overnachtingen; stempelen credentials. Verkoop diverse artikelen.

6. DAGINDELING

Chronologische volgorde:

- 06.00 uur lichten aan, deuren open, ook van de wasruimte. Eventueel beginnen met de bedden en kussens opschudden (haren en pluizen verwijderen (met schuiertje).

- 08.15 uur ontbijt.

Dagelijks voor elke verdieping acht lakens en slopen verschoneren. Prullenbakken legen in grote bak, eventueel grote zakken vervangen. Vloeren doen met grote vegers en spuitbussen. Vuile lakens in de grote wasmachine en grote droger. Trappenhuis en overloop vegen. Natte ruimtes schoonmaken.

- 11.00 uur koffie hospitaleros bij Casa Sabina. Daarna eigen tijd.
- 13.00 uur diner bij Casa Sabina of La Posada.
- 14.00 uur - 16.00 uur receptie, schoenenpolitie.
- 14.00 uur tot 20.00 uur washok bemannen.
- Vanaf ongeveer 19.00 tot 22.00 uur, verschilt per dag, receptie bemensen.
- 20.00 uur laatste was erin.
- 22.00 uur deuren dicht, lichten uit en pelgrims naar bed sturen. Nazit hospitaleros met wijntje en daarna naar bed.

7. OUDE REFUGIO

Werkzaamheden conform oude voorschriften, echter geen verkoop van materialen. Geen wasgelegenheid voor pelgrims. Wel voor de staf om lakens en slopen te wassen.

Week 38-39: 16 september – 1 oktober 2011

Hospitaleros: Jan Willem van der Valk, Lies Tan, Joke Koek (tot 20 september), Mieke Huson, Tijmen Stoof, Frans Brons

Aantal pelgrims: 2232 (2010: 1575)

Zondag 18 september

Het is al zondag 18 september - we zijn bezig vanaf vrijdagavond - en nu pas kom ik er toe wat in dit dagboek te schrijven. We hebben het te druk!! Het is ook wat - half september en nog steeds zoveel pelgrims dat de nieuwe herberg (=183 bedden) vol is en ook de oude herberg Itzandegia nog volop in gebruik. Wij, dat zijn Johanna Koek, Lies Tan, Mieke Huson, Jan Willem van der Valk, Tijmen Stoof en Frans Brons, een groep van zes. Gedeeltelijk ervaren hospitaleros, maar allen onervaren voor wat betreft deze nieuwe herberg. Dat betekent nieuwe werkvormen.

We konden kiezen tussen een werkverdeling naar taken (dat wil zeggen toiletten schoonmaken, bedden verschoneren, vegen of iets dergelijks) of naar ruimten (eerste verdieping, tweede verdieping, et cetera). Uiteindelijk is er een mengvorm uitgekomen. 's Morgens naar ruimten: Lies Tan en Frans Brons doen verdieping één, Mieke Huson en Jan Willem van der Valk verdieping twee, Johanna verdieping drie, en Tijmen bekommert zich om Itzandegia. 's Middags naar taken: Lies de was/*laundry service* daarbij ondersteunt door een tweede persoon, Johanna en Frans hebben zich tot nu toe met de herberg/receptie bezig gehouden, dat wil zeggen van 14.00 tot 16.00 uur, en vanaf ongeveer 20.00 uur, tijdens de afwezigheid van Marisol, daarbij ondersteunt door één of twee anderen, de 'schoenenpolitie'. De vorige groep heeft ons vrijdagmiddag grondig rondgeleid en vooral de werking van het alarmsysteem uitgelegd. Vooral hoe het ding uit te schakelen. Zeer belangrijk, want het komt (te) vaak voor dat er vals alarm is.

Op zaterdagmorgen besluiten we allemaal om 06.00 uur te beginnen. Even kijken hoe de ochtend verloopt en hoe het gebouw in elkaar zit. Het weer werkt mee want het is redelijk. De pelgrims zijn op tijd weg. We gaan laat aan de slag en moeten de werkkast vinden en een handig werkschema zien op te bouwen. Dat valt de eerste dag niet mee, we lopen ons de benen uit het gat en zijn pas om 11.00 uur klaar. We hebben dan ook de pech een man minder te hebben, want de oude herberg moet ook gepoetst. Op naar de koffie bij Casa Sabina. We zitten binnen, maar op een gegeven moment blijkt er een processie te zijn waardoor iedereen naar buiten rent. De kok inclusief. De processie is ter ere van San Miguel. Erg mooi om te zien. Toen we daar Don Jesús Iduarte ontmoetten, vroeg ik hem wanneer het een goed moment was om de nieuwe ploeg hospitaleros aan hem voor te stellen. Hij stelde voor dat na de pelgrimsmis te doen, op zaterdag om 19.00 uur, hij zou dan om ongeveer 20.00 uur naar de herberg komen. Toen hij kwam stond daar de ploeg gereed. Het werd een uiterst genoeglijk half uurtje. Hij nam er echt de tijd voor. Gezamenlijk hebben we ons er over verbaasd dat het aantal pelgrims maar blijft toenemen. Het aantal tot nu is 25 procent meer dan verleden jaar. En dan natuurlijk de groei van het aantal pelgrims uit Zuid-Korea.

Nu, na anderhalve dag, krijgen we wat greep op de materie. We hebben afgesproken de wekbeurt te rouleren, we hoeven niet alle zes 's morgens om 06.00 uur aanwezig te zijn. Vanmorgen was de beurt aan mij, Frans Brons, en toen ik om 05.55 uur gewekt werd door mijn wekkertje hoorde ik ook een vreemd krekeltje – dat bleek het alarm te zijn – natuurlijk vals alarm. Maar inmiddels waren er al wel enige pelgrims naar de schakelkast gelopen.

Dankzij de instructies lukte het me het ding snel uit te zetten en de omstanders te informeren dat “dat onze gebruikelijke manier was om de pelgrims te wekken”. Twee dingen vielen op: geen enkele pelgrim had gereageerd op het alarm en het alarm wordt niet gehoord in de hospitalerosruimten!!! Bovendien, de procedure is dat de *bomberos* opbellen naar de herberg om te informeren of er iets aan de hand is, maar de telefoon staat in de kist van de receptie, en die is 's nachts afgesloten, dus niet direct en makkelijk bereikbaar. Dat telefoontje hebben we in ieder geval gemist.

Vanmorgen, zondag, rot weer. Stromende regen en koud. De afdeling 'wassen' draait dan ook op volle toeren. We vinden dat we een geweldig systeem hebben. Ieder die was aan komt bieden krijgt een eigen kratje en zet daar zijn naam op. Betalen, en draaien maar. Ik hoop dat alle hospitaleros dat gaan doen want ik heb dit jaar in onze herberg een slechte ervaring opgedaan. Alle was bij elkaar en uitzoeken maar. Mijn sokken zijn hierbij verdwenen. En in dit systeem kan dat niet gebeuren. Als de mensen hun was komen

doen of hun was komen brengen of halen ontstaat er vaak een gezellig sfeertje waarbij veel gelachen wordt. Je kunt het beste in de kelder vertoeven als het koud is en slecht weer.

We missen de mededelingenpapieren die in de oude herberg waren, in alle talen die je maar kan bedenken. Er is hier geen tijd en gelegenheid om de pelgrims welkom te heten en ze de huisregels van de herberg plus andere informatie die van belang kan zijn mee te geven, zoals hoe laat de mis is, het reserveren van een avondmaaltijd, en vooral hoe laat de herberg 's morgens verlaten moet zijn.

We hebben al twee keer beestjes gehad. Een vrouw kwam uit Frankrijk met beestjes – haar spullen werden hier zo goed mogelijk ontsmet: heet gewassen, de rugzak in een plasticzak en dan maar spuiten, enzovoorts. Helaas haalt de poetsvrouw alle gevonden en achtergelaten voorwerpen weg en hadden we geen kleding die de vrouw even aan kon trekken. Het arme mens heeft de hele middag in lange broek en T-shirt zitten

koukleumen en wij moesten nog een tweede was op hoge temperaturen draaien om die weer wantsvrij te krijgen. En vanmorgen kwam een Fransman en hij liet zijn armen zien, vol met bulten. Zijn bed en de andere bedden in de *chambrette* afgehaald en gespoten met alles wat we maar konden vinden. Voor de rest gaat alles goed, maar we verrekken allemaal van de jeuk na zo'n avontuur.

Woensdag 21 september

Eindelijk weer eens tijd om aan dit dagboekje te werken. Gisteren is Johanna/Joke Koek vertrokken, ze vond dat ze te hard en te veel moest werken en daarbij te weinig slaap kreeg. Ze heeft het zelf met Cor Slegers besproken, die was *not amused*. Hoewel bij de instructies echt wel duidelijk gemaakt is dat het anders en zwaarder zou zijn dan in de oude herberg, komt de realiteit anders over. Waarom is het toch zo zwaar???

Enkele aspecten:

1. De slaapzalen zijn circa 40 meter lang, je loopt ze circa 40 maal per dag op en neer en daarbij ook nog de *chambrettes* in en uit.
2. Zware deuren, allemaal met deurdrangers, ze slaan dicht, openen moet met de moedersleutel, dus geurm. Op dit moment is de deurhandel van de hospitaleroskamer van de eerste verdieping eraf, dus in én uit met de sleutel, irritant.
3. Het waait op de slaapzalen altijd vanwege tegen elkaar openstaande ramen, een koude wind. We snuffen allemaal al een beetje.
4. Er zijn verschillende bakjes met allemaal een eigen plastic zakje. Als je fout grijpt moet je weer terug naar de werkkast om nieuwe te halen – zie punt 1 – en maar die slaapzalen heen en weer lopen.
5. De houten traptreden geven onzekerheid: weinig tot geen contrast tussen de treden.

Vandaag hebben we een pastoor ontvangen uit Australië. Een lange, erg aardige man die zijn wasje op de hand komt doen in de wasruimte. Hij vertelt dat hij vanavond de mis mag mee celebreren. Wij kunnen voor het eerst naar de kerk, omdat het iets rustiger is en de oude herberg niet open hoeft. Het is een mooie mis en onze Australiër staat ook in vol ornaat bij de andere priesters. Vandaag hebben we voor het eerst een paar plaatsen over. Hoera, komt er even rust in de tent.

Donderdag 22 september

De dag begint goed want de zon lijkt te komen, maar dan komt er ineens een mistwolk aanzetten. Later op de dag overwint het zonnetje. We zijn op tijd klaar. De dames gaan niet naar de koffie, maar wandelen naar de pas van Ibañeta. De eerste keer dat ze de neus even buiten de deur steken. In La Posada krijgen we ons galgenmaal want de volgende week eten we bij Casa Sabina. Ze pakken wel uit met een viergangendiner.

Het ligt allemaal tamelijk zwaar op de maag. Dan aan de slag. Maar dat wil in de waskelder niet zo lukken. We hebben een wasmachine die alsmaar wast en niet aan het spoelen te krijgen is. Hij luistert niet meer naar het programma. Met moeite krijgen we de machine open maar kunnen daarna niets meer. Er is helaas geen apart programma om te spoelen en de onderlakens halen we met bergen sop uit de machine. We spoelen ze goed uit en doen ze in de centrifuge. We zijn blij niet in vroeger tijden te leven want het is behoorlijk zwaar werk. Dus machine defect. De tweede machine waar we iets per ongeluk verkeerd programmeren kookt helemaal over. Sop op de grond en de wasmachine vol. Deze truc hadden we al eerder van de week. Het probleem is dat hij niet gestopt kan worden en gedeprogrammeerd. We hebben een monteur gevraagd en gelukkig is die na een paar uur komen kijken. Uiteindelijk blijkt er een muntstuk in de afvoer van de machine te zitten. Daardoor kon het water niet weg en doordat we tweemaal op de stop/startknop drukten kregen we ook de dubbele hoeveelheid zeep. Ook bij de tweede machine hetzelfde. Dus, drama want nu waren er twee machines uitgeschakeld. Maar na de uitleg van Pablo, de technische man van het klooster, hebben we de procedure netje uitgetypt en opgehangen. We hopen dat dit nu voor eens en altijd opgelost is. Het moet een beetje een pechdag worden want er breekt ook nog een glas. Maar niet getreurd, morgen weer een andere dag.

Vrijdag 23 september

Heerlijk weer, sterren aan de hemel en een klein maanschijfje, de pelgrims hebben er zin in. De groep wordt ook een beetje kleiner, vannacht maar 146 slapers! Dat geeft meteen meer rust in de tent. Ik kan me beperken tot een paar bijzonderheden.

Een groepje dames met lichtgetinte huidskleur bleek na enig vragen uit Groenland te komen, Eskimo's of Inuits, en ze wonen sinds twee jaar in Kopenhagen.

Een hond lag voor de deur van de herberg, op zijn halsband stond een 06-nummer. Dat getoetst gaf een foutmelding, totdat iemand opmerkte dat de hond al vanaf St.-Jean-Pied-de-Port was meegelopen. Met 0033 ervoor, contact gekregen met de eigenaar die zijn hond rap kwam ophalen.

Vanmorgen konden we geen verbinding krijgen. Skype deed het ook niet, dat deed het trouwens al langer heel slecht. Uiteindelijk eerst maar koffie gaan drinken en na de koffie had het probleem zichzelf verholpen. De koffie: gisteren kwam Paco (van Sabina) bij ons zitten, duidelijk niet voor de gezelligheid, maar om ons er op te attenderen dat hij maar één kopje koffie per persoon kon declareren, en helemaal geen koekje, en dat hij ons niet kon blijven subsidiëren. Vanaf heden zullen we alle extra's zelf betalen. We vinden dat erg mager!!

Een Italiaanse mevrouw had een ziek been, of ze nog een nacht mocht blijven. De procedure is dan wel uitchecken en dan later weer inchecken. Ze is er behoorlijk slecht aan toe, naar onze mening kan ze niet verder maar moet ze naar huis. We hebben haar op de 'overloop' gelegd. Morgen zien we verder. De vrouw is overigens in de middag weer ingecheckt.

Rob en Margo, hospitaleros van de tweede helft augustus, kwamen, na een fietstocht van Roncesvalles naar León, hun spulletjes ophalen. Wellicht hadden ze verwacht met open armen te worden ontvangen en een vipbehandeling te krijgen, maar daar kwam het niet echt van, we waren te druk met onze klussen om halleluja te roepen.

's Avonds 20.00 uur. Afscheid genomen van Alfredo. Hij verving Edurne en Marisol tijdens hun vakantie. We hebben hem leren kennen als een vrolijke medewerker, goed in talen, de Baskische zaak toegedaan, altijd goed geluimd, maar iemand die niet over zich liet lopen. Bij de komst van de bus hield hij een verhaaltje over de *do's and dont's*, schoenen uit, licht uit en sluiten om 22.00 uur, et cetera, et cetera. Ik heb het idee dat hij dat van ons had overgenomen. Met een fles wijn (Atondo) en een paar foto's hebben we hem uitgewuifd. We zullen hem missen.

Zaterdag 24 september

Gisteren hadden we om 13.00 uur voor het eerst de warme lunch (*almuerzo*) niet in La Posada maar in Casa Sabina, waar je, opvallend, een keuzemenu hebt. Na de eerste week hier in Roncesvalles lijkt ieder zijn takenvoorkeur en waak- en slaapritme gevonden te hebben. We zijn als team goed op elkaar ingespeeld. Vannacht heeft het flink geregend. Ik hoorde het onweten. Jammer voor die ene stoere pelgrim, die ervoor gekozen had voor € 3 in zijn tent op het kampement te gaan slapen.

Vandaag hebben Frans en Tijmen de 'vroegdienst' vanaf 06.00 uur, de rest is vanaf circa 07.00 uur ook al weer druk. Vroeg in de morgen is het weer droog geworden, het is fris en, zoals wel vaker hier, lijken we eerst een tijdje in de wolken te (mogen) leven. De rest van de dag blijft het bewolkt met soms toch nog wel wat zon. Ons ochtenddoel, pelgrims aansporen voor 08.00 uur te vertrekken, is ruimschoots gehaald. De eergisteren nog kreupele Italiaanse, die een nachtje extra mocht blijven, is ook vertrokken. Wat ze wel moest doen vanwege ons 'ziektebeleid'. Ze had nog steeds (te) dikke oedeembenen, wat volgens ons weinig goeds voorspelt.

Om 10.00 uur zat in de plaats van Marisol achter de receptie mevrouw Edurne, *administradora* van het kloostercomplex en formeel aanspreekpunt voor ons. Op het eerste gezicht lijkt het een pittige, vlotte jongedame, die een waardig vervangster c.q. opvolgster kan zijn van haar vader Patxi.

De keuken van het hospitalerokantoor op de eerste etage fungeert steeds als plek voor de korte morgen- en avondmaaltijden en voor het maken/drinken van koffie en thee tussen de bedrijven door. Na de warme lunch van 13.00 uur bij Sabina gaat Frans van 14.00 tot 16.00 uur in de kist en werkt Jan Willem voor de receptiebalie als welkomheter/plaatsaanwijzer. Tijmen is er voorsnog stand-by. Lies en Mieke verrichten de bekende taken in de wasserij. Ze worden om circa 18.00 uur door Jan Willem een tijdje afgelost om te gaan eten.

Tot onze spijt ontbreekt een goede werkinstructie voor het gebruik van de was- en droogmachines. Mieke voorziet tot ieders tevredenheid in deze lacune en maakt op de pc het benodigde A4-tje.

Er komt 's middags onverwacht bezoek van de voor Frans en Jan Willem bekende Duitser Dieter, die met zijn vrouw een tijd had gehospitaliseerd in Casa Paderborn in Pamplona. Ze krijgen van Frans een collegiale rondleiding.

Bij het begin van haar middagdienst nemen we als groep graag een cadeau van Edurne in ontvangst, een fles Spaanse bessenlikeur en een amandeltaart uit Galicia. De reden is niet helemaal duidelijk, mogelijk ter gelegenheid van het eind van de week.

De bus van zaterdag uit Pamplona arriveert al om circa 17.00 uur. Daarom was eerder dan normaal door de week duidelijk dat er alleen druppelsgewijs nog pelgrims om onderdak komen vragen. De mis begint vandaag en morgen een uur eerder om 19.00 uur.

Om circa 20.00 uur meldde Tijmen dat er op de eerste *planta* een probleem was. Al snel bleek dat twee waarschijnlijk Braziliaanse pelgrims hun bagage op de bedden van rechthebbende Spaanse pelgrims hadden uitgesteld. Onder onze ogen, dat wil zeggen, van Frans en mij (Jan- Willem) zijn hun rugzakken et cetera in de vensterbank geparkeerd. Een Spaanse mevrouw, wier papieren laken nogal nat was, kreeg van Frans een nieuw laken.

De twee pelgrims, die zich in hun bednummers vergist hadden, zullen nu moeten verhuizen naar de derde *planta*. De dag eindigt met de opname van totaal 167 pelgrims. Er zijn verder geen bijzonderheden. Tijdens onze dagelijks samenzijn van 22.00 tot iets na 23.00 uur wisselen we allerlei frustraties uit en de nodige positieve verbeteringsuggesties. Ons team besluit dat ik (Jan Willem) die aan het eind van onze werkperiode voor de werkgroep van het Sint Jacobsgenootschap apart op een A4'tje ga zetten.

Zondag 25 september

Zoals Alfredo zou zeggen, het is een *lazy day*. Vanmorgen ontmoette ik een Engelssprekende jongeman. Hij vindt dat we een *mistake* maken door iedereen zo vroeg te wekken. Het is nog donker en hij kan toch nog geen pad zien. We nemen het mee.

Langzaam stroomt de herberg vol maar in de wasserij is niet veel te doen. Prachtig weer, veel mensen wassen op de hand. We ontmoeten wel een Spaanse man die twee jaar in Rotterdam heeft gewerkt en nog wat Nederlands spreekt. Maar ook het donativopotje herkend als typisch Nederlands. Vlak voor zessen komt er een Nederlandse man aan die totaal uitgeput is. Lies zorgt voor water en ze brengt de rugzak alvast naar zijn nummer. Hijzelf gaat nog even reserveren voor het eten. Even later brengen we nog wat magdalena's zodat hij wat suiker krijgt om op te knappen. Hij is daar erg blij mee en is de volgende dag weer geheel opgeknapt op weg.

We maken ook nog even kennis met Patxi die met vakantie was en een taart uit Benidorm komt brengen. We hebben gisteren van Eburne ook al een *tarte de Santiago* gekregen. We zullen dus echt niet afvallen. Jan Willem en Mieke gaan naar de kerk, een mooie en volle dienst. Het orgel speelt, de sfeer is stemmig. Weinig geklap met de deur van mensen die in en uit lopen. Als we terug zijn in de herberg ontstaat er een opstopping van mensen die in een hotel zitten en een stempel willen. Om 21.00 uur komt er een drietal jongelui uit Madrid. Ze zijn met de auto gebracht, dus we vragen hen met klem niet teveel lawaai te maken. Om 21.15 uur komt er een mevrouw die gedragen wordt op een stoel door drie sterke mannen. Haar vriendin had haar aangekondigd, ze heeft onderweg haar voet zodanig geblesseerd dat ze niet mag en kan lopen. Haar vriendin vroeg me al om krukken en een rolstoel, in het ziekenhuis gaven ze die niet. Ze was 's middags door de *bomberos* opgehaald op de berg en wegens dit letsel en naar het ziekenhuis gebracht. Ze gaat met de lift naar boven en als ik daar enige tijd later aankom zie ik twee stoere jongens met haar op de stoel sjouwen naar de badruimte. Ze slapen goed, ik vind later in de morgen een fles wijn, zonder kurk in hun kastje. 's Morgens verzorgen haar vrienden het vervoer voor haar. Ze gaat met een auto naar Larasoaña en de volgende dag naar Pamplona. De rest van de groep loopt. Laat op de avond verlaten een man en vrouw onze herberg. Ze gaan liever in een hotel slapen. De *lazy day* loopt toch nog een beetje roerig af.

Dinsdag 27 september

Onze dames Lies en Mieke bekommeren zich om de wasserij – ze doen dat zo goed dat de giften de donativopot binnen stromen. Soms geven de machines onverwachte problemen – vooral als er een verkeerd programma wordt ingetoetst. Pablo, de technische man, wordt er dan bijgehaald en die weet het euvel te verhelpen. Jan Willem heeft het *manuel* van de Domus-machines (= wasmachines en droogmachines) weten te vinden. Hoewel in het Spaans geeft het toch een indruk hoe een en ander werkt. Er is ook een taalinstelling mogelijk – ook Nederlands. Een bepaalde knop moet dan bijvoorbeeld vijftien seconden worden ingedrukt – doen we toch maar niet.

Een Franse groep gaf ons twee dichtgesealde plastic zakken met een prutje erin. Alles bij elkaar circa twee kilo. ¿¿Wat is dat??? Opeengeknipt en geproefd – een soort salade bestaande uit rijst, tonijn uit blik, stukjes paprika, maïskorrels. Best smakelijk. Jan Willem, Tijmen en Frans hebben het twee keer als avondmaaltijd gebruikt, al dan niet opgepimpt met knoflook en poeder *pimiento picante*. Even een NB: We hebben geprobeerd Spaanse pepers te krijgen – ¡¡¡kenden ze niet!!!

Deze week eten we bij Sabina. Keuzemenu's. Vooral zaterdag en zondag luxe!! Als voorgerecht een salade met gamba's en *gulas*, een sliertachtige visje. Ik probeer een blikje bij de *supermercado* te krijgen – maar daar is het alleen in de diepvries. Later komt Patxi twee potjes brengen – AARDIG!!!

Vannacht een roerige nacht. Om 03.20 uur ging de bel van de buitendeur – alleen hoorbaar bij het hospitalerosvertrek op de eerste verdieping. Tijmen en Frans gaan kijken wat er aan de hand is. Een oudere Duitse man staat buiten te kleumen. Hij was even naar buiten gegaan (een sigaretje roken???) en de deur viel dicht. Na twee uur ontdekte hij de bel.

We vinden een stuk van Gerard Konings waar hij het heeft over een fiets die geleidelijk ronde wielen krijgt – waarmee hij bedoelt dat na enige tijd alles beter en soepeler gaat lopen. Dat is ook onze ervaring. Maar, wat we missen is een goed geordende map met informatie en ervaringen van vorige groepen. Er staat wel veel op de computer maar dat leent zich minder voor eenvoudige en snelle raadpleging. Er is een verslag van een bespreking op 4 augustus tussen Herman Holtmaat, Gerard Konings, Patxi en Eburne. Het is niet zichtbaar of daar iets mee gedaan is en of er iets is uitgevoerd.

Woensdag 28 september

Nog even een kleine bijdrage over woensdag. Frans heeft zijn eerste zoen gekregen op de camino. Een Engelse vrouw, circa 70 jaar, werd, totalloss, om circa 21.30 uur, door de *bomberos* bij de herberg afgeleverd. Ze gaf een Iers stel de schuld, die hadden haar de verkeerde richting opgestuurd. We gaven haar een benedenbed – natuurlijk. Om 22.00 uur, we waren juist aan het afsluiten en de deuren waren al dicht, werd er op het raampje geklopt, de *bomberos*, de vrouw had haar stokken in hun auto laten liggen. We leggen haar stokken onder haar bed. De volgende ochtend gaat zij weer fit op pad en bedankt met een zoen, in de figuur van Frans, alle hospitaleros voor hun goede zorgen.

De dag had drie incidenten. Natuurlijk kwam er weer een pelgrim, uit Frankrijk, met bulten. Dus de hele zooi gewassen en in een plastic zak de rugzak 'gegest'. Het tweede incident gaat over de deur van de hospitalerosruimte. De klink is al geruime tijd slecht. Nu reageert hij helemaal nergens meer op. Dus erin en eruit met de sleutel. Ge-urm en irritatie. Jan Willem liet onnadenkend de sleutel aan de halkant erin zitten toen de deur dicht viel. Die *verd-mde* deurdrangers. Wij waren ingesloten en konden er niet meer uit. Via het raam konden we contact maken met onze bovenburen Lies en Mieke, die ons uit onze positie hebben bevrijd. Moraal: laat nooit de sleutel in het slot zitten. Het derde incident: Jan Willem, op de hospitalerofiets, is aan de dood ontsnapt, toen de as van het voorwiel het begaf en het voorwiel eruit viel. Gelukkig juist toen hij wilde opstappen. Was dit gebeurd op grote snelheid de helling af dan: oei, oei, oei ... Jan Willem heeft het aan Jozef Majoor gemeld. Nog even de deurdrangers. Dit onderwerp is op de bespreking van 4 augustus ook aan de orde geweest. Zo te zien is er met die besproken onderwerpen niets gedaan. Is er wel een verslagje in het Spaans gemaakt en had die bespreking wel voldoende status??

Op de beestjes wil ik even inhaken. We hebben in deze veertien dagen wat kleding bij elkaar gespaard en bewaard in de kast van de eerste verdieping. Ook twee handdoeken. Dit komt reuze van pas nu we weer mensen met beestjes hebben en de boel ontsmet wordt. We hadden die kleding al gewassen zodat we deze pelgrims ermee konden helpen. Het wassen van hun kleding kon nu in één keer. Anders houden ze het lijfgoed aan en, in ons regime, mogen ze de slaapzaal niet op. Daarna moet hun lijfkleding nog extra gewassen worden. Andere kleding is wel zo gemakkelijk. En, ze kunnen iets gaan eten. Moraal van dit verhaal: we moeten wat kleding in diverse maten apart bewaren voor deze situaties. Want de beestjes trekken zich nergens iets van aan.

Donderdag 29 september

Dit is dan de laatste dag. Voor vandaag eigenlijk geen bijzonderheden. Duidelijk minder pelgrims – maar 92 slapers – P1 en één gang op P2. Morgen komt aflossing. We staan klaar voor vertrek. We kijken terug op een goede periode. We hadden een leuk team dat elkaar goed ondersteunde – zonder enige stress. Hieronder komen nog enkele suggesties/verbeterpunten/wensen/opmerkingen.

Klachten/tekortkomingen (A) en suggesties/oplossingen (B):

- 1 A Verstoring nachtrust door in slot vallende deur naar wc.
- 1 B a. Deurdrangers beter en/of anders laten afstellen.
b. Deur vastzetten/open laten staan (maar dan aanspringend licht storend?).
- 2 A Te weinig ruimte op natte dagen voor drogen regenponcho's en dergelijke.
- 2 B a. Eén van de drie lounges in de kelder inrichten als droogruimte (geen offer, immers zelden in gebruik).
b. Meer waslijnen aanbrengen in wasserijkelder.
- 3 A Roken buiten betekent ongewenste peuken bij de ingang van de herberg.
- 3 B Asbakken (*ceniceros*) aanbrengen bijvoorbeeld bij waterpunt.
- 4 A Niemand weet hoe juist om te gaan met pelgrims met bedwants (*punaises, chinchetas*).
- 4 B Procedure laten vaststellen na overleg met gezaghebbenden (klooster/gezondheidszorg).
- 5 A Bij verlaten herberg ('s morgens in donker/mist) eerste stukje naar de camino niet vindbaar.
- 5 B Verlichting in eerste bochtje laten aanbrengen.
- 6 A Pictogrammen in herberg mooi vormgegeven, bieden pelgrim echter te weinig info/houvast.
- 6 B Info-aanwijsborden met belangrijkste huisregels (in veel talen zoals in oude herberg).
- 7 A Veel vragen over hoe de individuele bergkastjes op slot moeten gaan.
- 7 B Op lockers beter leesbaar maken met stickertje dat er muntje van € 1 in moet.
- 8 A Gebruiker douche komt in water te staan van vorige gebruiker, is onhygiënisch en onveilig, afschot niet goed.
- 8 B Afschot verbeteren.
- 9 A Uitrusting douches spartaans.
- 9 B Drie haken per douche om kleren aan te hangen.
- 10 A Uitrusting drooglijnen en droogmolens eenvoudig.
- 10 B Aanschaf wasknijpers (*pinzas*).

WENS/EIS: ¡¡¡SCHOONMAAK VAN DE SANITAIRE BLOKKEN DOOR EEN
SCHOONMAAKBEDRIJF.!!!

Vrijdag 30 september

Tijdens het wachten op onze aflossing, Jos Spekman, Kees Marée en anderen, amuseren we ons met het verhaal over de dikke pelgrim die het plastic sokje, nodig voor de voetenmassage, niet aan kon krijgen. Hij verzocht de hospitalero hem daarbij te helpen. Dit werd beleefd van de hand gewezen. We zijn het er over eens dat de vakbond van hospitaleros dit heeft verboden.

Omdat we om 14.00 uur weer moeten aantreden gaan we om circa 12.55 uur aan tafel zonder de aflossing. Die komen ca 13.05 uur binnen. Ze hebben eerst, nostalgisch, hun bekende plekjes in Roncesvalles bezocht. Om 14.00 uur haastten we ons naar de herberg. Van een goed voorbereide, geordende en gestructureerde introductie en instructie van de nieuwe herberg kon niets meer komen.

Week 40-41: 30 september – 15 oktober 2011

Hospitaleros: Noortje en Jos Spekman, Liesbeth en Kees Marée; Jacqueline Hoijtink, Joke de Kler
Aantal pelgrims: 1477 (2010: 1289)

Hallo allemaal,

Zaterdag 1 oktober

Gisteren zijn we met zes personen rond 12.00 uur aangekomen: het weer is prachtig, boven verwachting erg warm voor de tijd van het jaar. Maar ja, in Nederland is het ook prachtig weer. De nieuwe ploeg bestaat uit Kees, Liesbeth, Jacqueline, Noortje, Joke en Jos. We hebben de groep van Frans Brons opgevolgd. Na het gebruikelijke middagmaal bij Paco werden we om 14.00 uur door de 'oude' ploeg ingewerkt. Na 15.00 uur 'vol' aan de bak met een klein beetje rugdekking. Het voelde als vanouds. Het weer was prachtig, dus geen smerige pelgrims die over de 'bult' kwamen aan lopen. Het was weer een zeer internationaal gezelschap: Australiërs, Amerikanen, Fransen, Italianen en natuurlijk Zuid-Koreanen. Om 22.15 uur kwam een stel nog 'vrolijk' aanbellen met een glas en een fles *vino tinto*. Toch maar even vermanend toegesproken, met als dank: "Wilt u nog een glaasje?" *Non, merci*.

Zaterdagochtend de pelgrims in alle rust laten vertrekken. Na het ontbijt vertrokken Lies en Jan Willem, als laatste van de vorige groep, met de bus naar Pamplona. Daarna de slaapzalen, douches en toiletten 'gekuist'. In de loop van de middag liep de eerste slaapzaal al aardig vol en later ook de tweede. Er arriveerde een echtpaar dat in Nancy was begonnen. De man met een 'aangepaste' kinderwagen, die hij door middel van twee stokken kon voortduwen of trekken. De vrouw had haar bagage in een normale rugzak. Verder was er weer de gebruikelijke stroom Zuid-Koreanen, waarvan de meesten alleen maar vriendelijk lachten en met het hoofd knikten alsof ze alles hadden begrepen. Gelukkig was er altijd wel iemand die ook nog een woordje Engels sprak. 's Avonds was er in de kerk een speciale dienst met een zangkoor met mooie kerkliederen. Na deze bijna twee volle dagen waren we aardig ingewerkt in de nieuwe manier van werken. Zoals we al gehoord hadden van vorige groepen is het flink aanpakken. Er blijft bijna geen vrije tijd meer over. De afstanden in de refugio zijn ook veel langer en we leggen vele kilometers af.

Zondag 2 oktober

Vanmorgen startte er een grote groep marathonlopers om 11.00 uur vanuit Roncesvalles naar Zubiri. Kees heeft het gezien en doet dus hierbij verslag.

Na vijfmaal hospitaleren dan toch de eerste letters digitaal op papier gezet door mij. Zondagmorgen stonden 1000 lopers en verder nog wat familie aan de start voor de halve marathon naar Zubiri. Als ik het goed begrepen heb is de marathon begonnen in St.-Jean-Pied-de-Port de week hiervoor, en ieder weekend volgt er weer een halve marathon tot ze in Santiago zijn. Voor het vertrek werd de boel wat opgevrolijkt door een man met een fluit en een trommel. Hij produceerde wat klanken waar een verklede Bask of een Bask in klederdracht wat dansbewegingen op maakte. Aangezien de oude Don Jesús weigerde het startschot te geven met een pistool, gaf hij het startsein door middel van een fluitsignaal. Daarna ging de meute op weg naar Zubiri en werd de weg weer opengesteld voor het normale verkeer.

Maandag 3 oktober en dinsdag 4 oktober

's Middags was een Spaanse vrouw de 'gebeten hond'. Ze was op het terras van Casa Sabina door een hond gebeten. Gelukkig was er een pelgrim/verpleegkundige die de wond kon verzorgen. Dinsdag zou Arno Wenekes met een groep toeristen voor een culturele rondreis komen, maar dit wordt waarschijnlijk volgende week.

Bijzonderheden van de twee dagen:

* Een loslopende hond die Jacqueline probeerde te vangen voor Marisol in verband met het chipnummer, heeft haar toch even gebeten. Gelukkig stonden alleen de tanden in haar arm en was een tetanusprik niet nodig.

* Een Amerikaan kwam totalloss aan. We hebben hem helemaal verzorgd, zelfs zijn wasje werd gedaan door Joke.

* Grote groepen met fietsers, vooral Spanjaarden, die heel veel aandacht vroegen.

* Een Deense jongen zonder geld en eten die met zijn tentje op het grasveld sliep bij de cabines. Dus wij als goede hospitaleros hem een cakeje, wat appels uit eigen voorraad en wat water gebracht.

* Peruaan die buiten onder de bank sliep, zonder eten en zo.

* Fietsers met rolkoffers, gebracht door een busje. Vooral die rolkoffers, hoe neem je die mee op de fiets?

* Een overstroomde keuken, doordat wij vergeten waren de afzuiging aan te zetten en daardoor de sprinklers in werking gingen.

* Pelgrim zonder geld om te eten, hij sliep onder de bank op het grasveld. Laten we ons goede hart spreken, of niet?

Woensdag 5 oktober

Gisteravond kwam de mist opzetten en vanmorgen was er ook nog een beetje mist. Maar daarna kwam

gewoon weer de zon. Voor ons nu al de zesde dag volop zon en warm overdag. Buitengewoon voor de tijd van het jaar. 's Morgens werd het water afgesloten vanwege desinfecteren. Dus wij de avond tevoren emmers water gevuld voor de schoonmaak. Douchen in het klooster. Dat ging ook prima. Gisteren de tweede verdieping gesloten gehouden en de laatste veertien pelgrims op de derde etage gehuisvest. Scheelt in het schoonmaken 's morgens.

Bijzonderheden:

* Twee fietsers uit Engeland kregen onze volle aandacht met name door hun outfit. De een had *dreadlocks*, die hij als een soort tulband om zijn hoofd had gedrapeerd. Ze hadden een gitaar en banjo bij zich. Ze gaven op de binnenplaats in de middag een prachtig recital voor gitaar en banjo. Daarna vertrokken ze weer naar Espinal.

* We kregen in de middag bezoek van een looper die vanuit Mont St.-Michel was vertrokken en via Santiago, Fatima en Rome weer naar Mont St.-Michel terugging. Jos heeft nog een aanmoediging in zijn dagboek geschreven. Hij sliep onderweg in een tentje in de natuur en was nu al vanaf mei onderweg.

* Rond zeven uur kwam de oude Don Jesús ons met een bezoek vereren. Jos en Joke gaven hem een hand, maar van Joke wilde hij ook nog *tres besos*. Hij probeerde af en toe Engels te spreken, omdat hij het niet wilde vergeten. Hij vond het jammer dat hij geen Koreaans of Japans sprak. Toen ik hem voor deed hoe je alleen maar "*Hasimoto, Camiseta en Yokohama*" behoefde te zeggen met de handen gevouwen en een diepe buiging, moest hij vreselijk lachen en deed hij het na. Wat een man!!!

* Twee jongens die gewoon vier bedden in beslag namen en ook nog met andere nummers. Gevolg was dat andere pelgrims naar de tweede etage moesten gaan. Later deze knullen om hun nummers gevraagd, maar eentje kon het tonen en deze twee daarna heel boos toegesproken: Kunnen jullie niet lezen, zijn jullie niet naar school geweest en haal je spullen van de bovenbedden af. Een bed is niet om natte onderbroeken te drogen!!!! Eigenlijk hadden we ze voor twee extra bedden moeten laten betalen, maar dat idee kwam pas na de boze toespraak.

Kees: tijdens een van onze gesprekken stelde ik Marisol de volgende vraag, wat schiet je nu als eerste te binnen op de vraag wat haar leukste, mooiste of meest bijzondere belevenis was. Dat was moeilijk te zeggen, er waren er velen, maar er schoot haar bijna direct het volgende te binnen: een drugsverslaafde en een dame van lichte zeden uit Mexico waren verliefd op elkaar geworden en samen hadden zij besloten om hun oude leven de rug toe te keren. Nadat dit gelukt was wilden ze als dank de camino naar Santiago gaan lopen, zo gezegd zo gedaan en op een goede middag stonden ze voor Marisol met de vraag: Wij willen vandaag trouwen, kan dat? De papieren hadden zij zelf in orde gemaakt, dus belde Marisol Don Jesús (de oude) met de vraag of hij dit ook wilde, geen probleem, het was een rustige tijd in de refugio, waarschijnlijk maart en Marisol ging op weg naar huis, dacht het wordt een sobere bruiloftmis, geen bruidsjurk en andere

franje, dus zij regelde met haar moeder dat er een boeket moest komen, die maakten zij, en ze reed daarna weer terug naar de kerk om het bruidsboeket aan het bruidspaar te geven, de tranen van de bruid en bruidegom op dat moment, die vergeet ze nooit.

Donderdag 6 oktober

Voor het eerst begon het na onze aankomst op vrijdag 30 september in de namiddag te regenen. Gelukkig waren de meeste pelgrims toen al binnen. Een vrouw uit Estland probeerde met een verhaal over gratis overnachten in de pelgrimsherberg te slapen. Het Noorse genootschap van Sint Jacob zou haar een brief sturen met de toezegging van gratis onderdak in de refugios in Spanje. Marisol was onverbiddelijk en uiteindelijk werd betaald.

Vrijdag 7 oktober

De grote dag: de broer van Kees arriveert op de fiets. Precies zijn evenbeeld. Natuurlijk is hij meer verwend dan de andere pelgrims. Hij dronk een borrel mee en zijn meegebrachte Baileys werd door ons in dank aanvaard.

Het miezert de hele dag en de zon is ver te zoeken. Het is ook aanmerkelijk kouder.

Een Israëliisch echtpaar met een baby van drie maanden in een kinderwagen wilde de eerste nacht vóór hun vijfdaagse wandeling in de refugio overnachten. Na wat overleg met Marisol mochten zij op de tweede slaapzaal op een rustige plek overnachten. Wel bijzonder dat met dit weer het stel de camino begint!!

Nederlands fietsstel, dat toch weer stiekem andere bedden had genomen op de rustige tweede etage.

Zaterdag 8 oktober

Vanmorgen miezert het weer en het volk was erg traag met weggan. Kees heeft, na de schoonmaak, zijn broer met de auto weer een heel eind terug naar Frankrijk gebracht. Hij miste dus de koffiepauze, het heerlijke eten, spinaziesoep en lamskotelet, en de soms leuke momenten tussen 14.00 en 16.00 uur. Gelukkig kwam hij weer heelhuids in de namiddag terug.

's Morgens op slag van achten komt een Braziliaans meisje, totaal verkleumd, roepend "Help me, help me" de refugio binnen. Ze was met haar ouders drie dagen onderweg geweest zonder dat ze hadden kunnen slapen en wilde nu in de refugio slapen. Maar we gingen helaas dicht en het meisje zag zich genooddaakt met haar rugzak nog door te trekken naar de volgende plaats. Haar ouders hadden zich ondertussen ook gemeld met twee fietsen in kartonnen dozen, omdat zij de tocht per fiets wilden afleggen. In de fietsenopslag hebben zij uiteindelijk hun fietsen in elkaar gezet. Vannacht blijven de ouders hier slapen en de dochter is vandaag naar Zubiri gelopen. Maar ze waren erg dankbaar voor alle zorg en aandacht!! Een groepje gehandicapten kwam met een-op-een begeleiding binnen. Ze hadden al eerder in de week gebeld of er wel plaats zou zijn.

Gelukkig konden we hen toen al geruststellen.

Een Duitse priester assisteerde tijdens de mis van 19.00 uur de drie priesters uit het klooster, waaronder de oude en de jonge Don Jesús. De kerk zat, zoals gewoonlijk, weer vol met pelgrims die vooral de pelgrimszegen heel bijzonder vonden. Met name het ritueel van 'licht uit, spot aan' voor Maria van Roncesvalles.

Zondag 9 oktober

Helaas vertrokken de pelgrims weer met regen, maar hun vertrek was gelukkig minder hectisch dan de twee dagen daarvoor.

Een vrouw zonder geld wil gratis slapen. Als ze hoort dat dit niet mogelijk is wil ze gaan bedelen. Krijgt uiteindelijk na veel tranen van een Amerikaanse vrouw € 10 voor een bed! Daarna had ze weer geluk. Omdat de voedselapparaten niet goed werken, komen er soms maaltijden uit zonder dat er betaald is. Dat wil zeggen: een iemand betaalt, maar krijgt dan niet één, maar twee of drie maaltijden.

's Avonds veel gedoe met een pelgrim die zijn sleuteltje van de locker kwijt was. Daar wij geen reservesleutels hebben en ook geen moedersleutel om de kastjes te openen, moet hij dus tot morgenochtend wachten tot 10.00 uur en Marisol het oplost. Dit is heel vervelend en dit moet anders geregeld worden!!!! (Zie oplossing in verslag 10 oktober).

Ervaringen Jacqueline als hospitalera

Hoi, mijn naam is Jacqueline en ik ben voor de eerste keer een hospitalera. De eerste week is nu ruim voorbij en tjonge, het is een enorme ervaring, zoveel indrukken, zoveel verschillende mensen ontmoeten van over de hele wereld allemaal met hetzelfde doel, mooi om te zien. Mensen die liepen voor een overleden vriend met de foto om hun hals, maakten veel indruk op mij. Er was een heel jonge pelgrim hier in huis van drie maanden oud, uit Israël, een schatje, samen met zijn ouders die hem meenamen voor een stukje camino van vijf dagen. Zo blijven er allerlei mensen en verhalen hangen maar er blijft ook heel veel niet hangen. Het is hier groot, je ziet niet iedereen, soms mis je leuke momenten met mensen en hoor je dat later van je collega-hospitalero. Ik ben veel in de wasruimte geweest en vond dat heel plezierig. Het werk is leuk om te doen, het is mooi om daar de mensen te kunnen helpen en tevens daar leuke gesprekken te hebben terwijl iemand zijn wasje doet. Nog een goeie week en dan is het voorbij, jammer maar ook wel weer lekker om naar huis te gaan met een mooie ervaring rijker.

Ervaringen Joke als hospitalera

Ik ben dit jaar voor het eerst meegegaan als hospitalera. De eerste dag natuurlijk mijn ogen uitgekeken en heel veel indrukken opgedaan. Ook wel een dag nodig gehad voordat de manier van werken en de indeling van de dag een beetje duidelijk was. De ontmoeting met allerlei soorten pelgrims is voor mij iedere dag weer bijzonder. Zoveel verschillende mensen en zoveel verschillende manieren om op pad te gaan! Mijn grootste handicap, vind ik zelf, is dat ik geen woord Spaans spreek. En dat terwijl meer dan de helft toch uit Spaanssprekende Santiagogangers bestaat. Vooral de Spanjaarden vinden het vaak maar raar dat ik ze niet versta en alleen maar kan antwoorden in het Frans, Duits of Engels. Maar gaandeweg de week leer ik toch wel een paar woorden bij en met handen en voeten kom je ook wel een eind. Omdat het seizoen al een beetje ten einde loopt is het aantal pelgrims niet meer zo heel groot, hoewel we toch nog regelmatig boven de 100 bezette bedden zitten. De verzorging hier in het klooster is geweldig, je kunt alle etenswaren bestellen die je maar wilt en in het weekend is er gebak en een lekkere fles drank! Ook het eten tussen de middag in de twee restaurants is prima, zodat ik ondanks het vele lopen en de lichaamsbeweging die je hier hebt volgens mij in gewicht ben toe genomen! De samenwerking met de andere hospitaleros is goed. Je zit natuurlijk veel bij elkaar, maar als je goede afspraken maakt is het goed te doen. Doordat de slaapkamers voor de hospitaleros over twee etages is verdeeld is er toch redelijk wat privacy.

Maandag 10 oktober

Stralend weer, met sterren in de nacht en zon overdag. De Amerikaanse vrouw van gisteren zonder geld, sprak ons weer aan 's morgens rond 06.45 uur. Ze wilde koffie van ons hebben. Wij zeiden dat hiervoor geen geld werd gegeven. Toen zei ze boos, de daklozen in Santiago gaven mij wel geld voor de koffie.

Kees en Joke hadden rond 09.00 uur, tijdens het 'schuieren', het lumineuze idee om onder het matras van de man die de sleutel van zijn kastje kwijt was, te kijken. En ja hoor, mede dankzij Santiago, werd de sleutel gevonden. Kees kon de man, die bij Casa Sabina wachtte tot Marisol aanwezig zou zijn, dolgelukkig maken en hem zijn portefeuille en portemonnee terug geven.

Inmiddels weten we dat er een moedersleutel in de la van het kantoor ligt en waren alle inspanningen van gisteravond, achteraf, niet nodig geweest. Dit was dus 'ter leringhe ende vermaeck'.

We werden 's middags 'blij' verrast door vijf pelgrims die met veel lawaai met hun rolkoffers door de gang liepen. Volgens Marisol kunnen wij en ook zij daar niets aan doen. Zij hebben een *credencial* en zijn dus pelgrim!!! Het is het beleid van de Colegiata en daarmee BASTA.

Dinsdag 11 oktober

Weer staan we op met stralend weer. Het kan niet op met de zon!! Joke en Liesbeth hebben de ochtenddienst en krijgen van een Italiaanse jongen € 2 als *donativo*, omdat hij gisteren even als Italiaanse hospitalero mocht fungeren bij de ontvangst van drie Italiaanse *peregrinas*.

Woensdag 12 oktober

Vandaag is het een speciale feestdag in Spanje. Het leger viert feest en de ontdekking van Amerika door Columbus in 1492 wordt herdacht. Daarom hadden wij wel verwacht dat met dit mooie weer er gisteren veel extra pelgrims zouden komen. Maar we hadden voor het eerst precies 72 bedden, dus de tweede en derde etage bleven gesloten. Nu kunnen wij dus ook een feestdag houden. Aangezien alle bedden ook al in de loop van de afgelopen anderhalve week verschoond waren, hadden we ook geen was meer vanaf vandaag. Wat een feest is dat. Daarom hebben we de vloeren maar eens extra gedweild.

Rond 11.00 uur zou de Nederlandse ambassadeur uit Madrid komen. Die moeten wij ontvangen en rondleiden. Helaas trapte Gerard er niet in om uit de pot van het genootschap een nieuwe outfit te kopen, dus ontvangst in ons kloffie. En toen kwam hij niet, want hij had het te druk. Al ons werk voor niets.

Wel een paar paarden die ondergebracht moesten worden. het eind van de middag kwam de opzetten. Maar 52 bedden bezet op feestdag. Het loopt nu heel snel met de pelgrims.

Donderdag 13 oktober en vrijdag 14 oktober

De pelgrims vertrokken in dichte en konden daarom de weg nog niet vinden. Sommigen waren op dit hen vroege uur ook figuurlijk de kwijt. Maar, zoals het een goede hospitalero betaamt, hebben wij deze 'dolende zielen' weer op weg kunnen helpen. We zijn nu snel met het schoonmaken en kunnen op en neer naar Zubiri.

Het blijft vandaag mistig en toch hebben we aan het eind van de dag ruim 85 pelgrims. Morgen, vrijdag, gaan Kees, Liesbeth en Jacqueline na het eten naar huis. Wij, Jos, Joke en Noortje blijven tot zaterdagmorgen. Een goede periode sluiten wij hierbij af. Wij hebben steeds in ploegjes van drie gewerkt, ons schema zag er als volgt uit:

's Morgens twee man opstaan en pelgrims uitgeleide doen. De schoonmaak met zijn allen. Van 14.00-16.00 uur ploeg 1 met zijn drieën (één in de kist, één bij de was, één bij de trap als 'schoenenpolitie').

Van 16.00 - 18.00 uur ploeg 2; van 18.00 - 19.00 uur ploeg 1; van 19.00 – 20.00 uur ploeg 2; van 20.00 - 21.00 uur ploeg 1 en van 21.00 - 22.00 uur ploeg 2. Om de dag werden de ploegen gewisseld.

Bericht voor Gerard Konings:

Ik heb getracht al de losse info die op de pc stond en wat we de afgelopen weken tegenkwamen en wat wij niet wisten, in volgorde op papier gezet. Misschien hebben jullie er wat aan als er een nieuwe handleiding wordt geschreven. Ik vond ook een werkschema, maar dat moet ieder groep maar zelf uitvinden, denk ik. In de verslagen staan ook wat losse aanbevelingen heb ik gelezen.

Aan
mist
deze
terug

mist
goed
voor
weg

ook

klaar
even

Ontvangst nieuwe hospitaleros

- 1 Uitleg lichtpaneel, alarm, sprinklerinstallatie en handdrogers in de douches.
2. Rondje door het gebouw en alle ruimtes laten zien.
3. Extra info op papier overhandigen.
4. Plek van de moedersleutel voor de lockers.

Op vrijdag na 14.00 uur is de oude groep hospitaleros stand-by en neemt de nieuwe groep het over. Oude groep installeert zich in het klooster en vertrekt aan het einde van de vrijdag of zaterdagmorgen.

Tijdschema

06.00 uur: licht aan (06.30 uur in maart/oktober).

08.00 uur: pelgrims moeten weg zijn.

08.00 - 8.45 uur: ontbijt.

08.45 -10.30 uur: schoonmaken.

Koffie drinken bij Sabina, broodzak terugbrengen naar klooster en gevulde broodzak meenemen.

13.00 - 14.00 uur: dinerwisseling op vrijdag: een week Casa Sabina en een week La Posada. 14.00 uur: herberg gaat open - één hospitalero bij de trap naar boven: 'schoenenpolitie'. 14.00-16.00 uur: bemanning balie / Marisol niet aanwezig.

14.00 - 20.30 uur: wasruimte bemensen.

16.00 - 20.00 uur: hulp bij balie en tussendoor avondeten.

20.00 - 22.00 uur: bemanning balie / Marisol afwezig.

21.00 uur: rondje toiletrollen nakijken.

22.00 uur: alle binnendeuren, ook van het washok, en de drie buitendeuren op slot. Ook de beide deuren van het fietsenhok. De afzuigkappen van de keuken uit. Lichten uit en napraten.

's Morgens tussen 06.00 en 8.00 uur:

06.30 uur: lichten aan op de slaapzalen, de gang en kantoor en eventueel muziekje aan.

Deuren openen: één buitendeur achteruitgang, één buitendeur voorkant (alleen voor fietsers); deuren van de keuken, bibliotheek, computerkamer, wasruimte en buitendeur bij wasruimte beneden.

Afzuig boven kookplaten aan. De stilteruimtes eventueel dicht laten. De wandelaars gaan alleen via de achterdeur weg, in verband met stilte op het plein voor de oude bewoners. Fietsers gaan wel door de voordeur en worden door ons begeleid naar het fietsenhok om het te openen en weer te sluiten.

07.15 uur: rondje langs de bedden.

07.45 uur: tweede rondje langs de bedden, douches, eetzaal en keuken.

08.00 uur: alle deuren dicht, boven en beneden bij de wasruimte en de afzuigkappen uit.

Dan naar boven voor ontbijt.

Schoonmaak verdiepingen één, twee en drie

* Schoonmaakpullen staan in de kast op verdieping 1 en 2 bij de herentoilet en op de derde verdieping, maar daar is geen water! (kast altijd sluiten als je klaar bent).

- * Voorraad schoonmaakmiddelen op de derde etage in het cv-hok.
- * Bedden schuieren met borstel en rechtekken en kastjes uitvegen.
- * Vloeren vegen. Daarna vloeren wassen met grote stofwisher en gele spuitbus voor de vloer gebruiken.
- * Iedere dag, per verdieping, acht bedden inclusief kussens verschoneren en wassen. Schone hoezen en slopen liggen in kasten overloop eerste en tweede verdieping. Zorg dat je zo gauw mogelijk het spul in de machines hebt. De was en het drogen duurt lang.

Sanitairblokken schoonmaken

- * Zeepdispensers zo nodig bijvullen. Toilettrollen zo nodig bijvullen.
- * Afvalcontainers legen.
- * Afvalcontainers staan achter het gebouw.
- * Trappenhuis vegen aan beide kanten van de slaapzalen.
- * Plinten afstoffen.

- * Vloer slaapzalen moppen (eenmaal per veertien dagen).

Oude refugio - Itzandegia

Werkzaamheden conform oude methode. Geen verkoop materialen – ‘verkoop’ bedden via het hoofdgebouw (€ 6,00).

Receptiewerkzaamheden

- * Pelgrims inschrijfformulier volledig laten invullen.
- * Credencial stempelen + datumstempel. Ook voor alleen een stempel het inschrijfformulier laten invullen. (statistiekgegevens voor het klooster).
- * Bedbonnen invullen en nummer op het inschrijfformulier zetten. Eerste verdieping 72 bedden; tweede verdieping 72 bedden; derde verdieping 39 bedden.
- * € 10,00 laten betalen en een deel van de bedbon meegeven - bonnummer is bednummer.
- * Schoenen in de schoenenkast, geen wandelschoenen naar boven.
- * Prijslijst losse verkoop hangt aan de balie.
- * Fietsen gaan in oude receptiehok. Iedere keer meelopen en beide deuren op slot zetten.
- * Aan het eind van de avond aantal verkochte bedden noteren op de pc boven - (snelkoppeling “totaal 2011”).
- * 22.00 uur: receptieluik dichttrekken en op slot doen – voor wat betreft het geld: zie hieronder.

- * Papiergeld mee naar boven nemen.

Geldstroom

- * Iedere avond het papiergeld van kantoor Marisol en ook uit het washok mee naar eigen keukenruimte nemen.
- * Het muntgeld blijft in het kantoor en in kistje in kast bij het washok.
- * Geldkistje uit het washok op slot achter de deur zetten. (papiergeld ook mee naar boven).
- * Donativopotjes iedere dag legen en in rood geldkistje in keukenlade doen.
- * 's Morgens enveloppe met papiergeld terug naar Marisol; zij is na 10.00 uur aanwezig.
- * Als de etensautomaten na geld inwerpen niet werken, dan gewoon uit de kas van Marisol geld teruggeven. (info komt van Marisol).

Wasruimte

- * Eén grote wasmachine en één grote droger voor de lakens en kussenslopen.
- * Voor de pelgrims drie wasmachines en twee drogers – uitsluitend te bedienen door de hospitaleros; instructie hiervoor hangt aan de muur.
- * Lege zeecontainers via Marisol laten aanvullen.
- * Was in kratje doen met naam erop – prijs wassen en drogen: € 2,70. Alleen drogen € 1,50; alleen wassen € 1,50.
- * Bij handwas de centrifuge (alleen door de hospitalero te bedienen) gebruiken voor eventueel donativo.
- * Uiterlijk tot 20.00 uur was aannemen voor de machines.

Skype bellen

- * Gratis bellen naar vaste lijnen in Europa.
- * S aanklikken.
- * Bel telefoonnummers aanklikken (links onder).
- * Blokje bovenin = Nederlandse vlag, daarna woonplaats en telefoonnummer.
- * Groene telefoonknop aanklikken.
- * Telefoon hoorn gebruiken.
- * Bij ophangen klikken op rode telefoonknop.

Losse info

- * Woensdagmorgen 08.15 uur Skype aanzetten voor telefoon met Gerard Konings.
- * Een keer in de 14 dagen inhoud donativo tellen en melden aan Gerard Konings.
- * De sleutelbossen hebben zes sleutels:
 - 1 sleutel voor de gebouw en de binnendeuren.
 - 1 sleutel voor bureau Marisol en voorraad verkoop spullen.
 - 1 apart sleuteltje voor kast met stokken.
 - 1 sleutel voor de linnenkasten op de verdieping.
 - 1 sleutel voor het fietsenhok (beide deuren).
 - 1 sleutel voor de oude refugio.
- * Erop toezien dat er boven niet wordt gewassen.
- * EHBO-spullen reserve: in de linkervoorraadkast op de eerste verdieping.
- * Als de refugio vol is dan oude refugio gebruiken: € 6,00 per bed. Een hospitalero slaapt er ook en het moet ook schoongemaakt worden.
- * Achtergebleven kleding wordt gewassen en gaat in de voorraadkast eerste verdieping.
- * Fiets van de hospitaleros is ter reparatie gebracht. Marisol weet ervan. Sleuteltje bij Marisol.
- * Bij brandalarm: als het alarm gaat: uitzetten volgens schema. De brandweer belt en dan zeggen wat er aan de hand is.
- * Alarm gaat af als er verkeerde (dus eigen aluminium pannen) gebruikt worden.
- * Telefonisch een bed reserveren kan niet. Dit kan alleen per email: alberguederoncesvalles@hotmail.com. Marisol verzorgt de inschrijfnummers en alleen met het betalingsbewijs van de bank krijgt men een bed.

- * Eenmaal per week boodschappen doorgeven van Patxi. (meestal donderdag of vrijdag).
- * Reparaties via Marisol, Pablo of Patxi.
- * Tentje mag op het grasveld bij de barakken en € 3,00 tevoren laten betalen voor het douchen.
- * Aan het eind van je periode het verslag en de aantallen aan Gerard Konings doormailen.

Aanbevelingen

- * Betere infoborden (onder andere stiltecentra worden niet ontdekt).
- * Niet overal los geschreven en getypte briefjes. Netter, en ook geplastificeerd.
- * Betere herkenbaarheid hospitaleros: shirt, button of iets dergelijks.
- * Spiegels in de slaapkamers en kledinghaken aan de muur.
- * Een goede instructie voor het gebruik van de inductieplaten in het Nederlands.

Week 42-43: 14 – 29 oktober 2011

Hospitaleros: Ria Janson (tot 24 okt.), Rina Pluim, Joop van Gool (tot 24 okt.), Gerard Zegers, Karin Stolker

Aantal pelgrims 825 (2010: 627)

Entrada

Het secretariaat heeft het zo geheten ‘koningskoppel’ (Karin Stolker en Joop van Gool) aangevuld met twee excellente, door de ballotage geaccepteerde (leerling)hospitaleras (Ria Janson en Rina Pluim). Deze prestigieuze, in de toekomst als koningsploeg te boek staande groep, is vrijdagmiddag 14 oktober, na oponthoud in Valcarlos, rond 17.00 uur moe aangekomen. De overdracht verliep daardoor niet geheel van een leien dakje. Wij hebben, opgesplitst als twee koppels, genoten van een heerlijke *cena* te midden van onze pelgrims. Daarna hebben we, nog tot tien uur functionerend en waar nodig vragen stellend aan onze voorgangers, genoten van een welverdiende nachtrust! *Nous avons dormi comme un loir* (als een zevenslaper).

Zaterdag 15 oktober

Goed uitgerust is de gehele ploeg monter opgestaan. Allereerst om 06.30 uur het licht ontstoken. Vanaf 07.00 uur hebben we gezamenlijk de vertrekkende pelgrims uitgezwaaid. Een waar feest met alleen maar complimenten. *Buen camino* in alle ons bekende talen. Stralend weer: *Dieu donné!*

Na het copieus ontbijt werkoverleg. De imposant opgezette nieuwe refugio heeft ons allen overweldigd. Om te wennen aan alle nieuwigheden viel unaniem het besluit om samen in het werk op te trekken, zodat iedereen alles aan den lijve zou ervaren. Vanavond of morgen levert dat genoeg stof op om te evalueren en een passende werkstructuur voor iedereen te creëren.

Ik werd gebombardeerd tot *Jefe Plastico* (de prullenbakken betreffende), *Jefe de Swabero* (de zwabber bedienend) en tot slot tot *Jefe Mopero* (alle vloeren bewerken met mop en water). Allemaal eretitels om trots op te zijn. Zou ik eerder klaar zijn dan een van de drie andere harde werksters, dan zou ik daar moeten invallen. In *pais* en *vree* is alles uitgevoerd. Werkoverleg en tomeloze schoonmaakdrift leidden tot een verlate koffie bij Paco (toen afwezig). Buiten zittend genoten we van de zon. Direct daarop volgde de *comida* in La Posada. Het weerzien met Pilar en haar man was hartverwarmend, het maal tongstrelend. Gesterkt door dit alles hebben we om 14.00 uur Marisol afgelost.

De eerste veertien pelgrims hebben we ordentelijk wegwijs gemaakt als waardige ambassadeurs van de *camino* (lees: het genootschap). Iedere pelgrim was uiterst content over begroeting en begeleiding, zo bleek de volgende dag bij het afscheid. Hoogtepunt van dienstbaarheid was Ria's opvang en begeleiding van een Koreaanse moeder met twee zonen van twaalf en zestien jaar. Zij vielen rond 19.30 uur, totalloss, binnen. De weg van St.-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles was voor hen een martelgang, de hulp van Ria daarentegen een zegen.

Ander hoogtepunt was het weerzien met voor ons dé Don Jesús. Ook hier was het weerzien boven alles verheven. Karin werd op beide wangen gezoend. Ook Rina, als nieuwe hospitalera aan hem voorgesteld, deelde in zijn stralende charme. Zo'n aardige erudiete man die, tijdens elke ontmoeting, bij mij wat losmaakt. Patxi in al zijn kenmerkende snelheid stak plotseling zijn neus om de deur. Natuurlijk had hij even tijd voor ons. Met zijn gulle lach en stralende ogen waanden we ons weer helemaal thuis.

Kortom, een eerste dag die er zijn mocht; een dag die op alle fronten voldoening bracht. Genietend van een heerlijk glas wijn hebben we, na 22.00 uur, in stilte in de keuken deze eerste dag geëvalueerd. Er viel geen enkele wanklank. Sterker, de koningsploeg bevestigde zijn affichering.

Zondag 16 oktober

Iedereen was weer gezond op. We hebben de pelgrims uitgezwaaid. Ook de luidruchtige corpulente Koreaan, die ons gisteren en vanmorgen continu met vragen en opmerkingen bestookte.

Gaandeweg kom ik er achter dat twee collega's mij mijn eretitel *Jefe de Plastico* hebben ontnomen. Karin en Rina zijn om 07.45 uur begonnen de plastic zakken te vervangen. Het mes willen zij aan twee kanten laten snijden: 1) alvast beginnen met de werkzaamheden. 2) de nog aanwezige pelgrims manen dat ze om

08.00 uur beslist buiten moeten staan. Later vertrek impliceert immers meehelpen, wat ze gisteren bij aankomst als informatie hebben mee gekregen. Dat helpt!

Tijdig belanden we op Paco's terras in de zon. Hij is er en we laten hem buiten onze koffie serveren met als bedoeling een verrassing. Op een geschuurd plankje heb ik drie paar klompjes geplakt met de kleuren rood, wit en blauw, onze vlag symboliserend. Met enkele woorden waarbij koningin Beatrix en prinses Maxima aangehaald worden, heb ik het hem aangeboden onder voorwaarde dat dit een prominente plaats achter de bar krijgt, tenminste gedurende onze twee weken. Met zijn pretoogjes en bulderende lach heeft Paco dit over zich heen laten komen en plaatst hij het kleinood zichtbaar voor de rij flessen boven de bar. Bij onverwachte controle zal blijken wat zijn belofte waard zal zijn. Het kan niet meer stuk de komende weken!

Vlak voor het eten draait de camper van Rina's burens in Harlingen het parkeerterrein op. Een verrassing! Natuurlijk hebben ze samen elders geluncht en heeft ze hen daarna rondgeleid. Ria, Karin en ik hebben gedurende ons middageten ook een wonderlijke ontmoeting. Halverwege ons maal worden we door de eigenaar van La Posada voorgesteld aan niet minder dan de oud-ambassadeur van ons land in Spanje met de vraag of hij, een glas bier in zijn hand, bij ons mag aanschuiven. Deze eer laten we ons niet ontgaan. Inmiddels gepensioneerd en in de buurt van Madrid wonend, heeft hij een goede kennis in Pamplona en frequenteert hij regelmatig Roncesvalles. Nieuwsgierig naar onze motivatie en werk, leggen we hem onze aanwezigheid hier uit. Of ik deze ontmoeting en zijn naam in het verslag mag vermelden vraag ik hem beleefd. Met een royaal gebaar geeft hij zowel zijn goedkeuring als zijn naam: Van Hellenberg Hubar. Hij biedt zelfs aan, indien gewenst, een lezing voor het genootschap te geven. Hoe rijk is het leven van een hospitalero. Zijn tijd is kostbaar, zijn vriend wacht en hij neemt spoorsslags met de nodige egards van ons afscheid. Dat komt goed uit want het loopt tegen tweeën: *trabajo!!*

Een rustige middag, behalve wanneer plotseling blijkt dat de deur van de mannendouches annex toiletten in het slot is gevallen. Dat geeft in eerste instantie de nodige problemen op de zondag! Marisol lost om 16.00 uur het probleem simpel op door extra hard aan de deur te draaien... Weer wat geleerd! Op de avond tellen we 45 pelgrims waaronder twee aardige Nederlanders. We kunnen ieder de gewenste aandacht geven. Dat leidt soms tot komische verhalen en bijzondere anekdotes. De avonden worden

frisser. Iedereen gaat op tijd naar bed, de deuren worden gesloten en het bureau op slot gedraaid. Er heerst rust in de tent wanneer ik het licht uitdraai...

Maandagmorgen hebben Karin en Ria vroege dienst.

Maandag 17 oktober

Om 05.30 uur gaat de wekker en Karin start, zoals zij dat roept, onder de pomp (lees douche) en ik volg om 06.00 uur. Als wij om 06.30 uur de lichten ontsteken en deuren ontsluiten blijken al enkele pelgrims gereed om direct bepak en bezakt de complete duisternis in te gaan. Dit is trouwens een heel leuk moment van de dag omdat iedereen in het voorportaal, zowel de pelgrims als de hospitaleros, elkaar daar treffen. In deze herberg ontbreekt het de pelgrim aan niets en dat laten ze ook merken. Maar dan is het 08.00 uur en we zijn streng, dus iedereen moet op pad gaan.

Wij ontbijten en maken een werkverdeling. Karin en ik zouden de slaapzaal eerste verdieping doen. Ik doe een nare ontdekking met grote gevolgen. De bedluis wil ook van onze mooie herberg profiteren en heeft wat vriendjes meegenomen. Bij het inschrijven hadden we al vernomen dat dit zich ook in Frankrijk bij verschillende herbergen had voorgedaan. Wat nu? We gaan zorgvuldig te werk, maar we twijfelen er aan of dit afdoende is. Na overleg met Marisol wordt besloten een gespecialiseerd bedrijf in te schakelen om de zaal te ontsmetten. Onze eerste verdieping zouden we dan op slot doen en de tweede verdieping voor de pelgrims gebruiken. Daar we aan het eind van het seizoen zitten zullen we hierbij waarschijnlijk geen probleem hebben, want de belangstelling voor de tocht naar Santiago loopt in de oktobermaand wel terug. Intussen hebben we wel al diverse lakens op hoge temperaturen gewassen. Iedereen is druk in de weer. De Jefe de Plastico heeft zijn taak, Rina geeft blijk een goed organisatievermogen te hebben bij zulke extremiteiten en er wordt door ons allen hard gewerkt, zowel bij de wasmachines, als in de slaapzalen en de douches en wc's, om deze vervelende situatie de baas te kunnen. Om 12.00 uur besluiten we toch nog even koffiepauze te nemen in de zon op het terras bij Paco, waarna we om 13.00 een heerlijke lunch krijgen bij restaurant La Posada. Onze dienst begint weer om 14.00 uur en druppelsgewijs komen de pelgrims binnen, maar we wachten op de grote stroom pelgrims, die per bus uit Pamplona komt. Het weer blijft fantastisch en vandaag ontvangen we dan ook 53 pelgrims. Via het klooster wordt ook nog geregeld dat in de oude herberg 83 leerlingen onder leiding van hun leraren mogen verblijven. Die herberg wordt ook door ons schoongemaakt.

Iedere pelgrim heeft zijn eigenaardigheden, maar nu is er een Duits echtpaar, dat onder valse voorwendselen bepaalde privileges probeert te krijgen. Hierbij is iedere hospitalero de klos. Zelfs bij de laatste suggereert hij dat hij claustrofobie heeft en niet in zo'n ruimte met vier personen kan slapen. Hij heeft zijn zin gekregen en ja... we hebben het te laat ingezien. En passant krijg ik nog een liefdesverklaring van een Fransman Paul en in een tekening voor mij gaf hij er vorm aan.

's Avonds om 22.00 uur sluiten we alles af, lichten uit en trekken we ons terug voor de werkbespreking onder een glas wijn of pacharanes. Dinsdag hebben Rina en Joop vroege dienst.

Dinsdag 18 oktober

Het wordt een exclusieve dag en niet alleen omdat het schoonmaakbedrijf voor de bestrijding van de bedluisjes zou komen, maar ook omdat we vandaag een tochtje langs de camino vanaf de Ibañetapas gaan maken. Veel tijd is er niet, maar na het werk en de koffie gaat Joop met zijn drie dames in de auto naar boven. Bij het monument gaan we rechtsaf de bergen in. De vele bochten, de vergezichten en hoog in de bergen de vale gieren, de kleurschakeringen in de herfst, het zicht op ons klooster geven het tochtje op een klein stukje op de camino een extra accent. Om 13.00 uur moeten we wel terug zijn voor de iedere dag weer goed verzorgde lunch. Als ons werk om 14.00 uur begint heeft iedereen zijn/haar taak. Er wordt besloten dat de eerste verdieping niet wordt gebruikt en dat alle pelgrims op de tweede verdieping een bed krijgen. Marisol wordt door Joop afgelost. Het is erg druk met inschrijvingen, lopers, fietsers en ook vooral Spanjaarden die met de bus uit Pamplona komen en op weg naar Santiago willen gaan. Toch maken we iets bijzonders mee, want een Belgisch echtpaar komt met het bericht dat een jonge Australiër op de weg, waarvan wij 's morgens zo genoten hadden – niet meer verder kon lopen. Hij had er al een paar uur gelegen. De vrouw blijft bij hem en de man komt met dit bericht binnen. Het wordt steeds donkerder buiten en ook kouder. Er wordt dan ook direct actie ondernomen en ieder op eigen wijze. Joop haalt hem en de Belgische

vrouw met zijn auto van de berg. Rina – met haar medische achtergrond – zorgt voor de eerste controle van hem bij binnenkomst in de herberg, een arts wordt opgeroepen, in verband met onderkoeling en een onregelmatige hartslag, medicijnen worden verstrekt, Joop slaapt bij hem en houdt controle die nacht. Al met al is het een enerverende dag. Er zijn vele inschrijvingen, 63. Het is dan ook noodzakelijk dat we deze emotionele dag besluiten met een goed gesprek bij een glas wijn of pacharanes. Al snel gaat Joop naar bed, want hij heeft ook de controle over ‘onze patiënt’, Karin volgt om 24.00 uur en Rina en ik volgen pas om 01.15 uur en laten twee lege flessen op de tafel achter. Woensdag hebben Rina en Karin de beurt.

Woensdag 19 oktober en donderdag 20 oktober

Gelukkig heeft onze ‘patiënt’ goed geslapen en (helaas) gesnurkt, waardoor Joop zeer slecht sliep. Maar we zijn blij dat het allemaal goed lijkt af te lopen en na het ontbijt brengt Joop de man naar de medische post in Burguete voor een laatste controle. In de herberg is het gebruikelijke ochtendprogramma van start gegaan: controle van de bedden en het schoonmaken van het sanitair. Omdat we immers aan het eind komen van het seizoen, denken we ook aan het ‘winterklaar’ maken van de herberg. Op de zolderetage haalt Ria de lakens van de bedden gevolgd door de blauwe hoezen van de matrassen. Ook die gaan de machine in en na droging weer om de matrassen. De lakens liggen op de planken in de kasten van de eerste en tweede etage te wachten op het nieuwe seizoen. Vooral Ria, die het leeuwendeel van deze enorme klus heeft verricht, kan tevreden terugkijken op een schone etage: de deur kan dicht! In de oude herberg waar de groep schoolkinderen heeft geslapen moet ook alles nog schoongemaakt. Nadat Rina en ik de bedden hebben gecontroleerd en de vloer hebben geveegd, doe ik de kelder en het sanitair, een vertrouwde klus die me in gedachten terugvoert naar de vele keren die ik daar gewerkt heb in voorgaande jaren. Bij het naar boven lopen sta ik stil bij de tafel en denk aan de vele momenten van contact met pelgrims die we daar in die haast huiselijke sfeer zo vaak hadden, een sfeer die ik nu wel mis. Hoe anders is het nu in de, inderdaad, prachtige herberg, terecht door velen als een soort ‘Hilton’ aangeduid, waar we allemaal op heerlijke bedden liggen, de pelgrims zelfs kastjes hebben voor hun spullen, en wij schitterende appartementen met een afwasmachine! Een van de positieve veranderingen is het contact dat we met Marisol hebben. Haar ‘kantoortje’ bevindt zich nu in de herberg waardoor we elkaar de hele dag zien en spreken.

Vrijdag 21 oktober

Vrijdagmorgen, na zeer drukke dagen in verband met wisseling van de etages na alle luizenellende zijn we na het ontbijt vertrokken naar de *supermercado* in Pamplona. We hebben ons verwend met tassen vol Spaanse artikelen en lekkernijen. Het was heerlijk even de sop emmers te verwisselen voor dit uitje.

Terugkomend zijn we weer aan de slag gegaan en begonnen met het winterklaar maken van de tweede

etage. Vandaag hebben we 39 gasten en het lijkt wel of de eerste pelgrims de sfeer van de dag bepalen. Vandaag is er door velen gekookt en er kwamen zalige geuren de gang in. De sfeer in de eetzaal was supergezellig en sfeervol. Kenmerkend voor de dag is de temperatuur, vanmorgen was het koud, -3° Celsius, en vanavond was de vrieslucht sterk aanwezig. Al met al geeft het een prachtig beeld van de herfst. Nog steeds melden zich iedere dag een aantal Nederlanders.

Zaterdag 22 oktober

Deze ochtend begon, na het vertrek van de peregrinos, met een onrustig ontbijt. Joop voelde zich niet gemakkelijk. Na het ontbijt zijn we begonnen met het schoonmaken van de gebruikte eerste etage en met de voorbereiding van het winterseizoen op de tweede etage, namelijk het wassen van de blauwe bedhoezen. De derde etage is klaar.

Om 10.30 uur zaten we aan de koffie in Casa Sabina en Joop valt neer in de hal met een koffie in de hand en is buitenkennis. Eerste hulp door ons eigen team, 112 gebeld, passerende arts ondersteunt ons, ambulance komt en Joop in de ambulance naar Pamplona met hartproblemen. Nadat we de hele middag daar hebben doorgebracht en alle onderzoeken afgehandeld zijn, mag Joop met ontslag. De grote hoofdwond is hier te managen en vijf dagen rust (voor Joop!!). Onder onze regie moet dat mogelijk zijn. Joop heeft genoeg vertrouwen dat dit kan.

Hier in de refugio is alles verder goed verlopen met Karin en Ria, we hadden van hen telefonische support gehad in het ziekenhuis. Op zich ook wel weer een ervaring de Spaanse SEH mee te maken in een academisch ziekenhuis.

Morgen zullen we onze jongste gast mogen verwelkomen... drie maanden oud en gaat mee over de camino. Een dag met veel tegenstellingen. De noodzakelijk rust van Joop maakt van hem de komende dagen dagreporter.

Zondag 23 oktober

De laatste zin van 22 oktober moet worden bijgesteld. Slechts een dag zal ik rapporteren. Door mijn verplichte rust (me vergalopperen kan niet omdat de drie fantastische hospitaleras als honden over mij waken!) heb ik nauwelijks contact met de aangekomen pelgrims. De hospitaleras kunnen hieronder aanvullen indien gewenst.

Een complicatie met gevolgen. Mijn vrouw Marja belde dat schoonmoeder vannacht is overleden. Daarom verlaat ik morgen mijn post hier en ga met Ria om circa 15.00 uur met het vliegtuig via Biarritz naar Rotterdam. Ria had al geboekt na een week hospitaleren, zoals afgesproken. Eén van mijn zonen brengt Ria van Rotterdam naar Laren en mij naar ons huis in Naarden. Goed geregeld dus.

Vandaag om 08.00 uur opgestaan. Iedereen heeft gelukkig goed geslapen. Ik mag mee ontbijten maar verder... *nada!* Zij werken en ik? Krantje in de zon. 10.30 uur koffie buiten op het terras bij Sabina. Iedereen is even aardig, troostend en meelevend. Na de koffie bel ik mijn zus die mijn familie inlicht. Ik stuur een mail naar mijn schoonzussen en -broers en heb contact met mijn kinderen. Emotioneel.

Patxi heb ik beneden ontmoet en alles uitgelegd. Hij brengt mij naar beide 'Donnen' Jesús die mij condoleren; een warme ontmoeting. In de pelgrismis wordt mijn schoonmoeder herdacht. Ik beleef door deze geste dankbaar mijn katholieke achtergrond.

Gezamenlijk voor het laatst *comida* in Casa Sabina. Ik neem *merluza* (heek) want dat kennen we nauwelijks in Nederland. Na het eten een dut (geen dutje!) van twee uur. Een wandeling voor een aantal foto's van de omgeving vanaf het weggetje naar boven achter de oude refugio.

Avondmaal in onze keuken en met Ria naar de mis. Rina zet onze foto's op de computer. Ik schrijf dit laatste verslag dat mogelijk wordt aangevuld met belevenissen van onze drie uitmuntende en lieve hospitaleras Karin, Ria en Rina. Morgen blijven Karin en Rina achter... *ainsi soit-il*.

Maandag 24 en dinsdag 25 oktober

Zoals al gemeld zijn we vanmorgen met de auto van Joop naar Biarritz gereden om Joop en Ria naar het vliegveld te brengen. Gezamenlijk een kopje koffie gedronken, elkaar uitgebreid gedag gezegd en bedankt voor de week die vol verrassingen zat, maar waar we met elkaar heel goed uitgekomen zijn. Fantastisch de

inzet van Ria, met haar 78 jaar, dit nog te doen als volwaardig teamlid. Joop wordt met een zorgelijke blik nagekeken.

Maar voordat het zover was hebben we nog al wat moeite gehad de gasten om 08.00 uur - plat gezegd - de deur uit te krijgen. Om 07.45 uur begon een grote Franse familie nog eens uitgebreid te ontbijten met alles er op en er aan met eigen servies uit de auto. Reageerden niet gezellig op ons verzoek op de klok te letten, terwijl juist wij gisteravond deze familie nog heel laat hebben ontvangen en hun nodige wensen glimlachend hebben ingevuld. Vandaag veel Franse gasten, alle peregrinos hebben vandaag in de stromende regen gelopen en er stond een ongelooflijk harde wind. Het was bikkelen vandaag.

Vanuit het klooster hebben we vandaag extra ondersteuning gehad, maar samen zullen wij de resterende week zeer zeker goed kunnen managen, de onverwachte wendingen van de dag daar gelaten. De dag afgesloten met tien Spaanse mountainbikers die om 21.30 uur met veel geweld binnen kwamen voor een stempel, veel lawaai, veel gekocht, sponsorkleding aan en slapen in het hotel aan de overkant. Wat je daar ook van mag vinden, ze waren wel het aanzien waard. De dag afgesloten met een kus van een dankbare Fransman die de was schoon gevouwen in zijn mandje vond. Dat maakt de dag weer goed.

Vandaag (de 25ste) begon Karin de dag met een kus van dezelfde Fransman voor alle hier ervaren gastvrijheid. Hier doen we het voor, denk ik. Om 07.45 uur kwam nog een Spaanse mijnheer gepakt en wel met zijn wasje onder de arm melden dat zijn wasje nog even gedaan moest worden. Je leert hier deze weken in ieder geval zeer vriendelijk glimlachen.

We hebben een werkplan gemaakt voor de komende week en even de handen uit de mouwen gestoken. Alle 36 bedden aan de linkerkant op de eerste etage verschoond en gewassen zodat we alles netjes achterlaten en tijd hebben mogelijke nieuwe verrassingen op te vangen. Voor de lunch een frisse neus gehaald en bij aankomst om 14.00 uur waren de eerste gasten alweer binnen.

Woensdag 26 oktober

Iedere dag heeft wel weer een verrassing. Vanmorgen wilden velen vertrekken uit de deur tegenover de keuken, wie daar dan mee begint? Voor 08.00 uur was iedereen vertrokken, daarna konden wij de sopronde doen.

Met alle aanwezige behandel- en geneesmiddelen naar de apotheek geweest en alle door hun niet geleverde medicatie daar voor vernietiging achtergelaten. Er waren veel achtergelaten onbekende tabletten, zalfjes, crèmes, et cetera. Er is een overzichtslijst gemaakt (ligt in de kast) met een controlekolom van alle aanwezige artikelen. Marisol zal deze vertalen in het Spaans. Op alle artikelen staat in het Nederlands waarvoor het is.

Klein tochtje gemaakt naar het vlakbij gelegen kleine kerkje van Maria del Arce dat een reuze restauratie blijkt te hebben ondergaan, zodat een groot deel van de charme wel verdwenen is; je kunt ook te veel restaureren. Daarna lunch in Casa Sabina waarna we weer overgingen tot de normale werkzaamheden. Er zijn maar 30 gasten, allemaal erg aardig en met behoefte aan een praatje. Het is heel goed te doen met z'n tweeën maar door de lange afstanden en verschillende etages soms wel lastig alle vragen op te vangen.

Het is vandaag erg koud! Er staat een harde wind pal op de voordeur, die constant open geblazen wordt ondanks de stenen die er achter liggen om de kier zo klein mogelijk te houden. In de tien dagen dat we hier nu zijn is het zomerse weer bij aankomst veranderd in puur winterweer nu. Alleen de sneeuw ontbreekt nog, maar laten we hopen dat wij die niet meer te zien krijgen! We sluiten de dag af met het lezen van lieve mailtjes van Joop en Ria die weer thuis zijn. Joop doet het kalmpjes aan!

Donderdag 27 oktober

Het heeft gisterenmiddag en -avond enorm hard gewaaid, volgens Patxi de oorzaak dat de verwarmingsapparatuur, ook verantwoordelijk voor het warme water, uitgevallen is. Vorige week hadden we ook al een avond en ochtend geen warm water na harde wind, vervelend voor iedereen. Het is de laatste ochtend dat we samenwerken, immers morgen gaat Rina naar Madrid en zaterdag ga ik weer naar huis. Beide ochtenden wordt ons werk dan door de mensen van hier overgenomen. We hebben alles dus nog eens

heel goed schoongemaakt en overal de puntjes op de i gezet. Het is toch opvallend hoe vaak mensen spullen in de badkamer vergeten, we hebben weer een hele kast vol shampoos, deodorants, tandpastatubes en bodycrèmes. Rina heeft er een greep uit gedaan en in een glazen schaal op de vensterbank in de badkamers gezet. Het was een onaangename dag, met (mot)regen en vanmorgen nog een stevige wind, met als gevolg dat de mensen moe en koud binnenkomen. Gelukkig zijn het er niet veel, maar de wasmachines en drogers draaien weer op volle toeren.

Mijn eerste weken vrijwilligerswerk hier in het klooster. De gedachte veel pelgrims te spreken is niet ingevuld omdat deze uit het zicht zijn na het inchecken. Het werk in de wasserij gaf nog de meeste mogelijkheden contact te maken met de pelgrims. Een bijzondere ervaring deze roerige weken.

Vrijdag 28 oktober

Aan mij (Karin) de eer het laatste verslag van onze hospitaleerperiode te schrijven. Na het vertrek van de pelgrims, een snelle ronde langs de bedden en een ontbijt, vertrokken Rina en ik vanmorgen naar Pamplona.

Als Nederlanders denk je toch dat een treinkaartje Pamplona-Madrid geen probleem moet opleveren en dat reserveren niet nodig is, maar niets blijkt minder waar. Rina heeft het laatste (eersteklas)kaartje voor de trein van 11.45 uur, jammer, want dat wil zeggen dat we geen tijd meer hebben om de stad in te gaan en gezellig samen te lunchen. We volstaan met een kopje koffie bij het station en nemen al snel afscheid. Het voelt een beetje als het verhaal van Agatha Christie van de tien kleine negertjes; ik ben de laatste van ons groepje. Aangezien ik vlak langs de Leclercq kom, kan ik het niet laten even binnen te wippen. Natuurlijk vind ik nog wat leuke dingen. Daarna snel in de auto en om 13.30 uur ben ik terug in de refugio samen met de

regen die de hele dag is blijven stromen. Er heeft zich in de tussentijd nog geen pelgrim gemeld om te overnachten, maar na tweeën wordt dat anders. Vlak na elkaar komen er verschillende mensen aan die vanmorgen in St.-Jean-Pied-de-Port zijn gestart. Er is een leuke band onderling en met enkele van hen heb ik een gesprek. Een jonge vrouw uit Engeland heeft een ontroerend verhaal: in juni heeft ze een miskraam gehad in haar zesde maand. Ze heeft de as van het kindje bij zich en wil op verschillende plaatsen op de route, die ze al heel lang wilde doen, een deel van de as achterlaten. Vanmorgen heeft ze dat gedaan bij het Mariabeeld boven. En zo heeft iedereen weer een eigen reden om deze tocht te maken, bijzonder als de mensen hun verhaal met je willen delen. Net als ik denk dat dit wel de leukste dag is wat pelgrims betreft, moet ik mijn mening gaan bijstellen: het is vrijdag 28 oktober en er komen een aantal vrije dagen aan in verband met Allerzielen en Allerheiligen, de Spanjaarden gaan op pad en lopen (een deel van) de camino. Tot even voor tien komen ze binnen en hebben een hoop praatjes en herrie, en zijn zeker nog geen pelgrims, wat een verschil met de mensen die eerder binnenkwamen, al moet ik eerlijk zeggen dat er ook erg aardige Spanjaarden bij zijn! Toch loop ik als een schooljuffrouw de bedden langs om 22.45 uur, want het blijft rumoerig en ik dreig enkele lieden buiten te zetten in de hoop dat dat helpt. Ik pluk ook nog een mevrouw uit de badkamer die daar op haar gemak haar haar staat te doen en een meisje dat suf genoeg net voor onze (hospitalero)deur en telefoongesprek gaat houden! Nu om 22.53 uur lijkt het eindelijk stil te zijn en is het de hoogste tijd om af te sluiten, immers ik wil morgen vroeg vertrekken om op een redelijke tijd en (net) voor donker thuis te zijn. Het waren roerige dagen, onze twee weken hier. Dat Joop ziek naar huis moest gaan was wel erg jammer! Na alles wat er gebeurd is zou ik haast het eerste incident alweer vergeten: de bedbugs! Het doet me denken aan een rijmpje dat ik ooit op de camino leerde van een Engels meisje dat samen met haar vader, broer en zusje ook onderweg was naar Santiago:

Sleep well, sleep tight

*Hope the bedbugs don't bite
But if they do
Bite them too!*

Adios y buen camino para todos!
Karin

P.S.: De tomaten/paprikasoep die ik al een paar keer gemaakt heb, valt in goede aarde hier (Marisol vindt het heerlijk), dus hier het recept:

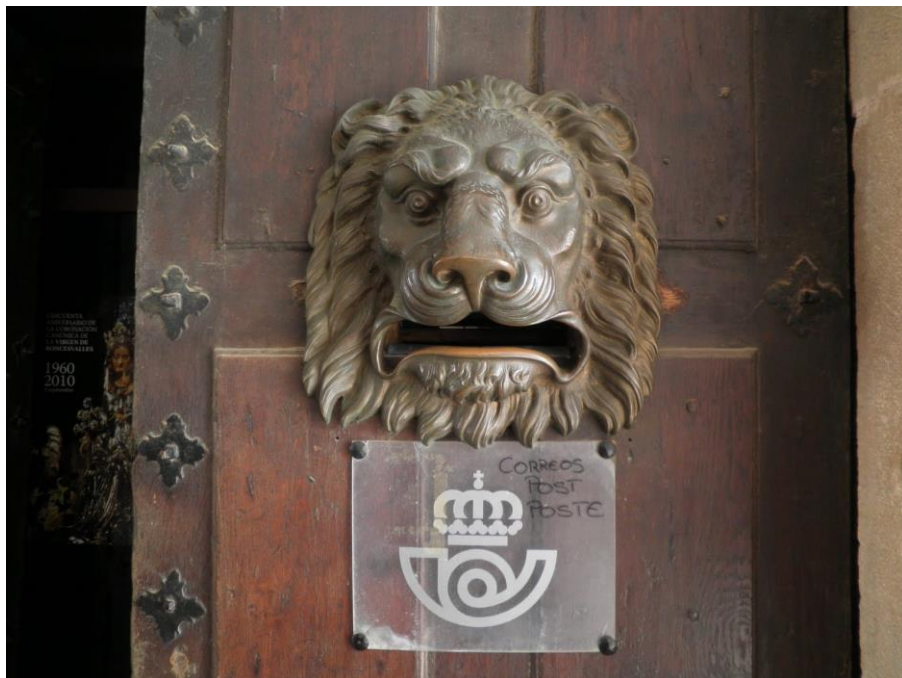
Ingrediënten: 6 tomaten, steelaanzet verwijderd en in stukken gesneden. 3 rode paprika's, uiteraard door Patxi geleverd en dus van die lekkere grote Spaanse, ook in stukken. 1 grote aardappel, geschild en in stukjes gesneden. 2 middelgrote uien, ook in stukjes. 2 teentjes knoflook, olijfolie, zout, peper, paprikapoeder, scheutje balsamico-azijn, eventueel een bouillonblokje en suiker, (er staat ook een grote verpakking met gemalen rozemarijn in de kast, kan er natuurlijk ook door). 1 – 1,5 l kokend water.

Bereiding: Verhit wat olijfolie in een grote pan, fruit daarin op een middelhoog vuur (nou ja, dat mag hier natuurlijk niet) de uien, voeg de aardappel en de knoflook toe, en laat in een minuut of 5 een beetje kleur krijgen, wel steeds roeren om het niet te laten aanbranden. Doe dan de paprika en de tomaat erbij. Roer het goed door, en wederom een minuut of wat pruttelen. Voeg dan een beetje zout, een schepje suiker toe en de andere ingrediënten naar smaak. Leng aan met kokend water en laat een minuut of twintig pruttelen op een lage stand. Staafmixer gebruiken en klaar is de soep! Geraspte kaas erop is ook erg lekker.

Week 44-45: 28 oktober – 10 november 2011

Hospitaleros: Wil en Gerard Siemes, Bernadette Baak (4 nov. – 10 nov.), Pieter van de Ven (4 nov. – 10 nov.)

Aantal pelgrims: tot en met 9 november: 199 (2010 tot en met 2 november: 146)

Door de verwachte extra drukte dit jaar met pelgrims heeft het klooster het genootschap gevraagd om ook de eerste twee weken van november nog te hospitaleren. Het was de bedoeling dat we met zijn vieren zouden gaan namelijk Pieter, Bernadette, Wil en Gerard. Een dag voor vertrek naar Roncesvalles moesten Bernadette en Pieter even afhaken in verband met een sterfgeval in de familie. Wil en Gerard zijn de eerste week alleen in Roncesvalles en als het nog zo druk blijft als wordt verwacht, komen Bernadette en Pieter later in de week nog na.

Zaterdag 29 oktober

De aankomst in Roncesvalles is iedere keer weer een warm onthaal door Patxi, Marisol, Eurne en Paco van Sabina. Na overnacht te hebben in L'Esperon komen we rond 09.30 uur in

Roncesvalles aan. Karin is nog als enige aanwezig om ons even wegwijs te maken in de nieuwe herberg en

hoe een en ander werkt, en dat is prima gelukt. Vorig jaar hadden we al een beetje kunnen zien hoe een en ander er in de nieuwe herberg uit zou gaan zien, maar nu was het echt gereed. Het ziet er perfect uit. Ook de pelgrims zijn enthousiast over de nieuwe herberg. Vooral degenen die al langer onderweg zijn en door Frankrijk zijn gekomen zijn erg verrast als ze hier aankomen. Het is prachtig weer en volgens de weersverwachtingen blijft het ook nog tot maandag zo. Na de lunch bij Sabina gelijk

aan de bak achter het gigantische bureau. Het is behoorlijk druk in Roncesvalles met toeristen, de Fransen hebben herfstvakantie en de Spanjaarden hebben 1 november een vrije dag (Allerheiligen). 's Avonds zijn

er in totaal 68 pelgrims, waarvan veel Spanjaarden die het niet gewend zijn dat de deur om 22.00 uur dicht gaat en het licht uit gaat, maar om 22.15 uur is het rustig, nadat iemand *silencio* geroepen heeft. De langslapers hebben vannacht één uur extra omdat de klok één uur wordt teruggezet van zomertijd naar wintertijd.

Zondag 30 oktober

Vanochtend bij binnenkomst een zucht van Marisol toen ze de berg inschrijfformuliertjes van de vorige dag zag, het lijkt wel zomer, zoveel. De vorige avond zijn tientallen Spanjaarden langs geweest voor een stempel of *credencial*. Vanochtend rond 08.15 uur was iedereen weg en zijn we met de

schoonmaakwerkzaamheden begonnen. Gisteren hebben de Spanjaarden schoongemaakt omdat Karin alleen was. Het is nog wel even zoeken waar alles ligt en het ritme weer te vinden. De stofzuigerzak zit vol en zuigt nauwelijks, er zijn geen zakken te vinden. Patxi moet deze uit Pamplona meenemen. En om toch te kunnen zuigen maken we de zak maar met de hand leeg in de hoop dat hij niet scheurt. 's Avonds belt Pieter dat hij en Bernadette pas vrijdag in Roncesvalles kunnen zijn.

Dinsdag 1 november

Vandaag Allerheiligen, een feestdag in Spanje. De Amerikaanse mevrouw die gisteravond met de bus uit Pamplona kwam, wil haar zware weekendtas terugsturen naar New York en vraagt waar dat kan. We moeten haar teleurstellen dat vandaag alles gesloten is en de eerstvolgende plaats waar dit

mogelijk is, is Pamplona. Dan neemt ze een taxi naar St.-Jean-Pied-de-Port en wat later blijkt dat ze haar zware weekendtas bij het bureau Office de Tourisme in bewaring heeft gegeven. Dan krijgen we 's avonds nog een ongewenste bezoeker, een hond die kennelijk op zoek is naar zijn baasje en gelijk naar de eerste etage vliegt. Vanuit de receptie is het niet te zien als er een hond naar binnenkomt. Met zachte dwang lukt het de hond naar buiten te krijgen. De (laminaat) traptreden zijn spiegelglad voor de hond. Dan hebben we ook nog een Mexicaans echtpaar, waarvan de man 83 jaar is en er vitaal uitziet. Zij nemen nog een dagje Roncesvalles extra om wat bij te komen en de omgeving te verkennen. Wel bijzonder voor iemand van 83 jaar om dit aan te durven.

Donderdag 3 november

Het is vandaag bijzonder slecht weer, veel regen, harde wind en natte sneeuw op Col de Lepoedre. Het weer is totaal veranderd ten opzichte van een paar dagen geleden. Vanochtend twee Spanjaarden die van Roncesvalles naar St.-Jean-Pied-de-Port wilden lopen: ze kwamen na twintig minuten al weer terug, door en door nat. Het was nauwelijks te doen door de harde wind. Na zich omgekleed te hebben willen ze nu via de weg naar St.-Jean-Pied-de-Port lopen. Ook dan komen ze na een half uur weer terug, zeggen dat het niet te doen is en besluiten dan maar om naar Zubiri te gaan. Later bij de koffie bij Sabina komen we de Amerikaanse mevrouw met haar zware tas weer tegen. Zij zit te wachten op een taxi naar Larasoña in de hoop dat daar wel een mogelijkheid is om de bagage terug te sturen. Gisteravond kwam ze doodvermoed en op sleeptouw genomen door mede-pelgrims uit St.-Jean-Pied-de-Port terug. We hebben vandaag ook wat pelgrims die problemen maken, omdat de hond niet naar binnen mag. Iedereen begint zich ermee te bemoeien. Eburne suggereert het bij Sabina te proberen, maar even later komen ze terug, daar mag de hond ook niet naar binnen. Dan stuurt Eburne ze door naar Burguete om het daar te proberen. Om 21.00 uur komt nog een pelgrim binnen, hoe hij is gekomen is onduidelijk, hij zegt dat hij uit de kerk is gekomen. Als we hem de huisregels hebben verteld en dat hij morgenvroeg uiterlijk 08.00 uur de herberg moet verlaten omdat we dan beginnen met schoonmaken, blijkt dat hij dat niet van plan is. Hij wil morgenvroeg eerst zijn kleren met de hand gaan wassen en het kost wat moeite hem daarvan te overtuigen dat hij toch echt om 08.00 uur

weg moet zijn. Het aanbod om het in de machine te doen slaat hij af. Van Edurne geleerd hoe je lastige pelgrims moet behandelen, laat ze maar kletsen, ze gaat gewoon met haar werk verder. Vandaag ook een sms'je van Bernadette en Pieter dat zij vrijdag om 16.30 uur in St.-Jean-Pied-de-Port aankomen.

Vrijdag 4 november

Vanochtend bij Sabina aan de koffie zitten ook mensen van de ambulance die belangstellend informeren hoe het met de hospitalero gaat die zij twee weken geleden hebben vervoerd. Het enige wat we weten dat hij weer thuis is en dat het naar omstandigheden weer goed met hem gaat.

Vanmiddag om 16.30 uur kwamen Bernadette en Pieter aan in St.-Jean-Pied-de-Port en werden opgehaald door Gerard. Ze konden gelijk aan het werk, er waren die avond 27 pelgrims. Het weer was erg slecht gedurende dit weekend. Heel veel regen. De pelgrims kwamen nat en verkleumd aan. Zaterdag kwamen er ook weer 22 pelgrims moe, nat en onderkoeld binnen.

's Avonds kwam Robert bij ons bibberen. Hij was duidelijk ontdaan en nog duidelijker was dat hij bij Sabina te diep in het glas had gekeken. Hij was erg teleurgesteld in zichzelf omdat hij de intentie had gehad tijdens de camino niet te drinken en nu de eerste avond meteen al in de fout was gegaan. Pieter heeft hem een luisterend oor geboden en het hem vergeven, waarna hij zich dankbaar en gesterkt te bed kon begeven. De volgende ochtend liep hij met een stalen gezicht zonder te groeten de deur uit. We denken op weg naar zijn volgende zonde.

De wasmachines en de drogers hebben continu gedraaid. Zondagavond telden we zeventien pelgrims die door het hondenweer naar boven kwamen.

Maandag 7 november

We waren vanmorgen vroeg klaar met het poetsen. Het regent nog steeds maar niet meer zo hard. Tijdens de koffie zien we de meest winterse beelden in Spanje. In Madrid ligt een dik pak sneeuw en in Frankrijk en Italië veel wateroverlast.

Om 14.15 uur komt er iemand binnen die meteen zegt dat hij geen pelgrim is, geen geld heeft, maar graag onderdak wil. Hij ziet er redelijk netjes uit en heeft droge schoenen aan. Hij heeft een paar oude credencials bij zich die er indrukwekkend uitzien! Maar omdat hij geen pelgrim is en geen geld heeft om te betalen, besluiten we te wachten tot Marisol komt. Van Marisol mag hij niet in de herberg en zij stuurt hem uiteindelijk naar het klooster. Hij komt terug met de mededeling dat het mag van de prior! De prior is van mening dat het weer te slecht is om hem weg te sturen! Het blijkt een Spanjaard die werkloos is en op weg is naar Andorra om werk te zoeken.

Op dit moment (18.30 uur) zijn er zeven pelgrims en we wachten op de bus uit Pamplona.

Hier eindigt dit verslag abrupt. Dit is tevens ook het laatste verslag van deze hospitaleerperiode. (redactie).